

ЗАМОВНИК

Тисменицька міська рада
ЄДРПОУ 04356165
Адреса: 77401,
м.Тисмениця, вул. Галицька,17
Івано-Франківський район,
Івано-Франківська область

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТИСМЕНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2024 - 2027 РОКИ**

Виконавець:
ТОВ «Науково-екологічний
центр «Зелений квадрат»
Ветрова О.М., біолог

м. Івано-Франківськ
2024р.

Зміст

Методологія проведення СЕО.....	4
Етапи проведення СЕО	5
Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні.....	8
1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	13
1.1. Планування розвитку Тисменицької територіальної громади	14
1.2. Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розробки Стратегії та проведення СЕО.....	17
1.3. Стратегічні напрями розвитку громади.....	22
1.4. План реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2024-2027 роки відповідно до стратегічних, оперативних цілей.....	40
2. Характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	61
2.1. Природні ресурси та об'єкти збереження біорізноманіття.....	68
2.2. Природно-заповідний фонд.....	89
3. Характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень.....	111
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень.....	132
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.....	136
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності -50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.....	147
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.....	150
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	158

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	165
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	178
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, розраховане на широку аудиторію.....	179

Список скорочень

ЗУ – Закон України

ЄС – Європейський Союз

ВВП – валовий внутрішній продукт

ВРО – аутсорсинг бізнес-процесів (англ. Business Process Outsourcing)

ГУВ – група управління впровадженням Стратегії

ДФРР – Державний фонд регіонального розвитку

ДДП – документ державного планування

ДНЗ – дошкільний навчальний заклад

ЖКГ – житлово-комунальне господарство

ЗНО – зовнішнє незалежне оцінювання

МСБ – малий та середній бізнес

МТД – міжнародна технічна допомога

ОВНС – оцінка впливу на навколишнє середовище

ОВА (ОДА) – обласна військова (державна) адміністрація

ОМС – орган місцевого самоврядування

ПДФО – податок на доходи фізичних осіб

СЕО – стратегічна екологічна оцінка

ТГ – територіальна громада

ТПВ – тверді побутові відходи

Методологія проведення СЕО в Україні

Стратегічна екологічна оцінка (далі - СЕО) - процедура визначення, опису та оцінювання можливих негативних наслідків виконання та реалізації документів державного планування (далі - ДДП) для довкілля. На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка упродовж останнього десятиріччя застосовується у багатьох країнах світу. З 2001 р. СЕО обов'язкова для держав-членів Європейського Союзу. Застосування СЕО в ЄС регулюється «Директивою 2001/42/ЕС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище». Основні положення цієї директиви стали основою для підготовки Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо). Протокол про СЕО був підписаний у травні 2003 р. у Києві на 5-й Всеєвропейській конференції міністрів охорони навколишнього середовища «Довкілля для Європи».

СЕО, як інструмент планування сприяє якості розробленню планів, програм, стратегій тощо. СЕО – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

«Стратегічність» СЕО полягає в тому, що процес екологічного оцінювання інтегрується в процес розробки планів і програм. Таким чином, СЕО можна розглядати як інструмент планування. СЕО може підвищити якість планування декількома способами, зокрема шляхом забезпечення сфокусованого, відкритого до альтернатив підходу, а також шляхом аналізу цілого ряду потенційних наслідків і можливостей для досягнення більш збалансованих форм розвитку.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, сприяння інтеграції екологічних міркувань і підготовку документів державного планування з метою досягнення сталого розвитку.

Етапи проведення СЕО

1 етап. Підготовчий

1. Ухвалення рішення про проведення СЕО.
2. Створення робочої групи з СЕО та забезпечення її постійної взаємодії з усіма розробниками.
3. Визначення кола органів влади, які братимуть участь у консультаціях.
4. Визначення кола зацікавлених сторін і необхідного ступеня залучення громадськості до консультацій та участі.
5. Інформування громадськості. Вимоги щодо інформування громадськості сформульовані в ст. 5 "Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля" (Орхуська конвенція). Інформування громадськості є важливою складовою на усіх етапах СЕО.

2 етап. Визначення сфери охоплення СЕО

1. Визначення ключових екологічних проблем. Огляд екологічних проблем необхідний для того, щоб допомогти зосередити СЕО на тих складових довкілля, які є важливими для громади.
2. Визначення просторових і часових меж оцінки. Просторовий масштаб оцінки має охоплювати природні, соціально-економічні та культурні ресурси та взаємозв'язки між ними, а також практику землекористування, на яку може потенційно вплинути будь-який з розроблених альтернативних сценаріїв
3. Проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я щодо того, яка інформація має бути включена до звіту про СЕО.

3 етап. Оцінки екологічної ситуації на території громади чи регіону

1. Збір та аналіз інформації про стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників. Необхідно визначити складові довкілля (як екологічні, так і соціальнокультурні), на яких буде зосереджено увагу СЕО. Важливо визначити ключові показники, які характеризують стан складових довкілля (наприклад, показники якості води, показники стану здоров'я населення тощо). Ці показники дадуть можливість особам, які приймають рішення, оцінити зміни у довкіллі, зосередивши увагу на тих параметрах, які реагуватимуть на зміни й створюватимуть зворотний зв'язок, а також на тих параметрах, моніторинг яких буде ефективним. Зібрана інформація дасть можливість оцінити стан довкілля.
2. Проведення SWOT-аналізу з точки зору екологічної ситуації. SWOT-аналіз дає можливість виявити сильні й слабкі сторони екологічної ситуації в регіоні, а також можливості й загрози, які впливатимуть на екологічну ситуацію. Виявлення загроз сприятиме оцінці їхнього впливу на довкілля, а визначення можливостей сприятиме пошуку шляхів зменшення впливу планованої діяльності на довкілля.
3. Проведення аналізу трендів стану довкілля. Якісна оцінка екологічних проблем розвитку територіальної громади чи регіону в минулому (з наголосом на головні тенденції та очікувані проблеми) є основою для початку розробки

документації із СЕО. У багатьох випадках 50% і більше загального часу на проведення СЕО витрачається саме на визначення базового рівня стану довкілля. Водночас такий аналіз дозволяє оцінити альтернативи пропонованій Стратегії розвитку міської територіальної громади, обумовлені об'єктивними тенденціями зміни стану довкілля.

4 етап. Проведення СЕО (оцінка запропонованих заходів щодо впливу на довкілля та відповідність регіональним екологічним цілям)

1. Оцінка ступеню врахування національних цілей і регіональних екологічних програм та планів в стратегічних цілях і проектах Стратегії. Оцінюється ступінь врахування природоохоронних національних цілей і регіональних програм та планів в рамках запропонованої стратегії регіонального розвитку. Для цього використовуються екологічне законодавство, стратегічні документи національної екологічної політики, регіональні стратегічні документи та національні й регіональні екологічні програми.

2. Проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей. Результати оцінки ступеню врахування екологічних цілей обговорюються з громадськістю для того, щоб зібрати зауваження та пропозиції і врахувати їх в документації з СЕО.

3. Проведення оцінки впливу Стратегії на складові довкілля. У випадку, коли у Стратегії передбачаються конкретні заходи і проекти, що мають територіальну прив'язку, оцінюється вплив запропонованих заходів на складові довкілля (вплив на атмосферне повітря, воду, ґрунти, природні ресурси, флору і фауну). У випадку, коли неможливо чітко визначити територіальну прив'язку конкретних заходів і проектів, оцінка впливів стратегії ґрунтується на експертній оцінці членів робочої групи з СЕО. Для оцінки впливу можуть бути використані контрольні переліки, а також матриці взаємодій, конфліктів і синергізмів. При цьому оцінюються прямі, непрямі, другорядні, сукупні, синергетичні, короткотермінові, тимчасові та довготривалі впливи.

4. Проведення оцінки впливу Стратегії на стан здоров'я та добробут населення. У випадку, коли в Стратегії передбачаються конкретні заходи і проекти, що мають територіальну прив'язку, група оцінює вплив запропонованих заходів на стан здоров'я та добробут населення (небезпека для здоров'я населення, соціально-економічні наслідки, поведження з відходами, транспорт, розвиток інфраструктури, естетичні характеристики території, використання ландшафтів для рекреаційних цілей тощо).

5 етап. Розроблення документації з СЕО та передача на затвердження Звіту про стратегічну екологічну оцінку

1. Підготовка звіту та рекомендацій щодо запобігання, скорочення або пом'якшення потенційних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення, які можуть бути результатом реалізації Стратегії. На основі проведеного аналізу група з СЕО готує рекомендації щодо запобігання, скорочення або пом'якшення потенційних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення, які можуть бути результатом реалізації Стратегії.

2. Обговорення документації, збір і врахування пропозицій зацікавлених

органів влади та громадськості. Обговорення документації з СЕО є суттєвою складовою СЕО, оскільки це дозволяє не лише ознайомити громадськість з результатами СЕО, а й зібрати пропозиції зацікавлених органів влади та громадськості до Стратегії.

3. Розроблення остаточного проекту документації з СЕО та передача в міську раду для розгляду та ухвалення. Група з СЕО забезпечує врахування в екологічному звіті рекомендацій заінтересованих органів влади та громадськості (громадських організацій). Невраховані рекомендації також мають бути відображені в документації з СЕО з поясненням причин неврахування. Екологічний звіт, розроблений в процесі СЕО, передається органам влади для розгляду та ухвалення. Загалом, рекомендації СЕО мають бути максимально враховані в кінцевому варіанті Стратегії. Розробники Стратегії мають зазначити, які рекомендації були враховані, а які – ні і чому.

4. Забезпечення доступу громадськості до розробленої документації. Розроблена документація з СЕО має розміщуватися на веб-сайті селищної ради.

6 етап. Моніторинг фактичного впливу впровадження Стратегії на довкілля

1. Створення системи моніторингу та оцінки впливу Стратегії на довкілля. Документація СЕО має містити пропозиції щодо організації системи моніторингу впливу впровадження Стратегії на довкілля.

Ця система має враховувати той факт, що планування місцевого розвитку – це поступовий процес, який залежить від розробки та схвалення стратегії, відбору проєктів і програм з її реалізації, моніторингу фактичного впливу та запуску нового циклу планування. СЕО має бути складовою частиною усіх цих етапів планування.

2. Утворення робочого органу з моніторингу впливу Стратегії на довкілля. Цей орган може функціонувати у складі робочої групи з моніторингу. До його складу можуть увійти члени робочої групи з СЕО, а також представники громадськості. Робочий орган з моніторингу має забезпечити доступ громадськості та органів влади до результатів моніторингу.

Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Упродовж останнього десятиріччя СЕО застосовується у багатьох країнах світу. З 2001 року Стратегічна екологічна оцінка стала обов'язковою для держав-членів Європейського Союзу. Застосування СЕО в ЄС регулюється «Директивою 2001/42/ЕС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Основні положення Директиви 2001/42/ЕС стали основою для підготовки Протоколу про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо). Протокол про СЕО забезпечив розвиток СЕО у порівнянні з Директивою 2001/42/ЕС. Зокрема, він додав оцінку законодавчих актів, приділив значну увагу впливу на здоров'я населення та процедурі участі громадськості й консультацій із заінтересованими сторонами. Протокол про СЕО був ратифікований Верховною Радою України 01.07.2015 р. (№562-VIII) Станом на жовтень 2014 р. Сторонами протоколу були 26 країн регіону Європейської комісії ООН.

До прийняття Закону «Про стратегічну екологічну оцінку» в Україні оцінка впливу господарської діяльності на довкілля забезпечувалась двома інструментами: оцінкою впливу на навколишнє середовище (ОВНС) та державною екологічною експертизою.

Проведення екологічної експертизи та ОВНС регулювалося Законами України «Про охорону навколишнього природного середовища» (1991), «Про екологічну експертизу» (1995), «Про ратифікацію Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті» (1999). Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 р.» №2697-VIII від 28.02.2019 р. визначив засади нової екологічної політики України як частини реформ, що впроваджуються в процесі асоціації з ЄС. В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Тобто стратегічна екологічна оцінка та оцінка впливу на довкілля – дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки тощо.

СЕО в Україні здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Відповідно до п. 1 статті 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», даний Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного

господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»), або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі – території з природоохоронним статусом), крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був прийнятий Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року. Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» в Україні впроваджується механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, містобудівна документація, тощо, повинні, в першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» та Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272.

Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 затверджені методичні рекомендації з стратегічної екологічної оцінки, які рекомендовані для використання центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, спеціалістами і науковцями, залученими до консультацій, а також представниками громадськості, які будуть брати участь у стратегічній екологічній оцінці. Відповідно до Постанови КМУ від 23 січня 2019 р. № 45, до ряда Постанов Кабінету Міністрів України було внесено зміни, які зумовлюють застосування стратегічної екологічної оцінки для документів державного планування, зокрема до генеральних планів території та можливості фінансування процедури СЕО з фондів місцевих бюджетів.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» ухвалений 20 березня 2018 р. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, №16, ст. 138) є основою для проведення стратегічної екологічної оцінки (СЕО) стратегії розвитку Тисменицької територіальної громади.

Законом визначено повноваження суб'єктів стратегічної екологічної оцінки, порядок проведення такої оцінки, транскордонні консультації та інформування про затвердження документа державного планування та моніторинг його виконання.

Законодавчим підґрунтям розроблення Стратегії є:

- Конституція України;
- Закон України «Про засади державної регіональної політики»;

- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій»;
- Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- Закон України «Про транскордонне співробітництво»;
- Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»;
- Закон України «Про природно-заповідний фонд України»;
- Закон України «Про екологічну мережу України»;
- Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;
- Закон України «Про тваринний світ»;
- Закон України «Про рослинний світ»;
- Закон України «Про управління відходами»;
- Закон України «Про Генеральну схему планування території України»;
- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України»;
- Земельний кодекс України; Закону України «Про охорону земель»;
- Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р;
- Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р;
- Плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р;
- Стратегія зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;
- Плану заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р;
- Водний кодекс України (згідно з Постановою Верховної Ради України від 6 червня 1995 року N 214/95-ВР);
- Водна стратегія України на період до 2050 року та плану її реалізації у 2022-2024 роках схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134;
- Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційним планам її реалізації у 2022-2024 роках, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р;

- Відповідно до ст.6, 21, 41 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», Лісового Кодесу України, Земельного Кодексу України, рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29.09.2022 «Про охорону, захист та відтворення лісів України в особливий період» введеного в дію Указом Президента України від 29.09.2022 № 675/2022;
- Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;
- Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179;
- Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.05.2021 № 366-р;
- Енергетична стратегія України до 2050 року, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2023 № 373-р;
- Державна стратегія управління лісами України на період до 2035 року, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р;
- Національного плану управління відходами до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117; Зокрема відповідно до статті 51 ЗУ “Про управління відходами” Постановою Кабміну № 667 від 30.06.2023 року (набув чинності 09.07.2023) та Порядок поводження з побутовими відходами в особливих умовах (Постанова КМУ № 625 від 19.06.2023 року);
- Стратегія здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року та план заходів щодо її реалізації, схвалені Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1467-р;
- Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 526-р;
- Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затверджений Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2022 № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів»;
- Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року, схвалені Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019;
- Стратегія людського розвитку, затверджена Указом Президента України від 02.06.2021 № 225/2021;
- Указ Президента України від 08.11.2019 № 837/2019 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави»;
- Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31.03.2016 № 79 «Про затвердження

методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації»;

- Постанови Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів», наказу Міністерства розвитку громад і територій України від 21.12.2022 № 265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад» та інших норм чинного законодавства України.

- Стратегія розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, затверджена рішенням Івано-Франківської обласної ради від 21.02.2020 № 1381-34/2020.

Управління екології та природних ресурсів, відповідно до вимог частин 2 та 6 статей 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» розглянуло заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Тисменицької територіальної громади 2024-2027 рр. (далі - Стратегія) та, в межах компетенції, надає наступні зауваження та пропозиції, які необхідно врахувати при складанні звіту про стратегічну екологічну оцінку від 08.02.2024 р. № 03-04/458 за № 01-02-4539-24 від 01.02.2024 р..

Об'єктом оцінки даного звіту є документ державного планування – проект Стратегії розвитку Тисменицької територіальної громади на період 2024 - 2027 року (далі – Стратегія). Зауважимо, що стратегія громади розроблялась вперше, тому і звіт СЕО для ДДП – Стратегії розвитку Тисменицької територіальної громади на період 2024 - 2027 року розробляється також вперше. Розробка Стратегії здійснювалась відповідно до Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання Стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Мінрегіону від 21.12.2022 № 265.

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Тенденцією розвитку сучасної України є зростання ролі регіонів і окремих територіальних громад до одиниць регіонального й місцевого рівня управління держави, які здатні, з одного боку, зменшити навантаження на органи центральної влади, перебравши на себе частину їх повноважень, а з іншого – максимально враховувати потреби місцевих жителів при прийнятті рішень. Цей процес є результатом децентралізації, регіоналізації та демократизації.

Стратегія розвитку Тисменицької територіальної громади на період 2024-2027 роки та плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької територіальної громади на період до 2027 року (далі – Стратегія) є документом державного планування місцевого рівня, та скерована на покращення умов життя як мешканців громади, так і гостей, туристів, інвесторів через поліпшення бізнес- та інвестиційного клімату, її культурної привабливості, якості громадського середовища та системи надання ринкових і неринкових послуг.

Основою для Стратегії стали конкурентні переваги громади, а також ті можливості, які відкриваються через зміни в його зовнішньому оточенні. Для ефективної реалізації регіональної та місцевої політики необхідно узгодження цілей, пріоритетів, завдань і заходів центральних, регіональних і місцевих органів

виконавчої влади, органів місцевого самоврядування стосовно як розв'язання нагальних проблем розвитку, так і досягнення довгострокових стратегічних цілей. Тому, розробка та реалізація Стратегії розвитку громади здійснюється на основі системи взаємопов'язаних документів: Стратегія розвитку Тисменицької територіальної громади на період до 2027 року розроблена відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» від 05.08.2020 № 695, Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30 березня 2016 року № 75 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади. Крім того, відповідно до п.17 статті 90 та п. 1.13 статті 91 Бюджетного кодексу України, Програма - це єдиний механізм використання коштів обласного та місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища. Програма розроблена з урахуванням вимог Конституції України, Законів України „Про охорону навколишнього природного середовища”, „Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року”, „Про місцеве самоврядування в Україні”, „Про благоустрій населених пунктів”, „Про охорону атмосферного повітря”, „Про рослинний світ”, „Про тваринний світ”,

„Про охорону земель”, „Про відходи”, „Концепції управління з твердими побутовими відходами в області”, „Про природно-заповідний фонд”, Земельного кодексу України, Водного кодексу України, інших нормативно-правових актів.

Очікуваними результатами втілення Стратегії повинні стати: забезпечення

динамічного розвитку Тисменицької територіальної громади, підвищення якості життя та добробуту населення громади, а також, підвищення її конкурентоспроможності через розвиток промисловості, малого та середнього бізнесу.

1.1. Планування розвитку Тисменицької територіальної громади

Реалізація Стратегії передбачається в рамках стратегічного партнерства влади, громади та бізнесу, де кожен партнер зможе знайти своє місце і свої інтереси та внести відповідний вклад у розвиток громади. Основні положення Стратегії мають враховуватися при розробці щорічних та середньострокових Програм міської територіальної громади, галузевих програм розвитку. Залучення широкого кола громадян до створення Стратегії розвитку дозволяє ідентифікувати та знайти прийнятні шляхи усунення проблем громади, забезпечити налагодження діалогу між громадськістю та владою. При цьому однією з основних складових процесу планування є обов'язкова участь у ньому всіх активних та зацікавлених представників громади. Розроблена таким чином Стратегія відображає інтереси усіх громадян, а тому сприймається громадою як «своя». Створена разом з громадою Стратегія незалежно від особистісних якостей керівників або політичної ситуації спрямовується на покращення стандартів життя, зміцнення місцевої економіки та системи надання послуг.

Одними із основних пріоритетів розвитку регіону стане швидке завершення адміністративно-територіальної реформи та регіональний розвиток, у тому числі розвиток людських ресурсів, створення нових високотехнологічних наукомістких та інноваційних підприємств як в промисловому, так і в аграрному секторах економіки, активізація міжмуніципального співробітництва, формування фінансово спроможних територіальних громад, покращенню їх соціальної інфраструктури, створенню нових робочих місць в міській та сільській місцевості, розвиток інфраструктури медичних послуг, розвиток внутрішнього туризму (курортно-рекреаційного, екологічного, зеленого туризму) та ін.

Впровадження Стратегії розвитку Тисменицької територіальної громади сприятиме виконанню Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2024-2027 роки:

- забезпечення комфорту, добробуту, доступності, безпеки та високої якості життя в умовах розвитку конкурентоспроможної та інноваційної економіки на засадах збереження культурних традицій, природних особливостей та переваг краю для мешканців і гостей громади, спрямовуючи всі свої зусилля і ресурси на їх постійне покращення.

Сучасна територія з активною громадою, відкрита для діалогу, з широким спектром якісних освітніх, медичних, культурно-спортивних і адміністративних послуг, прозора у фінансовому плані, яка готова динамічно та інноваційно розвиватися, зі сприятливими можливостями для підприємництва і самореалізації мешканців громади; здатною співпрацювати з місцевою владою, стане сприятливою для життя та максимально комфортне для мешканців і гостей.

Стратегічна екологічна оцінка Стратегії дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та здоров'я населення, а також використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Рішенням Тисменицької міської ради від 26.02.2021 року № 93-1/21 була сформована Робоча група з розробки Стратегії розвитку Тисменицької громади, в яку увійшли керівництво міської ради, депутати, члени виконавчого комітету, старости сіл громади, а також юристи, освітяни, фінансисти, медики та представники духовенства.

Склад робочої групи із стратегічного планування та розробки Стратегії розвитку Тисменицької громади (з врахуванням внесених змін)

<u>Прізвище, ім'я, по-батькові</u>	<u>Посада</u>
1. Градюк Тетяна Володимирівна	Міський голова, голова робочої групи
2. Микієвич Уляна Василівна	Секретар міської ради, заступник голови робочої групи
3. Цапай Володимир Васильович	Заступник міського голови
4. Максимів Ігор Іванович	Начальник юридичного відділу
5. Глова Марія Теодорівна	Начальник відділу освіти
6. Глодов'юк Любов Володимирівна	Заступник начальника відділу культури, молоді та спорту
7. Сендецький Роман Володимирович	Генеральний директор КНП «Тисменицька міська лікарня»
8. Василів Ганна Михайлівна	Начальник відділу фінансів
9. Заєць Богдан Васильович	Начальник відділу архітектури та містобудування
10. Мохняк Роман Мирославович	Заступник начальника відділу загальної та організаційної роботи
11. Шкандрій Віктор Борисович	Начальник управління соціальної політики
12. Голуб Ольга Ігорівна	Головний спеціаліст відділу економіки, транспорту та благоустрою
13. Борух Ігор Іванович	Староста с. Липівка
14. Водніцька Світлана Олександрівна	Староста с. Милування
15. Збіглей Антон Павлович	Староста с. Чорнолізці
16. Коновейчук Христина Богданівна	Староста с. Марківці
17. Мельник Андрій Григорович	Староста с. Слобідка
18. Назарук Володимир Миколайович	Староста с. Старі Кривотули
19. Олексюк Мирослава Іванівна	Староста с. Хом'яківка
20. Тузяк Василь Васильович	Староста с. Пшеничники
21. Ющишин Володимир Михайлович	Староста с. Вільшаниця
22. Білінська Оксана Іванівна	Директор Тисменицького ліцею
23. Василь Качур	Декан Івано-Франківської – Галицької Єпархії ПЦУ
24. Шіляк Ігор Миколайович	Член Виконавчого комітету Тисменицької міської ради
25. Загурський Олександр Богданович	Член Виконавчого комітету Тисменицької міської ради
26. Лютий Ігор Володимирович	Член Виконавчого комітету Тисменицької міської ради

27. Абрамчук Володимир Іванович	Депутат Тисменицької міської ради
28. Угриновський Ігор Зіновійович	Депутат Тисменицької міської ради
29. Христан Ольга Петрівна	Депутат Тисменицької міської ради
30. Павлюк Андрій Тарасович	Депутат Тисменицької міської ради
31. Семків Любов Василівна	Директор центру надання соціальних послуг
32. Молощак Марія Іванівна	Завідувач сектору інформаційної діяльності, зв'язків з громадськістю, ЗМІ та ГО
33. Яцюк Олег Степанович	Провідний інженер інституту післядипломної освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (за згодою)
34. Вербовий Віталій Володимирович	Помічник народного депутата України (за згодою).

В процесі розробки Стратегії розвитку відбулося 3 засідання робочої групи. В їхній роботі напрацьовано проект Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2024-2027 роки.

На засіданнях робочої групи з розробки Стратегії було опрацьовано соціально-економічний профіль громади, напрацьована модель соціально-економічного аналізу та факторів впливу, розроблена матриця SWOT-аналізу. Сформовано стратегічні цілі (пріоритети), операційні цілі та завдання Стратегії. При розробці стратегії враховано дослідження думки представників місцевого бізнесу і громадян, зокрема, опитування підприємців та опитування мешканців громади, проведені робочою групою із стратегічного планування та розробки Стратегії розвитку Тисменицької громади, а також бачення учнів закладів загальної середньої освіти «Майбутнє громади очима дітей «Моя територіальна громада у 2027 році», які через малюнок зображали громаду такою, про яку мріють.

З метою покращення розуміння підприємницького та бізнес-середовища для прийняття обґрунтованих рішень та забезпечення економічного розвитку території громади 04.07.2023 року Тисменицькою міською радою була проведена фокус-групово дискусія із представниками бізнес-середовища в рамках ініціативного проекту «Муніципалітети на шляху до ЄС» за участі представників Івано-Франківського регіонального відділення ВАОМС «Асоціація міст України» Тараса Малишівського та Ольги Боніковської.

Впровадження Стратегії забезпечуватиметься через виконання комплексу інформаційних, організаційних та фінансових заходів, які будуть проводитися відповідно до Плану заходів реалізації Стратегії та рішень Тисменицької міської ради, що приймаються для досягнення стратегічних цілей. План заходів розроблений на підставі Закону України «Про засади державної регіональної політики», Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265.

Розробка та ефективна реалізація Плану заходів передбачає налагодження партнерства між органами місцевого самоврядування, населенням, бізнесом, організаціями громадянського суспільства Тисменицької міської територіальної громади для врахування інтересів та забезпечення суспільної підтримки реалізації заходів та проєктів Стратегії.

З метою залучення мешканців громади до розробки проекту Плану заходів Тисменицькою міською радою в листопаді 2023 року було оголошено збір проектних ідей від зацікавлених суб'єктів розвитку громади - на офіційному сайті всім зацікавленим особам було запропоновано форму подання проектних ідей.

На засіданні робочої групи із стратегічного планування та розробки Стратегії розвитку Тисменицької громади в лютому 2024 року проведено обговорення поданих пропозицій та сформовано проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2024-2027 роки, до якого з врахуванням правок і пропозицій включено 70 організаційних заходів та проектів місцевого розвитку відповідно до стратегічних та оперативних цілей.

Діючі цільові міські програми, затверджені Тисменицькою міською радою відповідають цілям та завданням визначеним у Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2024- 2027 роки.

Робота щодо розробки Стратегії висвітлюється на офіційному сайті Тисменицької міської ради та в соцмережах з метою максимального залучення мешканців громади до обговорення пріоритетних напрямків розвитку.

1.2. Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення ДДП та здійснення СЕО

В межах процесу стратегічного планування проведено опитування представників різноманітних груп впливу - підприємців та мешканців громади.

Детальними завданнями **опитування мешканців** було:

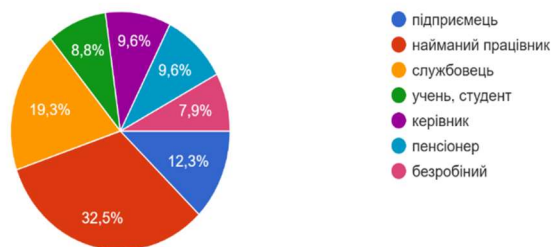
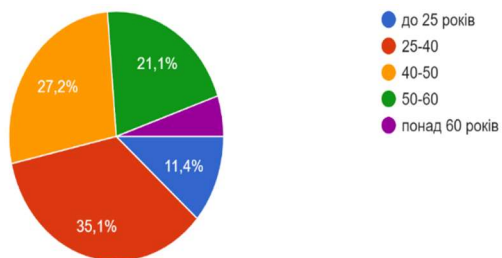
- отримати інформацію про бачення розвитку громади;
- дізнатися про місію громади;
- визначити напрями розвитку громади.

Дата проведення: з лютого по жовтень 2022 року у період широкомасштабного вторгнення росії на територію України. Форма проведення – паперова та інтерактивне опитування за допомогою Google Forms: - опитування було проведено без задіяння інтерв'юерів, - отриманні в процесі голосування дані – анонімні. Кількість отриманих анкет: Отримано 465 паперових анкет та анкет через інтернет. Респонденти – 465 мешканців громади, з яких чоловіків – 42,1 %, жінок – 57,9%

Результати опитування мешканців та підприємців Тисменицької міської територіальної громади.

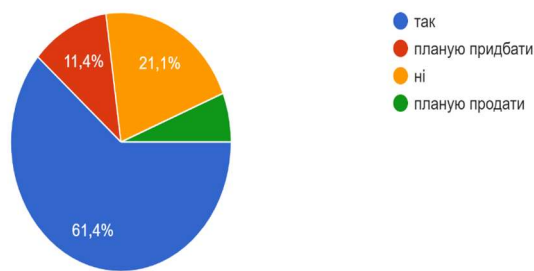
Вік :

Рід занять:

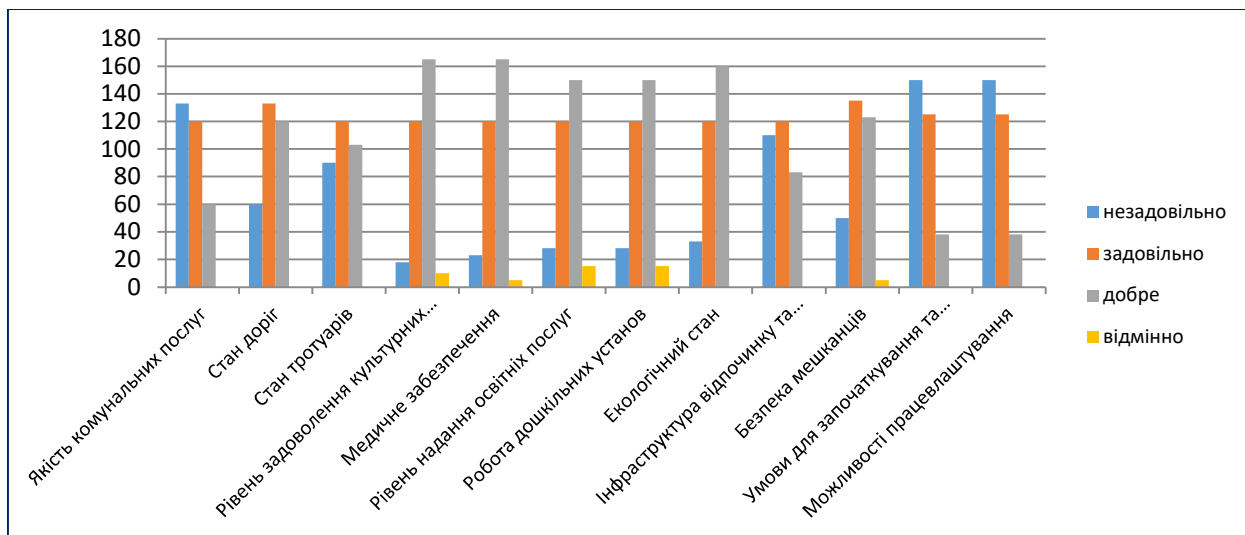

Яким із нижче запропонованих тверджень Ви б охарактеризували Тисменицьку громаду?
нерухомість?

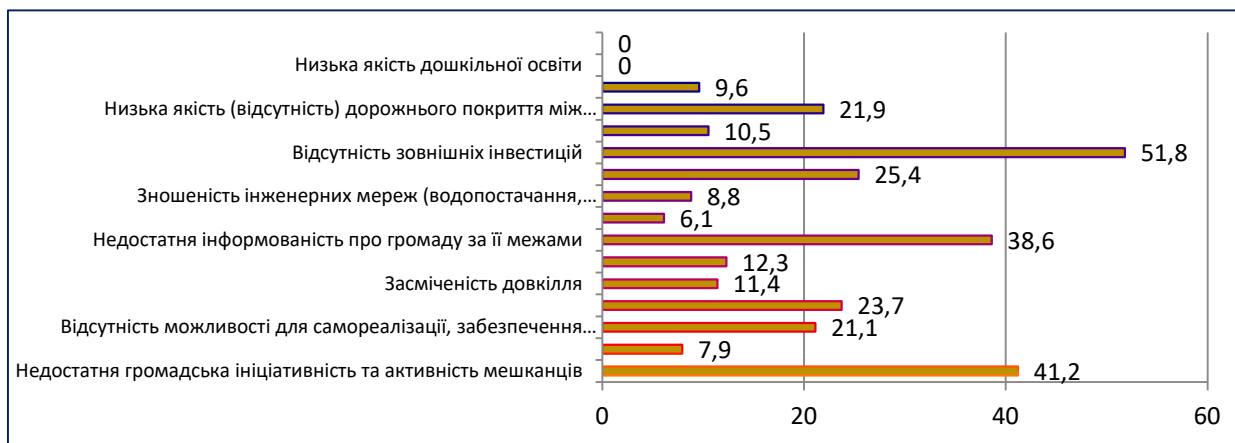
Чи маєте Ви тут власну

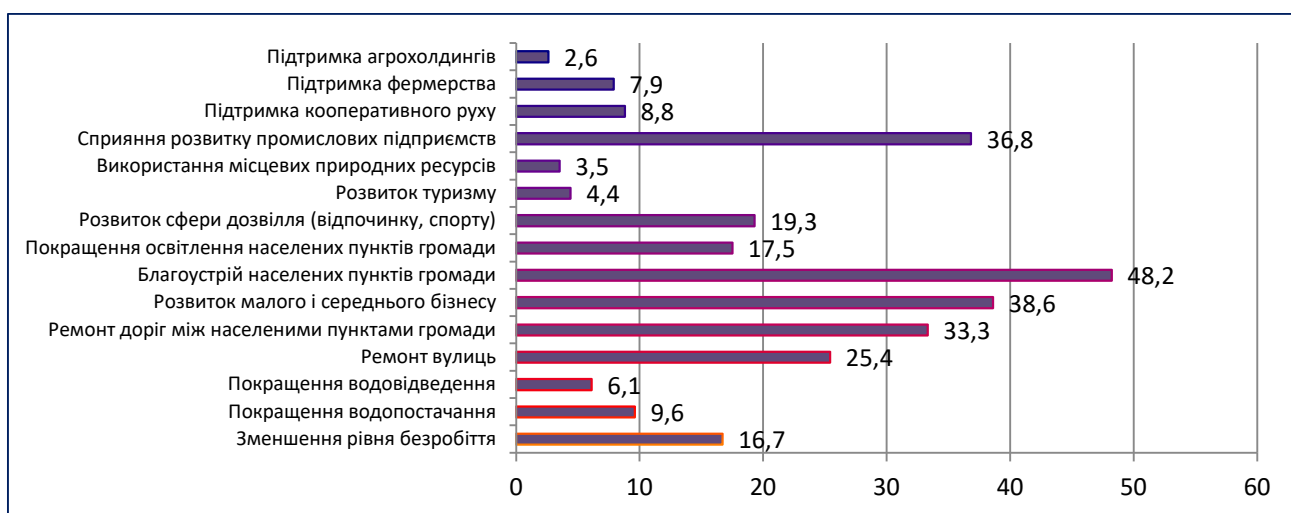
Як би Ви оцінили рівень нинішнього стану окремих показників стану громади:

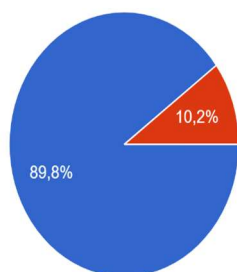
Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади?

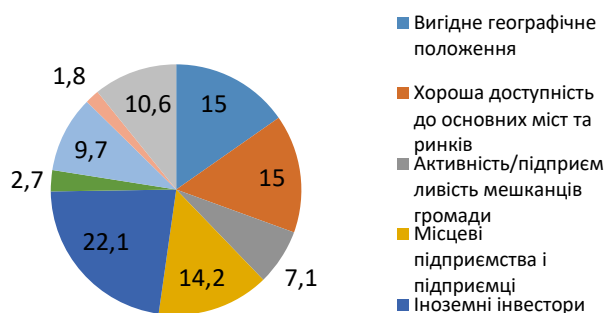
Першочергові завдання, які необхідно здійснити для розвитку громади:

Чи вірите Ви у реалізацію першочергових завдань, які необхідно здійснити для розвитку громади:

Яким є, на Вашу думку, основний ресурс громади для подальшого розвитку? %

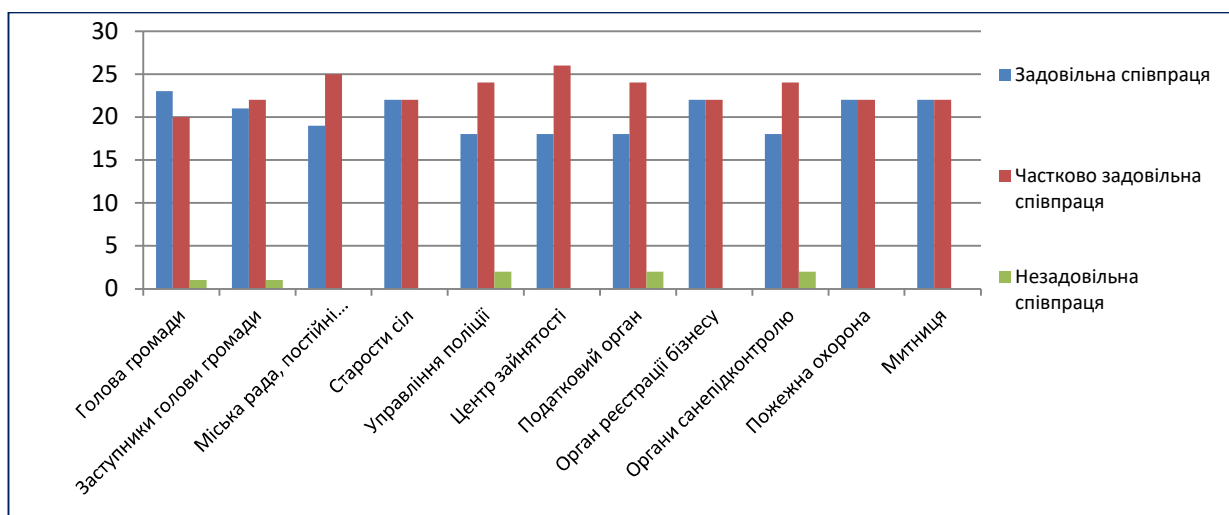

Також протягом січня-жовтня 2022 року було організовано та проведено опитування приватних підприємців, керівників підприємств та бюджетних установ. Детальними завданнями опитування підприємців було:

- отримати інформацію про бачення розвитку громади;
- дізнатися про очікування щодо підтримки з боку влади;
- виявити слабкі місця в процесі надання послуг громаді з точки зору бізнесу;
- визначити преференції щодо розвитку перспективних з їх точки зору галузей економіки.

Підприємства-респонденти оцінили якість контактів з владними структурами і посадовими особами. Отримані результати демонструють відносно задовільний рівень контактів підприємців з органами влади та управління.

Оцініть рівень співпраці Вашого підприємства із зазначеними організаціями:

Підсумовуючи проведене опитування підприємців та керівників підприємств розміщених на території Тисменицької міської територіальної громади, можна зробити наступні висновки: по-перше, переважна більшість підприємців впевнені у своєму бажанні займатись бізнесом і розвиватись на цій території та мають для цього необхідні ресурси; по-друге, у громаді існують потенційні можливості для якісного розвитку підприємницької інфраструктури та впровадження сучасних форм організації та ведення власної справи.

Форма проведення: інтерактивне опитування за допомогою GoogleForms. Опитування проводилось в анонімному режимі. В опитуванні прийняли участь 44 суб'єкти господарювання.

Вимоги до проведення опитування (дослідження думки): виконані.

Узагальненні висновки:

- більшість підприємств, що взяли участь у дослідженні, було створено після 2005 року;
- найбільша кількість підприємств (27,3%) належить до сфери роздрібної торгівлі;
- найбільші перешкоди для бізнесу, на думку респондентів: відсутність зовнішніх інвестицій, недостатня інформованість про громаду за її межами, відсутність внутрішніх інвестицій, несприятливі умови для розвитку підприємництва, недостатня підприємливість мешканців громади.

Найважливішими напрямками розвитку громади визначено: розвиток малих і середніх підприємств, благоустрій населених пунктів та ремонт доріг між населеними пунктами.

У період широкомасштабного вторгнення росії на територію України 72,7% опитаних підприємств скоротили виробництво, з яких 54,5 % відновили нормальну роботу, але з певними труднощами. Проте 72,7% респондентів не планують розширення виробництва зі створенням додаткових потужностей. Серед актуальних проблем бізнесу підприємці виділяють труднощі з нестачею робітників у зв'язку з їхнім вимушеним переміщенням та з мобілізацією співробітників, а також проблеми з логістикою. Переважна більшість респондентів оцінили роботу влади на середньому рівні.

Більшість підприємств, представники яких були опитані, створено після 2005 року, причому переважна їх кількість після 2014 року. Процес утворення підприємств в місті не зупинився і спостерігається активність щодо розвитку бізнесу шляхом утворення нових підприємств.

Робота щодо розробки Стратегії висвітлюється на офіційному сайті Тисменицької міської ради та в соцмережах, з метою максимального залучення мешканців громади до обговорення пріоритетних напрямків розвитку.

З метою покращення розуміння підприємницького та бізнес-середовища для прийняття обґрунтованих рішень та забезпечення економічного розвитку території громади 04.07.2023 року Тисменицькою міською радою була проведена фокус-групово дискусія із представниками бізнес-середовища в рамках ініціативного проекту «Муніципалітети на шляху до ЄС» за участі представників Івано-Франківського регіонального відділення ВАОМС «Асоціація міст України» Тараса Малишівського та Ольги Боніковської.

Впровадження Стратегії забезпечуватиметься через виконання комплексу інформаційних, організаційних та фінансових заходів, які будуть проводитися відповідно до Плану заходів реалізації Стратегії та рішень Тисменицької міської ради, що приймаються для досягнення стратегічних цілей.

План заходів розроблений на підставі Закону України «Про засади державної регіональної політики», Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265.

Розробка та ефективна реалізація Плану заходів передбачає налагодження партнерства між органами місцевого самоврядування, населенням, бізнесом, організаціями громадянського суспільства Тисменицької міської територіальної громади для врахування інтересів та забезпечення суспільної підтримки реалізації заходів та проектів Стратегії.

З метою залучення мешканців громади до розробки проекту Плану заходів Тисменицькою міською радою в листопаді 2023 року було оголошено збір проектних ідей від зацікавлених суб'єктів розвитку громади - на офіційному сайті всім зацікавленим особам було запропоновано форму подання проектних ідей.

На засіданні робочої групи із стратегічного планування та розробки Стратегії розвитку Тисменицької громади в лютому 2024 року проведено обговорення поданих пропозицій та сформовано проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2024-2027 роки, до якого з врахуванням правок і пропозицій включено 70 організаційних заходів та проектів місцевого розвитку відповідно до стратегічних та оперативних цілей.

Діючі цільові міські програми, затверджені Тисменицькою міською радою, які відповідають цілям та завданням визначеним у Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2024- 2027 роки.

1.3 Стратегічні напрями розвитку громади

Провівши SWOT-аналіз існуючого стану громади, та опираючись на прогнози в Стратегії визначено 3 стратегічних цілі розвитку громади:

<u>Стратегічна ціль 1. Покращення економічної спроможності громади</u>	
<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання</i>
1.1. Створення умов для залучення інвестицій	1.1.1. Інвентаризація нерухомого майна і земельних ділянок, визначення інвестиційно-привабливих об'єктів.
	1.1.2. Проведення промоційної компанії інвестиційних можливостей Тисменицької міської територіальної громади.
	1.1.3. Формування SMART-спеціалізації громади.
1.2. Збільшення можливостей для розвитку малого і середнього бізнесу	1.2.1. Сприяння створенню кооперативів.
	1.2.2. Проведення навчальних семінарів та круглих столів із залученням експертів.
	1.2.3. Покращення механізму співпраці влади з бізнесом (рада підприємців, тематичні круглі столи із залученням бізнес-спільноти).
1.3. Підвищення туристичної	1.3.1. Формування каталогу туристичних об'єктів в громаді.
	1.3.2. Впорядкування існуючих і створення нових рекреаційних і відпочинкових зон.

привабливості території	1.3.3. Розробка туристичної промпродукції і туристичного розділу на сайті громади.
	1.3.4. Розвиток туризму вихідного дня та сімейного відпочинку.
	1.3.5. Розвиток релігійного туризму.

Стратегічна ціль 2. Підвищення якості життя мешканців громади

<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання</i>
2.1. Розширення та модернізація комунальної та дорожньої інфраструктури	2.1.1. Розширення та модернізація об'єктів комунальної та дорожньої інфраструктури.
	2.1.2. Будівництво та реконструкція мереж водопостачання та водовідведення.
	2.1.3. Забезпечення безпеки та правопорядку.
	2.1.4. Забезпечення доступності будівель та зручності пересування осіб з особливими потребами та мало мобільних груп населення, створення безбар'єрного простору.
2.2. Розвиток громадської активності	2.2.1. Заохочення мешканців громади до участі у громадських ініціативах.
	2.2.2. Створення громадського простору
2.3. . Підвищення привабливості громади для молоді та сімей	2.3.1. Сприяння розвитку молодіжного підприємництва, самозайнятості.
	2.3.2. Облаштування сучасної молодіжної інфраструктури в громаді.
	2.3.3. Популяризація волонтерського руху як форми залучення молоді до суспільно значущої діяльності.
2.4. Екологічна безпека та збереження навколишнього природного середовища	2.4.1. Підвищення екологічної обізнаності мешканців, організація програм освіти і екологічного виховання молоді.
	2.4.2. Створення системи роздільного збору, вивозу та переробки побутового сміття.
	2.4.3. Проведення заходів щодо попередження утворення несанкціонованих звалищ відходів.
	2.4.4. Проведення заходів із запобіганням підтоплення житлових будинків та сільськогосподарських угідь.

Стратегічна ціль 3. Покращення послуг, які надаються в громаді

<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання</i>
3.1. Покращення якості та доступності освітніх послуг	3.1.1. Формування та модернізація ефективної мережі закладів освіти міської територіальної громади.
	3.1.2. Модернізація матеріально технічної бази закладів освіти та забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці.

	3.1.3. Забезпечення в безпечного, доступного та мотивуючого до навчання освітнього середовища.
	3.1.4. Створення та впровадження в закладах освіти інклюзивного, розвивального освітнього середовища та рівних умов доступу до освіти для всіх категорій дітей з особливими освітніми потребами.
	3.1.5. Удосконалення системи патріотичного виховання молоді шляхом застосування новітніх методик, залучення батьківської громади до виховного процесу.
	3.1.6. Вдосконалення функціонування опорних шкіл та їх філій.
3.2. Покращення якості медичного обслуговування	3.2.1. Осучаснення медичного обладнання.
	3.2.2. Модернізація медичної інфраструктури.
	3.2.3. Промоція скринінгу захворювань органів дихання та кровообігу, онкологічних захворювань, зокрема, жіночих, популяризація здорового способу життя.
3.3. Покращення якості надання адміністративних та соціальних послуг	3.3.1. Покращення якості надання соціальних послуг, сприяння розвитку сімейних форм виховання
	3.3.2. Організація роботи представників ЦНАПу у населених пунктах громади.
3.4. Покращення умов надання послуг у сфері культури і дозвілля	3.4.1. Посилення ролі культури в процесах соціального та економічного розвитку громади та її мешканців.
	3.4.2. Збереження місцевої історичної та культурної ідентичності кожного населеного пункту: традицій, звичаїв, обрядів.
	3.4.3. Розвиток спортивної інфраструктури для забезпечення рівного доступу дітей з врахуванням їх особливих потреб та популяризація здорового способу життя.

Внаслідок життєдіяльності мешканців Тисменицької міської територіальної громади створюється навантаження на екосистему громади. Екологічна ситуація на території громади характеризується відносною стабільністю показників. Разом з тим, для громади характерні такі проблеми:

- забруднення атмосферного повітря викидами транспорту і промислових підприємств;
- недосконала система збору, сортування, вивезення та утилізації сміття;
- недостатній рівень роботи щодо охорони водних ресурсів;
- недостатній рівень розвитку екологічного виховання населення щодо захисту довкілля, тощо.

Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади розроблена таким чином, щоб зробити можливою одночасну паралельну реалізацію усіх цілей, які узгоджуються з цілями, визначеними на центральному та регіональному рівнях України та Івано-Франківської області.

Стратегічна ціль 1. Покращення економічної спроможності громади

Операційна ціль 1.1. Створення умов для залучення інвестицій

Завдання 1.1.1. Інвентаризація нерухомого майна і земельних ділянок, визначення інвестиційно-привабливих об'єктів:

- проведення інвентаризації земель;
- приведення у відповідність містобудівної документації;
- формування бази даних приміщень, майданчиків (greenfields/brownfields), на яких можуть бути розміщені підприємства пріоритетних галузей економіки.

З метою створення сприятливих умов для залучення інвестицій на територію громади проводиться визначення та оприлюднення переліку об'єктів, що потенційно можуть становити інтерес для інвесторів. Наявні та підготовлені до інвестування земельні ділянки, об'єкти нерухомості є основним джерелом інформації для інвестора, оскільки дають можливість порівняти різні інвестиційні пропозиції, які можуть бути розглянуті інвесторами. Інформаційні листи про земельні ділянки «greenfield» та об'єкти промислової нерухомості «brownfield», вільні виробничі та офісні приміщення (які пропонуються для оренди) та ділянки для житлового будівництва громади та використовується в інших інформаційних матеріалах. Якісні та актуальні документи просторового планування є інформаційною підтримкою та необхідним забезпеченням процесу економічного розвитку громади.

Завдання 1.1.2. Проведення промоційної компанії інвестиційних можливостей Тисменицької міської територіальної громади.

- підготовка різноформатних маркетингових матеріалів про інвестиційний потенціал міста для усіх зацікавлених сторін;
- створення «банку» інвестиційних пропозицій українською та англійською мовами, їхнє інформаційне просування за допомогою засобів масової інформації, офіційного сайту Тисменицької міської ради, соціальних мереж, участь в інвестиційних виставках, ярмарках, як в Україні так і за кордоном, з приділенням особливої уваги розвитку співробітництва з містами - побратимами -Бандера (штат Техас, США), Борша (Румунія), Стшельце Опольське та Рацібуж (Республіка Польща) та пошук нових іноземних партнерів.

Завдання 1.1.3. Формування SMART-спеціалізації громади.

Смарт-спеціалізація передбачає аргументоване визначення в рамках регіональної стратегії, окремих цілей та завдань щодо розвитку окремих видів економічної діяльності, які мають інноваційний потенціал, з урахуванням конкурентних переваг регіону та сприяють трансформації секторів економіки в більш ефективні.

Платформа смарт спеціалізації - бачення розвитку європейської ринкової економіки в стратегії Європи, метою якої є подолання структурних недоліків шляхом розвитку трьох взаємно підсилюючих пріоритетів:

- розумний розвиток, що базується на знаннях та інноваціях;
- сталий розвиток, що забезпечує більш ефективне використання ресурсів та конкурентоспроможність;
- всеохоплюючий розвиток, що веде до зростання рівня зайнятості економічно активного населення, соціальної та територіальної цілісності.

Основний принцип смарт спеціалізації полягає у фокусуванні знань та їх поєднанні з обмеженою кількістю пріоритетних видів економічної діяльності, щоб країни, регіони та громади стали конкурентоспроможними в світовій економіці. Такий підхід дозволяє громадам скористатися ефектом передачі знань (knowledge spillovers) та використовувати нові знання, що є важливим фактором продуктивності. Інакше кажучи, смарт спеціалізація – це створення унікальних ресурсів та можливостей на основі унікальних промислових, галузевих структур та відповідної бази знань.

Ключова роль smart-спеціалізації полягає в підсиленні громади, трансформуванні регіональної економіки. Smart-спеціалізація або розумна децентралізація – це фактично новий інструмент регіональної політики. Це побудова локальних економік, знань та інновацій з подальшою конкуренцією між ними. Головна її особливість — формування стратегій розвитку громад знизу у тісній співпраці та діалогу влади, бізнесу, науки і громади зі спільним баченням економічного, інноваційного, наукового потенціалу регіону.

Першими кроками для розробки регіональних стратегій smart-спеціалізації є аналіз регіонального контексту і потенціалу для інновацій; застосування надійної та інклюзивної структури управління; вироблення спільного бачення щодо майбутнього регіону; вибір обмеженого числа пріоритетів регіонального розвитку; створення відповідного комбінування політики, а також інтеграція механізмів моніторингу та оцінки. Серед джерел фінансування – державні і регіональні бюджети, співфінансування за рахунок місцевих бюджетів, приватних промоутерів проєкту, структурні фонди і спеціальні програми ЄС. Дуже важливо побудувати в громаді систему управління з максимальним залученням громадськості до прийняття рішень. Це не тільки громадські обговорення, це можливість долучити до стратегії розвитку громади актуальні пропозиції, поради зовнішнього експертного середовища. Адже основними принципами побудови стратегій smart-спеціалізації є довіра, комунікація і співпраця між регіональними стейкхолдерами.

Реалізація smart-спеціалізації громади дає поштовх для розвитку інфраструктури, збільшує кількість мешканців територіальної громади, що в свою чергу активізує діяльність ЦНАП, створює основу для активізації підприємництва (збільшення кількості приватних підприємств, кооперативів, підприємств), привертає увагу банківського сектору та дозволяє включити в проєкт нові джерела фінансування. Така модель призводить до фінансової незалежності громад, підвищення ефективності місцевого самоврядування у поєднанні з соціально орієнтованим бізнесом та державним управлінням та

супроводжується екологічною відповідальністю учасників. Це призведе до економічного зростання регіонів, покращення рівня та якості життя людей, гармонізації їх відносин. Ретельно переглядаючи запропоновану модель, можна сміливо стверджувати, що вона є ефективним інструментом для реалізації всіх 17 цілей сталого розвитку України до 2030 року, затверджених Самітом ООН зі сталого розвитку у вересні 2015 року в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку.

Результатом виконання операційної цілі 1.1 повинно стати залучення інвестицій та створення нових робочих місць, підвищення якості та конкурентноспроможності продукції, що буде вироблятися на території громади.

Операційна ціль 1.2. Збільшення можливостей для розвитку малого і середнього бізнесу

Завдання 1.2.1. Сприяння створенню кооперативів.

- ініціювання створення кооперативу шляхом поширення ідеї поміж жителів, які є виробниками с/г продукції;
- проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів щодо залучення додаткових коштів для розвитку кооперативів;
- сприяння зростання прибутковості та ефективності господарської діяльності сільськогосподарських підприємств, особистих селянських та фермерських господарств, в т.ч. популяризація органічного землеробства, яке має цілу низку економічних, екологічних та соціальних переваг, а також цей метод завдяки виробництву та споживанню власне органічних харчових продуктів позитивно впливає на здоров'я населення. Екологічні переваги органічного виробництва полягають у тому, що воно: зберігає довкілля в процесі виробництва; сприяє збереженню та відновленню біорізноманіття в агроландшафтах; сприяє збереженню та відтворенню родючості ґрунтів та оберігає від забруднення водні джерела. Економічні переваги органічного виробництва полягають у тому, що за умов належного впровадження сучасних технологій, при подальшому розвитку внутрішнього ринку в Україні в середньостроковій перспективі зростатиме прибутковість виробництва органічної продукції та її конкурентноздатність. Соціальні переваги органічного виробництва полягають у створенні додаткових робочих місць у сільській місцевості й нових перспектив для малих та середніх фермерських господарств про що, свідчить досвід розвитку органічного сільського господарства у світі, який зараз є надзвичайно актуальним і для України. Органічне виробництво базується на екстенсивних технологіях вирощування культур та розведення худоби, що потребує більших затрат праці, а значить збільшує потребу у робочій силі та через це збільшує зайнятість населення у сільській місцевості;
- розвиток муніципальної співпраці з іншими громадами.

Завдання 1.2.2. Проведення навчальних семінарів та круглих столів із залученням експертів

- проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів серед підприємців стосовно впровадження сучасних екологічних стандартів у діяльність;
- проведення навчання для виробників сільськогосподарської продукції з метою покращення ефективності їх роботи і збуту продукції;
- проведення семінарів, круглих столів та зустрічей з мешканцями громади, що перебувають на обліку у Тисменицькому управлінні Івано-Франківської філії Івано-Франківського обласного центру зайнятості.

Завдання 1.2.3. Покращення механізму співпраці влади з бізнесом (рада підприємців, тематичні круглі столи із залученням бізнес-спільноти)

- регулярний збір та поширення інформації стосовно грантових програм та проєктів, що підтримують розвиток малих та середніх підприємств в Україні;
- допомога в розробці проєктів, оцінка проєктів та надання консультаційної допомоги;
- розробка та проведення регулярних заходів з популяризації підприємницької ініціативи серед широких кіл населення, зокрема молоді.

Очікуваними результатами реалізації операційної цілі 1.2 є створення та активний розвиток кооперативів, фермерських господарств, зокрема орієнтованих на виробництво органічної продукції, впровадження «зелених технологій», щоб скоротити або ж усунути у виробництві забруднення та відходи, а також допомогти врятувати від нераціонального використання сировину, природні ресурси й енергію.

Операційна ціль 1.3. Підвищення туристичної привабливості території

Завдання 1.3.1. Формування каталогу туристичних об'єктів в громаді.

- створення каталогу туристичних об'єктів для інформування потенційних відвідувачів про місця для культурного, духовного відпочинку Тисменицької міської територіальної громади.

Завдання 1.3.2. Впорядкування існуючих і створення нових рекреаційних і відпочинкових зон

- паспортизація водних об'єктів;
- розвиток та збереження штучних водойм (озер);
- влаштування пляжів;
- озеленення території громади;
- розширення інфраструктури дозвілля та відпочинку.

Завдання 1.3.3. Розробка туристичної промодпродукції і туристичного розділу на сайті громади

- розробка бренду громади.

Завдання 1.3.4. Розвиток туризму вихідного дня та сімейного відпочинку

- організація фестивалів, виставок, культурно-мистецьких заходів.

Завдання 1.3.5. Розвиток релігійного туризму

- співпраця з тур агентствами для популяризації дестинацій;
- розробка інтерактивних туристичних маршрутів.

Вигідне географічне розташування громади, менше як за 150 кілометрів від географічного центру Європи, та комфортні природні умови Прикарпаття є привабливими для організації та проведення відпочинку. Тисмениця є одним із найдавніших міст Галичини, перша згадка про Тисменицю вміщена у Іпатіївському літописі та датується 950 роком.

Проблемними питаннями щодо розвитку туризму є висока конкуренція з іншими містами Західної України та недостатній рівень туристичної, сервісної та інформаційної інфраструктури.

Очікуваними результатами реалізації операційної цілі 1.2. є збільшення кількості туристів у громаді, формування привабливого інвестиційного клімату для реалізації проєктів у сфері туризму і рекреації.

Стратегічна ціль 2. Підвищення якості життя мешканців громади

Операційна ціль 2.1. Розширення та модернізація комунальної та дорожньої інфраструктури

Завдання 2.1.1 Модернізація об'єктів комунальної інфраструктури

- реконструкція та розширення мереж вуличного освітлення;
- ремонт закладів освіти, медицини, культури та спорту із впровадження енергоефективних та енергозберігаючих технологій;
- проведення комплексного енергоаудиту будівель комунальної власності;
- комплексна термомодернізація закладів бюджетної сфери;
- покращення транспортного сполучення і стану доріг;
- розробка схеми розташування парковок у місті Тисмениця;
- розвиток придорожньої інфраструктури;
- оновлення та встановлення нових дорожніх знаків;
- капітальний ремонт пішохідних зон;
- проведення просвітницької кампанії серед мешканців громади стосовно переходу на екологічні види транспорту;
- сприяння розвитку мереж заправок для електромобілів;
- сприяння створенню ОСББ в багатоквартирних будинках.

Завдання 2.1.2 Будівництво та реконструкція мереж водопостачання та водовідведення

- забезпечення населення якісною питною водою - будівництво нових та заміна зношених та аварійних мереж водопостачання та водовідведення;
- впровадження заходів щодо забезпечення дотримання законодавства у сфері водовідведення та очищення стічних вод;
- покращення якості нецентралізованих джерел водопостачання (паспортизація та належне утримання громадських криниць, колодязів, свердловин тощо);
- формування проєкологічного мислення в населення громади шляхом підвищення проінформованості про методи ощадливого споживання питної води, попередження її нераціонального використання та втрат.

Завдання 2.1.3 Забезпечення безпеки та правопорядку

- запровадження та розширення системи відео нагляду;
- забезпечення належного контролю за ситуаціями та відповідного реагування на екстремальні події;
- створення та забезпечення діяльності добровільних рятувальних формувань;
- організація роботи поліцейських офіцерів громади;
- розширення мережі стаціонарних технічних засобів (приладів контролю) для фіксації адміністративних правопорушень;
- організація та проведення навчально-практичних занять з медицини, інформаційної безпеки тощо в умовах воєнного часу.

Завдання 2.1.4 Забезпечення доступності будівель та зручності пересування осіб з особливими потребами та мало мобільних груп населення, створення безбар'єрного простору

- влаштування пандусів в усіх об'єктах соціальної сфери;
- влаштування озвучення світлофорних об'єктів для осіб з вадами зору;
- створення безбар'єрного простору, можливість отримання доступу до публічних послуг та повноцінної участі у культурному, політичному та суспільному житті (починаючи від доступності до громадських та житлових будівель до працевлаштування чи культурного життя).

Очікуваними результатами реалізації операційної цілі 2.1. є розширення та модернізація житлово – комунальної інфраструктури громади, зростання якості житлово- комунальних послуг для мешканців і бізнесу, забезпечення безпечного та доступного середовища з рівними можливостями для мешканців та осіб з особливими потребами.

2.2. Розвиток громадської активності

Завдання 2.2.1 Заохочення мешканців громади до участі у громадських ініціативах

- проведення громадських обговорень із суспільно-значущих проблем міста;

- проведення відкритого процесу відбору проєктів, що фінансуватимуться за рахунок коштів програми «Бюджет участі»;
- сприяння розвитку громадських організацій .

Завдання 2.2.2 Створення громадського простору

сприяння створенню сучасних громадських просторів (хаби, антикафе, коворкінги тощо).

Очікуваними результатами реалізації операційної цілі 2.2. є підвищення активності громадськості, збільшення кількості громадських організацій, учасників місцевих програм, наявність організованого комфортного простору для спільної роботи, спілкування та відпочинку, де є можливість скористатися інтернетом та офісною технікою.

Операційна ціль 2.3. Підвищення привабливості громади для молоді та сімей

Завдання 2.3.1 Сприяння розвитку молодіжного підприємництва, самозайнятості

- проведення спільно з Тисменицьким управлінням Івано-Франківської філії Івано-Франківського обласного центру зайнятості регулярних профорієнтаційних зустрічей з учнями старших класів;
- проведення шкільних «днів кар'єри» за участю як представників місцевого бізнесу, так і ВНЗ та ПТНЗ;
- сприяння розвитку дитячих гуртків за інтересами.

Завдання 2.3.2 Облаштування сучасної молодіжної інфраструктури в громаді

- облаштування мотузкових парків розваг на території с. Марківці, с.Старі Кривотули;
- встановлення спортивного майданчика із штучним покриттям на території Хом'яківської філії Марковецького ліцею, Вільшанецької філії Тисменицького ліцею;
- добудова спортивних майданчиків із штучним покриттям в с. Липівка, с.Старі Кривотули;
- ремонт майданчика зі штучним покриттям на території Новокривотульської філії Старокривотульського ліцею Тисменицької міської ради.

Завдання 2.3.3 Популяризація волонтерського руху як форми залучення молоді до суспільно значущої діяльності

- проведення інформаційно-просвітницької кампанії з метою популяризації волонтерської діяльності, в тому числі допомога ЗСУ (організація і допомога в плетінні маскувальних сіток, виготовленні окопних свічок, сприяння проєктам зі створення онлайн-курсів з психологічної допомоги для військовослужбовців, їх реабілітації, допомоги ВПО тощо),

формування позитивної культури та іміджу волонтерства. В тому числі розроблення інформаційних матеріалів, аудіо та відеороликів та їх поширення через ЗМІ, соціальні мережі тощо;

- залучення до інформаційно-просвітницької кампанії з розвитку волонтерства в громаді лідерів громадської думки (громадських діячів, військових, блогерів, експертів, відомих особистостей), які мають досвід волонтерської діяльності;

- створення реабілітаційних центрів та центрів соціальної та психологічної підтримки для військовослужбовців, ветеранів війни, членів їх сімей та інших громадян, які потребують допомоги. .

Очікуваними результатами реалізації операційної цілі 2.3. є - сприяння розвитку молодіжного підприємництва, створення сучасної молодіжної інфраструктури громади. Молодь – це та категорія населення, від якої безпосередньо залежить розвиток нашої країни. Молоді люди володіють необхідним потенціалом, реалізація якого найближчим часом може істотно поліпшити соціально-економічне становище суспільства і відродити національні та духовні надбання українського народу. Відповідно до Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», до молоді відносяться громадяни України віком від 14 до 35 років.

Операційна ціль 2.4. Екологічна безпека та збереження навколишнього природного середовища

Завдання 2.4.1 Підвищення екологічної свідомості мешканців, організація програм освіти і екологічного виховання молоді.

- систематичне поширення інформації щодо екологічно дружнього поводження з відходами через ЗМІ, соціальні мережі, сайт територіальної громади;

- проведення агітаційно-роз'яснювальної, екологічно-просвітницької та виховної роботи з населенням із залученням активістів громадських організацій щодо необхідності дотримання правил благоустрою, належного утримання територій населених пунктів;- проведення всеукраїнських та місцевих екологічних акцій («День благоустрою», «За чисте довкілля» тощо);

- проведення акцій щодо збільшення зелених насаджень на території громади («Зелена країна», «Створюємо ліси разом» тощо).

Завдання 2.4.2 Створення системи роздільного збору, вивозу та переробки побутового сміття.

- впровадження роздільного збору твердих побутових відходів.

Завдання 2.4.3 Проведення заходів щодо попередження утворення несанкціонованих звалищ відходів

- проведення роз'яснювальних робіт серед населення.

Завдання 2.4.4 Проведення заходів із запобігання підтоплення житлових будинків та сільськогосподарських угідь

- здійснення заходів з берегоукріплення, розчистки та виправлення русел річок та струмків (Ворона, Стримба, Обрашина, Унява);
- збереження штучних водойм (озер, ставків).

Очікуваними результатами реалізації операційної цілі 2.4. є покращення стану атмосферного повітря та зменшення негативних наслідків на навколишнє природне середовище завдяки формуванню екологічної свідомості мешканців громади; активізація роботи з населенням та суб'єктами господарювання, стосовно заключення договорів про надання послуг з вивезення побутових відходів; створення пунктів роздільного збирання відходів, та запровадження повторного використання чи переробки побутових відходів, адже – це відповідальне ставлення до власних природних ресурсів громади .

Стратегічна ціль 3. Покращення послуг, які надаються в громаді

Операційна ціль 3.1 Покращення якості та доступності освітніх послуг

Завдання 3.1.1 Формування та модернізація ефективної мережі закладів освіти міської територіальної громади

- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед батьків та громадськості міської територіальної громади щодо реорганізації закладів загальної середньої освіти у зв'язку зі зміною типів закладів відповідно до чинного законодавства;
- розроблення та затвердження плану формування закладів профільної освіти;
- реалізація профільного навчання в старшій школі опорних закладів освіти громади.

Завдання 3.1.2 Модернізація матеріально технічної бази закладів освіти та забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці.

- модернізація матеріально-технічної та навчально-методичної бази закладів освіти відповідно до сучасного рівня розвитку освітньої індустрії, інформаційно-комунікаційних технологій на основі запитів соціуму та рівня інноваційного розвитку економіки міської територіальної громади (придбання меблів, модулів для кабінетів і груп закладів освіти, оснащення закладів освіти сучасними навчальними комп'ютерними комплексами та мультимедійними системами й програмами для підтримки освітнього процесу, бібліотечної справи та управлінської діяльності, придбання сучасного дидактичного та ігрового матеріалів для закладів освіти, придбання сучасного спортивного інвентарю та обладнання для спортивних залів закладів освіти, модернізація ігрових і спортивних майданчиків закладів освіти, придбання сучасних засобів навчання для закладів освіти, облаштування території закладів освіти);
- створення безпечного освітнього середовища, вільного від проявів булінгу, насильства та гендерної дискримінації;

- створення умов для якісного та безпечного харчування дітей у закладах освіти громади;
- раціональне використання кадрового потенціалу педагогічних працівників закладів освіти;
- забезпечення безперервного професійного розвитку педагогічних працівників;
- забезпечення реалізації заходів з реформування системи підвищення кваліфікації педагогів;
- формування позитивного іміджу та стимулювання праці педагогічних працівників, які ведуть активну роботу зі здобувачами освіти;
- розширення парку автобусів для забезпечення регулярного перевезення учнів і педагогічних працівників до навчальних закладів;
- інформування учасників освітнього процесу з питань вакцинації, профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань, збереження сексуального та репродуктивного здоров'я молоді, протидії поширенню серед учнів звичок, небезпечних для їхнього фізичного та психічного здоров'я;
- сприяння формуванню та дотриманню в закладах освіти правил поведінки учасників освітнього процесу, які забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини.

Завдання 3.1.3. Забезпечення безпечного, доступного та мотивуючого до навчання освітнього середовища

- проведення капітальних ремонтів закладів освіти громади;
- проведення поточних ремонтів закладів освіти громади;
- здійснення заходів з енергозбереження: утеплення фасаду; проведення ремонтів внутрішніх систем теплопостачання, водопостачання, освітлення в закладах освіти громади;
- здійснення заходів з пожежної безпеки: встановлення пожежної сигналізації в закладах освіти громади;
- сприяння створенню в закладах освіти освітнього середовища, яке мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя;
- підвищення мотивації учнів до навчання та активної участі в житті школи;
- сприяння створенню та використанню в закладах освіти простору інформаційної взаємодії та соціально культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, інформаційно-ресурсний центр тощо).

Завдання 3.1.4. Створення та впровадження в закладах освіти інклюзивного, розвивального освітнього середовища та рівних умов доступу до освіти для всіх категорій дітей з особливими освітніми потребами

- забезпечення безбар'єрного доступу до будівель та приміщень закладів освіти (облаштування пандусів, туалетних кімнат, дверних проходів, що забезпечують можливість проїзду візком);

- матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення: облаштування ресурсних кімнат;
- забезпечення закладів освіти з інклюзивними та спеціальними класами (групами) необхідними навчально-методичними, дидактичними матеріалами, комп'ютерною та оргтехнікою, індивідуальними засобами навчання;
- архітектурне перепланування закладів освіти під потреби осіб з особливими освітніми потребами.

Завдання 3.1.5. Удосконалення системи патріотичного виховання молоді шляхом застосування новітніх методик, залучення батьківської громади до виховного процесу

- виховання громадянина - патріота України, утвердження любові до проведення таборів, зборів для дітей;
- налагодження співпраці з громадськими організаціями, військовими частинами з питань національно-патріотичного виховання учнівської молоді;
- проведення в територіальній громаді патріотичних фестивалів, конкурсів та забезпечення участі переможців у обласних та всеукраїнських етапах.

Завдання 3.1.6. Вдосконалення функціонування опорних шкіл та їх філій

- придбання технічних засобів навчання та обладнання для предметних кабінетів опорних закладів освіти громади.

Очікуваними результатами реалізації операційної цілі 3.1. є надання громаді сучасної повноцінної, якісної освіти, що відповідає актуальним і перспективним запитам особистості, суспільства і держави, міжнародним критеріям; створення умов для забезпечення рівного доступу до здобуття якісної освіти, виховання патріота з активною позицією, інноватора, здатного змінювати навколишній світ та вчитися впродовж життя.

Операційна ціль 3.2 Покращення якості медичного обслуговування

Завдання 3.2.1 Осучаснення медичного обладнання

- заміна застарілого медичного устаткування на високотехнологічну техніку, яка покращить якість надання медичних послуг, дасть можливість впровадити нові методи діагностики та лікування;
- забезпеченість медичних установ інвентарем, виробами медичного призначення та іншими матеріальними засобами, необхідними для своєчасного і якісного надання медичних послуг;
- підвищення кваліфікації лікарських кадрів на основі постійного обміну досвідом із колегами з інших громад та з закордонними партнерами.

Завдання 3.2.2 Модернізація медичної інфраструктури

- покращення якості медичного обслуговування населення перш за все залежить від доступності та ефективності медичного обслуговування з врахуванням потреб всіх груп населення на території громади;

- запровадження сучасних електронних та телемедичних сервісів на базі електронної системи охорони здоров'я, що дозволить знизити рівень захворюваності на території громади. Це сприятиме мешканцям громади оперативно отримувати якісну медичну допомогу незалежно від місця проживання.

Завдання 3.2.3 Промоція скринінгу захворювань органів дихання та кровообігу, онкологічних захворювань, зокрема, жіночих, популяризація здорового способу життя

- заходи щодо профілактики, попередження, виявлення на ранніх стадіях та лікування найпоширеніших та соціально небезпечних хвороб (інфекційних, серцево-судинних, онкологічних захворювань, інформації стосовно психологічного здоров'я, здорового харчування, фізичної активності, проблем із зором, безпеки на дорогах, грудного вигодовування, впливу таких негативних факторів, як алкоголь, куріння, тривале перебування на сонці тощо), охорони материнства і дитинства в територіальній громаді;

- проведення санітарно-просвітницької роботи в організованих трудових колективах, навчальних закладах;

- заходи з популяризації здорового способу життя, проведення інформаційних компаній санітарно-освітньої пропаганди – лекцій, бесід, семінарів, тренінгів, вікторин в засобах масової інформації та в соціальних мережах.

Очікуваним результатом реалізації операційної цілі 3.2. є модернізація системи охорони здоров'я для надання якісної, ефективної, своєчасної та доступної медичної допомоги всім верствам населення громади, а також профілактики, раннього виявлення та лікування найбільш поширених та соціально небезпечних хвороб, охорони материнства і дитинства, активна популяризація здорового способу життя.

Операційна ціль 3.3 Покращення якості надання адміністративних та соціальних послуг

Завдання 3.3.1 Покращення якості надання соціальних послуг, сприяння розвитку сімейних форм виховання

Соціальний захист є основним завданням соціальної політики держави, яка ставить за мету забезпечення прав і гарантій людини стосовно рівня і якості життя. Для покращення якості надання соціальних послуг в громаді проводиться формування ефективної організаційної роботи управління соціального захисту населення. Пріоритетом управління є вчасна та в повному об'ємі виплата всіх видів соціальних допомог, компенсаційних виплат, що фінансуються з державного бюджету та супроводжуються, здійсненням

заходів щодо соціального захисту мешканців Тисменицької територіальної громади.

Важливим завданням соціальної роботи є розвиток сімейних форм виховання дітей, що не мають батьківської опіки (зокрема усиновлення, створення прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, встановлення опіки та піклування, патронат), підтримка сімей, які знаходяться в складних життєвих обставинах, створення умов для реінтеграції дітей в сімейне оточення. Метою розвитку сімейних форм виховання є забезпечення належних умов для виховання в сімейному оточенні дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, створення можливості надати їм сімейне тепло, любов, затишок, підготувати до самостійного життя .

Завдання 3.3.2 Організація роботи представників ЦНАПу у населених пунктах громади

- забезпечення можливості населенню громади отримати більшість послуг на місцях, не витрачаючи час на дорогу та стояння в чергах, щоб отримати послуги, зокрема організація надання адміністративних послуг у найкоротший строк з мінімальною кількістю відвідувань та спрощення процедури отримання адміністративних послуг, поліпшення якості їх надання.

Очікуваними результатами реалізації операційної цілі 3.3. є вдосконалення інфраструктури соціального захисту; забезпечення належного догляду за громадянами похилого віку, особами з інвалідністю, дітьми з інвалідністю, хворими, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги;

Операційна ціль 3.4. Покращення умов надання послуг у сфері культури і дозвілля

Завдання 3.4.1. Посилення ролі культури в процесах соціального та економічного розвитку громади та її мешканців

- посилення ролі культури як на міжнародному, національному та місцевому рівнях, що пояснюється організацією культурного процесу, коли культура в успішних місцевих громадах і суспільствах надає особливого значення усім видам діяльності, набуваючи додаткової вартості - економічної, соціальної чи духовної;

- популяризація та збереження найкращих зразків фольклорно - етнографічної спадщини рідного краю: духовний зв'язок старшого та молодого поколінь;

- забезпечення подальшого зростання ролі національно – патріотичного виховання, духовної сфери у житті Тисменицької міської територіальної громади.

Завдання 3.4.2 Збереження місцевої історичної та культурної ідентичності кожного населеного пункту: традицій, звичаїв, обрядів

- сприяння відродженню, збереженню національних традицій, звичаїв та обрядів;
- популяризація українських народних, патріотичних пісень, автентичних хореографічних постановок;
- висвітлення всіх напрямків культурно – просвітницької діяльності, розвиток творчих здібностей, народного аматорського мистецтва, задоволення культурних потреб різних верств населення;
- збереження національної культурної спадщини.

Завдання 3.4.3 Розвиток спортивної інфраструктури для забезпечення рівного доступу дітей з врахуванням їх особливих потреб та популяризація здорового способу життя.

- розширення та модернізація об'єктів спортивної інфраструктури.

Очікуваними результатами реалізації операційної цілі 3.4. є відродження, збереження та розвиток національних традицій та культурної спадщини українського народу; забезпечення гарантій свободи творчості; підтримка діяльності аматорських колективів громади; покращення матеріально-технічного стану, фінансового, кадрового, інформаційного забезпечення закладів та установ культури та спорту.

1.4. План реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2024-2027роки відповідно до стратегічних, оперативних цілей

№ п/п	Найменування	Відповідальні виконавці (в разі визначення), учасники	Строк виконання	Орієнтовний обсяг фінансування, тис.грн.*	Очікувані результати виконання заходів
Стратегічна ціль 1. Покращення економічної спроможності громади.					
Оперативна ціль 1.1. Створення умов для залучення інвестицій.					
1	Актуалізація інвестиційного паспорту Тисменицької міської територіальної громади.	Відділ економіки, транспорту та благоустрою, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Збільшення інвестиційної привабливості, наявність актуального інвестиційного паспорту громади.
2	Забезпечення території Тисменицької територіальної громади сучасною містобудівною документацією та землепорядною документацією.	Відділ архітектури і містобудування, відділ земельних відносин, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Наявність оновленої містобудівної документації та землепорядною документації, яка забезпечуватиме збалансований розвиток, забудову та інше використання територій в громаді.
3	Актуалізація Каталогу вільних виробничих площ та створення каталогу інвестиційних земельних ділянок на території громади (презентація інвестиційних ділянок в засобах масової інформації, соціальних мережах тощо).	Відділ економіки, транспорту та благоустрою, відділ земельних відносин, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради.	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Наявність актуальних каталогів вільних виробничих площ та інвестиційних ділянок.
4	Формування та впровадження моделі SMART-спеціалізації громади відображеної в проекті Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади.	Відділ економіки, транспорту та благоустрою, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Зростання кількості та обсягів інвестицій в економіку громади.
Оперативна ціль 1.2 Збільшення можливостей для розвитку малого і середнього бізнесу.					
5	Сприяння розвитку сільськогосподарської кооперації. Проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів щодо	Відділ економіки, транспорту та благоустрою, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Збільшення кількості с/г кооперативів в громаді та отримання ними грантових коштів для розвитку бізнесу.

	залучення додаткових коштів для розвитку кооперативів.				
6	Проведення семінарів, круглих столів та зустрічей з мешканцями громади, що перебувають на обліку у Тисменицькому управлінні Івано-Франківської філії Івано-Франківського обласного центру зайнятості.	структурні підрозділи Тисменицької міської ради, Тисменицьке управління Центру зайнятості	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Збільшення обізнаності та можливостей мешканців громади у сфері розвитку підприємництва.
7	Забезпечення інформаційно - консультаційної допомоги малому та середньому бізнесу для участі в грантових програмах та проєктах.	Сектор проєктів та програм розвитку місцевого самоврядування, відділ економіки, транспорту та благоустрою	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Збільшення кількості переможців проєктів та грантових програм серед населення громади, зростання фінансової спроможності місцевого бізнесу.

Оперативна ціль 1.3 Підвищення туристичної привабливості території.

8	Створення каталогу туристичних об'єктів Тисменицької міської територіальної громади.	Відділ культури, молоді та спорту, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Інформування потенційних відвідувачів громади про місця для культурного, духовного відпочинку.
9	Впорядкування та розвиток відпочинкових рекреаційних зон на території громади.	структурні підрозділи Тисменицької міської ради, КП «Інноваційна компанія», інші зацікавлені особи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Розвиток інфраструктури дозвілля та відпочинку на території громади.
10	Створення на офіційному сайті Тисменицької міської ради інформаційного розділу для підвищення туристичної привабливості громади.	Сектор інформаційної діяльності, зв'язків з громадськістю, ЗМІ та ГО, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Наявність актуальної інформації на офіційному сайті про туристичні місця для гостей громади.
11	Популяризація та сприяння проведенню щорічної Міжнародної Прощі Вервиці у с. Погоня та сприяння розвитку інших локацій.	Відділ культури, молоді та спорту, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради, інші зацікавлені особи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Збільшення кількості відвідувачів щорічної Міжнародної Прощі Вервиці та інших релігійних локацій, розвиток об'єктів релігійної спадщини громади, презентація духовно- культурного багатства громади.

Стратегічна ціль 2. Підвищення якості життя мешканців громади.

Оперативна ціль 2.1 Розширення та модернізація комунальної та дорожньої інфраструктури.

12	Модернізація та розширення мереж вуличного освітлення з впровадженням енергозберігаючих технологій.	структурні підрозділи Тисменицької міської ради, КП «Інноваційна компанія»	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Покращення рівня зовнішнього освітлення, підвищення безпеки дорожнього руху, підвищення ефективності споживання енергоресурсів.
13	Врегулювання основних вимог щодо зовнішнього вигляду та розміщення рекламних конструкцій та вивісок згідно законодавства України.	відділ архітектури і містобудування, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Впорядкування розміщення рекламних засобів та вивісок, та створення таких умов, де зовнішня реклама та навколишнє середовище об'єднані в єдиний гармонійний ансамбль.
14	Експлуатаційне утримання і капітальні ремонти вулиць і доріг в населених пунктах громади: покращення вулично- дорожньої мережі і транспортного сполучення, розвиток придорожньої інфраструктури, впорядкування існуючих і облаштування нових зупинок громадського транспорту, оновлення та встановлення нових дорожніх знаків, а також засобів примусового зниження швидкості біля навч. закладів.	КП «Інноваційна компанія» структурні підрозділи Тисменицької міської ради, власники та балансоутримувачі доріг, інші зацікавлені особи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Підвищення безпеки дорожнього руху, зниження к- сті дорожньо-транспортних пригод, підвищення комфорту для учасників дорожнього руху, покращення благоустрою зупинок громадського транспорту.
15	Проведення комплексного енергоаудиту будівель комунальної власності та комплексної термомодернізації закладів бюджетної сфери.	структурні підрозділи Тисменицької міської ради, керівники комунальних закладів, відділ освіти, КНП «Тисменицька міська лікарня»	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Забезпечення ефективної системи управління енергозбереженням на території громади, підвищення енергоефективності.
16	Надання інформаційно-консультативної допомоги співвласникам багатоквартирних будинків щодо форм управління спільним майном (створення ОСББ, самостійне управління тощо).	Відділ економіки, транспорту та благоустрою, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Підвищення ефективності управління багатоквартирними будинками їх співвласниками, збереження спільного майна та покращення якості комунальних послуг.

17	Забезпечення реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору.	Відділ архітектури і містобудування, центр надання соціальних послуг, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради, інші зацікавлені особи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Наявність безбар'єрного середовища, можливість отримання доступу до публічних послуг та повноцінної участі у культурному, політичному та суспільному житті (починаючи від доступності до громадських та житлових будівель до працевлаштування чи культурного життя).
18	Реконструкція існуючих та будівництво нових мереж водопостачання та водовідведення. Впровадження заходів щодо забезпечення дотримання законодавства у сфері водовідведення та очищення стічних вод. Покращення якості нецентралізованих джерел водопостачання (паспортизація та належне утримання громадських криниць, колодязів, свердловин тощо).	КП «ІваноФранківськ водокотехпром», структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Забезпечення населення якісною питною водою та якісними комунальними послугами, покращення стану навколишнього природного середовища.
19	Забезпечення безпеки та правопорядку на території громади. Створення та забезпечення діяльності добровільних рятувальних формувань та поліцейських офіцерів громади.	структурні підрозділи Тисменицької міської ради, добровільні рятувальні формування, поліцейські офіцери громади, відділення поліції №1 ІФ РУП ГУНП, державно-пожежний рятувальний загін ГУ ДСНС.	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Належний рівень безпеки та правопорядку у громаді.
20	Розробка програм підтримки ЗСУ для забезпечення обороноздатності держави.	структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Підвищення обороноздатності держави, забезпечення ЗСУ необхідним обладнанням, амуніцією тощо.
21	Розробка плану реагування на надзвичайні ситуації. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення щодо дій у разі виникнення надзвичайної ситуації.	Інспектор з надзвич. ситуацій, цив.захисту населення та мобілізаційної роботи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Готовність до надзвичайних ситуацій, координація дій, спрямованих на ліквідацію наслідків та надання допомоги постраждалим, у разі загрози або виникнення надзвичайної ситуації.

22	Розробка плану заходів з попередження техногенних на природних небезпек, встановлення норм техногенної та пожежної безпеки, контроль за дотриманням цих норм.	Інспектор з надзвич. ситуацій, цив. захисту населення та мобілізаційної роботи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Запобігання надзвичайним ситуаціям, контроль за дотриманням норм техногенної та пожежної безпеки.
23	Створення комплексної системи відеомоніторингу типу «Безпечна громада» шляхом розширення мережі пристроїв відеоспостереження та розширення мережі системи автоматичної фото та відео фіксації порушень ПДР.	Відділ загальної та організаційної роботи, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради, відділ поліції, зацікавлені особи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Покращення рівня безпеки та правопорядку в громаді.

Оперативна ціль 2.2 Розвиток громадської активності.

24	Проведення інформаційних кампаній щодо заохочення мешканців до участі у суспільно-політичному та соціально-економічному житті громади та місцевих проектах і програмах.	Відділ загальної та організаційної роботи, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради, громадські організації	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Збільшення кількості учасників місцевих програм, підвищення активності громадськості, комунікації з суспільством.
25	Сприяння розвитку громадських організацій .	структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Зростання громадської активності та кількості громадських організацій у громаді.

Оперативна ціль 2.3. . Підвищення привабливості громади для молоді та сімей.

26	Проведення регулярних профорієнтаційних зустрічей з молоддю громади («день відкритих дверей», «день кар'єри» тощо).	відділ освіти, відділ культури, молоді та спорту, Центр зайнятості, представники місц. бізнесу, ПТНЗ, ВНЗ (Університет Короля Данила, Івано-Франківська духовна семінарія ім. свщмч. Йосафата УГКЦ та ін.).	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Поширення інформації щодо шляхів професійного зростання та кар'єрних можливостей для молоді громади.
27	Облаштування відпочинкового (мотузкового) парку розваг на території с. Марківці.	структурні підрозділи Тисменицької міської ради, зацікавлені особи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Збільшення туристичної привабливості та покращення сучасної молодіжної інфраструктури в громаді.

28	Облаштування відпочинкового (мотузкового) парку розваг на території с. Старі Кривотули.	структурні підрозділи Тисменицької міської ради, зацікавлені особи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Збільшення туристичної привабливості та покращення сучасної молодіжної інфраструктури в громаді.
29	Встановлення спортивного майданчика із штучним покриттям на території Хом'яківської філії Марковецького ліцею.	відділ освіти та інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Наявність спортивного майданчика із штучним покриттям в с. Хом'яківка.
30	Встановлення спортивного майданчика із штучним покриттям на території Вільшаницької філії Тисменицького ліцею.	відділ освіти та інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Наявність спортивного майданчика із штучним покриттям в с. Вільшаниця.
31	Добудова спортивного майданчика із штучним покриттям в с. Липівка.	відділ освіти та інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Наявність спортивного майданчика із штучним покриттям в с. Липівка.
32	Добудова спортивного майданчика із штучним покриттям в с. Старі Кривотули.	відділ освіти та інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Наявність спортивного майданчика із штучним покриттям в с. Старі Кривотули.
33	Сприяння розвитку дитячих гуртків за інтересами.	відділ освіти, відділ культури, молоді та спорту	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Забезпечення активного, змістовного дозвілля молоді (спорт, туризм, технічна чи художня творчість, театр, художня самодіяльність, інтелектуальні ігри тощо).
34	Сприяння створенню сучасних громадських просторів (хаби, антикафе, коворкінги тощо).	відділ культури, молоді та спорту, структурні підрозділи, зацікавлені особи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Наявність організованого комфортного простору для спільної роботи, спілкування та відпочинку, можливість скористатися інтернетом та офісною технікою.
35	Створення шкільного радіо, шкільної газети на базі Старокривотульського ліцею та Тисменицького ліцею.	відділ освіти, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Шкільний радіовузол та шкільна газета є прекрасною нагодою для кожної дитини зреалізувати свої можливості, спробувати власні сили у журналістиці, адміністрація має можливість наперед донести дітям необхідну інформацію, зробити оголошення.
36	Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній та заходів з метою популяризації волонтерської діяльності серед мешканців громади, в т.ч. молоді - (допомога ЗСУ, ВПО) формування позитивної культури	відділ освіти, відділ культури, молоді та спорту, КНП «Тисменицька міська лікарня», підприємці, зацікавлені особи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Збільшення кількості наданої допомоги ЗСУ (організація ярмарок, акцій «адресна турбота про воїна» тощо), підвищення престижності волонтерської діяльності.

	та іміджу волонтерства.				
37	Сприяння створенню реабілітаційних центрів та центрів соціальної та психологічної підтримки.	КНП «Тисменицька міська лікарня», структурні підрозділи Тисменицької міської ради, зацікавлені особи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Діяльність реабілітаційних та центрів соціальної і психологічної підтримки для військовослужбовців, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, ВПО, інших осіб, що потребують реабілітації та соціальної підтримки.

Оперативна ціль 2.4. Екологічна безпека та збереження навколишнього природного середовища.

38	Встановлення станцій моніторингу якості повітря SaveEcoSensor.	Інспектор з надзвич. ситуацій, цив. захисту населення та мобілізаційної роботи, відділ освіти, інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Постійний моніторинг якості повітря з метою її покращення на території громади.
39	Проведення інформаційно-роз'яснювальних, екологічно-просвітницьких кампаній щодо належного поведіння з побутовими відходами, дотримання правил благоустрою, належного утримання територій.	Інспектор з благоустрою, та інші структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Підвищення екологічної свідомості мешканців громади.
40	Проведення всеукраїнських та місцевих екологічних акцій («День благоустрою», «За чисте довкілля» тощо).	Інспектор з благоустрою, відділ освіти, структурні підрозділи Тисменицької міської ради, мешканці громади, підприємства, установи та організації, КП «Інноваційна компанія»	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Підвищення екологічної безпеки громади.
41	Здійснення заходів з берегоукріплення, розчистки та виправлення русел річок та струмків (Ворона, Стримба, Обрашина, Унява), збереження та розвиток штучних водойм (озер, ставків).	структурні підрозділи Тисменицької міської ради, управління екології та прир. ресурсів ІФ ОДА, Дністровське БУВР, власники	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Збереження водних ресурсів, запобігання підтоплень під час сезонних повеней, покращення рекреаційних можливостей та водного режиму території громади.

		та орендарі водойм			
42	Здійснення заходів з берегоукріплення вул. Шевченка в с. Вільшаниця.	структурні підрозділи Тисменицької міської ради, управління екології та прир. ресурсів ІФ ОДА, Дністровське БУВР, власники та орендарі водойм	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Зміцнення лінії берега на вул. Шевченка в с. Вільшаниця. Запобігання зсуву ґрунту та підмиванню берега.
43	Розроблення та реалізація місцевих планів управління відходами, визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами.	структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Дотримання діючого законодавства у сфері управління відходами
44	Впровадження роздільного збору твердих побутових відходів.	КП Інноваційна компанія, відділ освіти, структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Покращення стану навколишнього природного середовища, формування екологічної свідомості мешканців громади.
45	Проведення акцій щодо збільшення зелених насаджень на території громади («Зелена країна», «Створюємо ліси разом» тощо).	структурні підрозділи Тисменицької міської ради, лісові господарства, зацікавлені особи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Облаштування парків, оновлення скверів, влаштування газонів, клумб, покращення стану лісів, формування екологічної свідомості.
46	Створення належної системи оповіщення та інформування населення у разі загрози й виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.	Інспектор з надзвич. ситуацій, цив. захисту населення та мобілізаційної роботи	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Наявність системи оповіщення та інформування населення щодо надзвичайних ситуацій.

Стратегічна ціль 3. Покращення послуг, які надаються в громаді.

Оперативна ціль 3.1. Покращення якості та доступності освітніх послуг.

47	Формування та модернізація ефективної мережі закладів освіти.	відділ освіти, структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Покращення якості та доступності освітніх послуг.
48	Організація та забезпечення роботи дитячого садка в с. Чорнолізці (на 80 місць).	відділ освіти	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Забезпечення якісною дошкільною освітою, ріст показника охоплення дітей дошкільною освітою.

49	Проведення капітальних та поточних ремонтів, термомодернізації, встановлення пожежних сигналізацій в закладах освіти громади.	відділ освіти, структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Покращення умов для навчання та безпеки учасників освітнього процесу.
50	Проведення капітального ремонту котелень та газорозподільного обладнання у навчальних закладах (Тисменицький ліцей, Вільшанецька філія Тисменицького ліцею, Рошнівська філія Тисменицького ліцею, Чорнолізький ліцей, Старокривотульський ліцей).	відділ освіти, структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Зниження витрат на енергоносії, забезпечення комфортного та якісного освітнього процесу.
51	Впровадження та розвиток в закладах освіти інклюзивного, розвивального освітнього середовища та рівних умов доступу до освіти для всіх категорій дітей з особливими освітніми потребами.	відділ освіти, структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Наявність безбар'єрного доступу до будівель та приміщень закладів освіти, інклюзивних класів.
52	Закупівля навчального та мультимедійного обладнання для STEAM-лабораторій кабінетів біології, хімії, фізики, опорних закладів освіти для здійснення профільного навчання учнів старшої школи.	відділ освіти, структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Покращення умов навчання дітей.
53	Модернізація матеріально-технічної та навчально-методичної бази закладів освіти відповідно до сучасного рівня розвитку освітньої індустрії, інформаційно-комунікаційних технологій.	відділ освіти, структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Покращення умов навчання дітей.
54	Закупівля обладнання і модернізація харчоблоків опорних навчальних закладів. Дотримання вимог системи НАССР.	відділ освіти, структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Забезпечення різноманітного, збалансованого та якісного харчування в закладах освіти, сприяючи соціальному захисту вразливих груп населення та формуючи навички

					здорового харчування серед дітей і дорослих.
55	Реалізація Стратегії реформування шкільного харчування в закладах загальної середньої освіти громади.	відділ освіти , структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Забезпечення різноманітного, збалансованого та якісного харчування в закладах освіти, сприяючи соціальному захисту вразливих груп населення та формуючи навички здорового харчування серед дітей і дорослих.
56	Заміна котлів в котельні Клубовецької філії Тисменицького ліцею.	відділ освіти , структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Підвищення енергоефективності.
57	Розширення парку автобусів для забезпечення регулярного перевезення учнів і педагогічних працівників до навчальних закладів.	відділ освіти, структурні підрозділи Тисменицької міської ради	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Покращення доступності освітніх послуг.
Оперативна ціль 3.2. Покращення якості медичного обслуговування.					
58	Модернізація медичного обладнання закладів охорони здоров'я.	КНП «Тисменицька міська лікарня»	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Покращення якості діагностики та лікування захворювань, забезпеченість якісним мед. Обладнанням та інвентарем, покращення якості медичних послуг.
59	Проведення заходів з метою популяризації здорового способу життя, профілактики, попередження, виявлення на ранніх стадіях та лікування найпоширеніших та соціально небезпечних хвороб.	КНП «Тисменицька міська лікарня»	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Забезпечення профілактики, раннього виявлення та лікування хвороб, охорони материнства і дитинства, активна популяризація здорового способу життя («День здоров'я» тощо).
60	Придбання цифрового рентгенапарату на 3 робочі місця.	КНП «Тисменицька міська лікарня»	2024-2027	4 000	Покращення якості діагностики та лікування захворювань, наявність сучасного обладнання.
61	Придбання лапароскопа.	КНП «Тисменицька міська лікарня»	2024-2027	3200	Покращення якості діагностики та лікування захворювань, наявність сучасного обладнання.
62	Придбання мамографа.	КНП «Тисменицька міська лікарня»	2024-2027	8 000	Покращення якості лікувального процесу, наявність сучасного обладнання.
63	Придбання УЗД апарату для проведення обстежень судин голови та шиї.	КНП «Тисменицька міська лікарня»	2024-2027	300,5	Покращення якості діагностики та лікування захворювань, наявність сучасного обладнання для проведення обстежень судин голови та шиї.

Оперативна ціль 3.3. Покращення якості надання адміністративних та соціальних послуг.					
64	Організація та покращення якості надання адміністративних послуг в громаді.	ЦНАП	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Покращення якості і своєчасності надання адміністративних послуг.
65	Надання послуг щодо оформлення документів для обміну та видачі посвідчення водія: у зв'язку з завершенням терміну дії (виданого вперше строком дії на 2 роки), старого зразка на нове, у разі зміни анкетних даних, у разі знищення, втрати або за бажанням.	ЦНАП	2024-2027	500,0	Закупівля обладнання для видачі та заміни посвідчення водія.
66	Організація та покращення якості надання соціальних послуг військовослужбовцям, ВПО, особам з інвалідністю, членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, іншим соціально незахищеним верствам населення.	управління соціального захисту населення	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Покращення надання якісних і своєчасних соціальних послуг.
67	Придбання транспортного засобу для перевезення осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та інших маломобільних груп населення («Соціальне таксі»).	управління соціального захисту населення	2024-2027	2 400,0	Покращення надання соціальних послуг. Оперативне вирішення проблем, пов'язаних з пересуванням осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, інших маломобільних груп населення.
Оперативна ціль 3.4. Покращення умов надання послуг у сфері культури і дозвілля.					
68	Організація Свята народної творчості «Від Різдва до Йордану».	Відділ культури, молоді та спорту	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Популяризація та збереження найкращих зразків фольклорно - етнографічної спадщини рідного краю:духовний зв'язок старшого та молодого поколінь.
69	Організація Великодніх забав «Христос Воскрес! - Воскресне й Україна!».	Відділ культури, молоді та спорту	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Популяризація та збереження найкращих зразків фольклорно - етнографічної спадщини рідного краю:духовний зв'язок старшого та молодого поколінь.

70	Організація фестивалю фольклору «Життєдайне джерело віків».	Відділ культури, молоді та спорту	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Популяризація та збереження найкращих зразків фольклорно - етнографічної спадщини рідного краю: духовний зв'язок старшого та молодого покоління.
71	Відтворення старовинного весільного обряду «Тисменицьке весілля».	Відділ культури, молоді та спорту	2024-2027	згідно кошторисних призначень	Збереження та відтворення глибокої історичної обрядовості, яка являє собою унікальне дійство з елементами театрального, вокального, хореографічного мистецтва; популяризація автентичного весільного обряду, ліричних пісень, ладканок, порядку певних дійств та ритуалів, яких обов'язково дотримуються під час весільного обряду «Тисменицьке весілля»; збереження гастрономічної весільної традиції та передання молодому поколінню тисменичан старовинних рецептів приготування відповідних весільних страв; видавництво збірки «Тисменицьке весілля»; занесення старовинного весільного обряду «Тисменицьке весілля» до реєстрів нематеріальної культурної спадщини Тисменицької територіальної громади.

*** Основними джерелами фінансування заходів реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2024-2027 роки є:**

- кошти міської територіальної громади; кошти обласного бюджету; кошти державного бюджету;
- гранти, благодійні внески, інвестиції (в тому числі на умовах державно-приватного партнерства), міжнародної технічної допомоги та міжнародних організацій;
- кошти фізичних і юридичних осіб; кредити вітчизняних та закордонних комерційних банків;
- інші залучені кошти, не заборонені чинним законодавством України.

Плановий обсяг фінансового ресурсу для виконання заходів визначається під час формування, розгляду та затвердження міського бюджету на відповідний бюджетний рік. Його в разі потреби коригують протягом поточного року в межах можливостей бюджету міської територіальної громади.

За результатами аналізу можна зробити висновок, що ДДП «Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період 2027 року та

План заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період 2024 - 2027 року» в достатньо високій мірі відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному, регіональному та місцевому рівнях; враховує більшість з них та пропонує комплекс заходів, які сприятимуть їх виконанню.

Аналіз проєкту ДДП «Стратегія розвитку Тисменицької територіальної громади на період до 2027 роки та План заходів з її реалізації на період до 2027 роки». З метою забезпечення цілісності системи планування місцевого розвитку Стратегія враховує положення програмних документів, які діють на державному та регіональному рівнях, та екосистемний підхід та удосконалення системи інтегрованого екологічного управління та врахування екологічної складової під час розроблення та затвердження ДДП.

Стратегію розроблено з урахуванням завдань та положень інших документів державного планування, а саме:

- Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;
- Стратегії сталого розвитку України до 2030 року, схваленої Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019;
- Плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р;
- Національного плану управління відходами до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 №117;
- Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;
- Державної стратегії управління лісами України до 2035 року та операційним планом її реалізації у 2022 – 2024 роках, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р;
- Водної стратегії України на період до 2050 року, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 №1134.
- Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 №443-р;
- Стратегія розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, затверджена рішенням Івано-Франківської обласної ради від 21.02.2020 № 1381-34/2020.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2022 № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану»;
- Указ Президента України від 08.11.2019 № 837/2019 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і

планів заходів», наказу Міністерства розвитку громад і територій України від 21.12.2022 № 265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад» та інших норм чинного законодавства України.

Стратегія відповідає принципам, стратегічним цілям та завданням Державної регіональної політики України, зокрема цілям сталого розвитку (ЦСР, SDG - Sustainable Development goals), які ще називають «Глобальними цілями» — це загальний заклик до дій, спрямованих на те, щоб покінчити з бідністю, захистити планету і забезпечити мир і процвітання для всіх людей у світі.

Взаємозв'язок стратегічних цілей громади (сильний або ж опосередкований) та 17 цілей сталого розвитку України наведено в таблиці: Цілі сталого розвитку України до 2030 року	Цілі Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади		
	Стратегічна ціль 1. Покращення економічної спроможності громади.	Стратегічна ціль 2. Підвищення якості життя мешканців громади.	Стратегічна ціль 3. Покращення послуг, які надаються в громаді.
Ціль 1. Подолання бідності.	++	++	++
Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства.	++	+	+
Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя.	++	++	++
Ціль 4. Якісна освіта.	+	++	++
Ціль 5. Гендерна рівність.	+	++	+
Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови.	+	++	++
Ціль 7. Доступна та чиста енергія.	++	++	++
Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання.	++	++	++
Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура.	++	++	+
Ціль 10. Скорочення нерівності.	+	++	++
Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад.	++	++	++
Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво.	++	++	++
Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату.	+	+	+

Ціль 14. Збереження морських ресурсів.			
Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші.	+	+	+
Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути.	+	++	+
Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку.	++	++	++

Примітка: ++ - сильний зв'язок, + - опосередкований зв'язок.

Вказані 17 Цілей є розвитком успіху Цілей розвитку тисячоліття; крім того, серед інших пріоритетів, вони також охоплюють нові сфери, такі як кліматичні зміни, економічна нерівність, інновації, стале споживання, мир і справедливість. Цілі є взаємопов'язаними — ключем до успіху в одній із них є вирішення питань, загалом пов'язаних із іншими.

Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади відповідає стратегічним та операційним цілям Державної стратегії регіонального розвитку до 2027р

Стратегічні цілі Державної стратегії регіонального розвитку до 2027 року	Цілі Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади										
	Стратегічна ціль1. Покращення економічної спроможності громади.			Стратегічна ціль2. Підвищення якості життя мешканців громади.				Стратегічна ціль 3. Покращення послуг, які надаються в громаді.			
	Операційні цілі Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади										
	1.1 Створенн я умов для залученн я інвестиці й	1.2 Збільшен ня можливос тей для розвитку малого і середньог о бізнесу	1.3 Підвищен ня туристич ної привабли вості території	2.1 Розширенн я та модернізаці я комунально ї та дорожньої інфраструк тури	2.2 Підвищенн я привабливо сті громади для молоді та сімей	2.3 Розвиток громадсь кої активност і	2.4 Екологічна безпека та збереження навколишнь ого природного середовища	3.1 Покраще ння якості освітньої галузі	3.2 Покращ ення якості медичн ого обслуго вування	3.3 Покраще ння якості надання адміністр ативних та соціальни х послуг	3.4 Покращенн я умов надання послуг у сфері культури і дозвілля
Стратегічна ціль 1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах.	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
Операційна ціль 1.1. Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Операційна ціль 1.2. Збереження навколишнього природного середовища та стале використання природних ресурсів, посилення можливостей розвитку територій, які потребують державної підтримки (макро- та мікрорівень)	+	+	+	+	+	+	++	+	+	+	+
Операційна ціль 1.3. Створення умов для реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях в український простір											

Операційна ціль 1.4. Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів	++	++	++	++	+	+	+	+	+	++	+
Операційна ціль 1.5. Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України	+	+	+	+	+	+	+	++	++	++	++
Операційна ціль 1.6. Ефективне використання економічного потенціалу культурної спадщини для сталого розвитку громад											++
Стратегічна ціль 2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів.	++	++	++	+	+	+	+	+	+	+	+
Операційна ціль 2.1. Розвиток людського капіталу	+	+	+	+	+	+	+	++	++	++	++
Операційна ціль 2.2. Сприяння розвитку підприємництва, підтримка інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва	+	++	+	+	+	+	+			+	
Операційна ціль 2.3. Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій	++	+	+	+	+	+	+			+	
Операційна ціль 2.4. Сприяння впровадженню інновацій та зростанню технологічного рівня регіональної економіки, підтримка інноваційних підприємств та стартапів	++	++	+	+	++	++	+			+	
Операційна ціль 2.5. Сталий розвиток промисловості	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування.	++	++	++	+	+	+	+	++	++	++	++
Операційна ціль 3.1. Формування ефективного місцевого самоврядування та органів державної влади на новій територіальній основі	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Операційна ціль 3.2 Формування горизонтальної та вертикальної координації державних секторальних політик та державної регіональної політики	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Операційна ціль 3.3 Побудова системи ефективного публічного інвестування на всіх рівнях врядування	++	++	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Операційна ціль 3.4 Розбудова потенціалу суб'єктів державної регіональної політики	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Операційна ціль 3.5 Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія домашньому насильству та дискримінації					+	+		+	+	+	+	+
Операційна ціль 3.6 Розбудова системи інформаційно-аналітичного забезпечення та розвиток управлінських навичок для прийняття рішень, що базуються на об'єктивних даних та просторовому плануванні	++	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Примітка: ++ - сильний зв'язок, + - опосередкований зв'язок

Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади відповідає стратегічним документам, що регламентують просторовий та регіональний розвиток Івано-Франківської області - Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки:

Цілі Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки	Цілі Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади										
	Стратегічна ціль1. Покращення економічної спроможності громади.			Стратегічна ціль2. Підвищення якості життя мешканців громади.				Стратегічна ціль 3. Покращення послуг, які надаються в громаді.			
	Операційні цілі Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади										
	1.1 Створення умов для залучення інвестицій	1.2 Збільшення можливостей для розвитку малого і середнього бізнесу	1.3 Підвищення туристичної привабливості території	2.1 Розширення та модернізація комунальної та дорожньої інфраструктури	2.2 Підвищення привабливості громади для молоді та сімей	2.3 Розвиток громадської активності	2.4 Екологічна безпека та збереження навколишнього природного середовища	3.1 Покращення якості освітньої галузі	3.2 Покращення якості медичного обслуговування	3.3 Покращення якості надання адміністративних та соціальних послуг	3.4 Покращення умов надання послуг у сфері культури і дозвілля
Стратегічна ціль 1. Конкурентоспроможна економіка на засадах смарт-спеціалізації.	++	++	++	+	+	+	+	+	+	+	+
Операційна ціль 1.1. Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності, залучення інвестицій	++	++	++	+	+	+	+	+	+	+	+
Операційна ціль 1.2. Енергетична самодостатність	++	++	++	+	+	+	+	+	+	+	+
Операційна ціль 1.3. Розвиток туристично-рекреаційної сфери	++	++	++	++	+	+	++	+	+	+	++
Операційна ціль 1.4. Стимулювання економічного	++	++	+	++	+	+	+	+	+	+	+

розвитку громад, сільських та гірських територій											
Стратегічна ціль 2. Розвиток інфраструктури області	++	++	++	++	+	+	+	+	+	+	+
Операційна ціль 2.1. Розвиток дорожньотранспортної, логістичної, прикордонної інфраструктури	++	+	++	++	+	+	+	+	+	+	+
Операційна ціль 2.2. Розвиток інфраструктури територіальних громад	++	++	++	++	+	+	+	+	+	+	+
Стратегічна ціль 3. Створення комфортних та безпечних умов проживання на території Івано-Франківської області	+	+	+	++	++	++	++	+	+	+	+
Операційна ціль 3.1. Забезпечення рівного доступу, підвищення якості медичних, освітніх послуг та розвиток спорту в громадах	+	+			+	+		++	++	+	++
Операційна ціль 3.2. Розвиток соціальної інфраструктури та інклюзії	+	+	+	+	+	+		++	+	++	+
Операційна ціль 3.3. Розвиток мережі закладів культури	+	+	+	+	+	+	+	+		+	++
Операційна ціль 3.4. Підвищення рівня екологічної безпеки	+	+	++	+	+	+	++	+	+	+	+

Примітка: ++ - сильний зв'язок, + - опосередкований зв'язок

Цільовий аналіз ДДП

На етапі визначення обсягу та складання звіту про СЕО формуються перелік цілей з охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення, необхідних для проведення цільового аналізу. Основними елементами проєкту ДДП є:

1. Охорона атмосферного повітря. З метою покращення стану атмосферного повітря на території громади Стратегією заплановані наступні оперативні завдання:

- реалізація заходів з енергоефективності з використанням сучасних інноваційних технологій, раціональне використання енергоресурсів у житлово-комунальному господарстві;
- покращення стану автомобільних доріг і тротуарів, забезпечення освітлення об'єктів транспортної інфраструктури в населених пунктах громади.

2. Охорона та раціональне використання водних ресурсів. З метою охорони водних ресурсів від забруднення завданнями Стратегії передбачається:

- реконструкція існуючих та будівництво нових мереж водопостачання та водовідведення;
- впровадження заходів щодо забезпечення дотримання законодавства у сфері водовідведення та очищення стічних вод;
- покращення якості нецентралізованих джерел водопостачання (паспортизація та належне утримання громадських криниць, колодязів, свердловин тощо);
- здійснення заходів з берегоукріплення, розчистки та виправлення русел річок та струмків (Ворона, Стримба, Обрашина, Унява), збереження та розвиток штучних водойм (озер, ставків);
- встановлення прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон водних об'єктів на території громади;
- раціональне використання водних ресурсів.

3. Охорона та раціональне використання природних ресурсів (земель, та ресурсів рослинного та тваринного світу). Стратегією передбачається поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки:

- забезпечення території Тисменицької територіальної громади сучасною містобудівною документацією та землепорядною документацією;
- актуалізація каталогу вільних виробничих площ та створення каталогу інвестиційних земельних ділянок на території громади;
- забезпечення раціонального використання та охорони земель;
- озеленення населених пунктів та ін.

4. Збереження природно-заповідного фонду. Збереження в природному стані типових або унікальних комплексів на території ТГ. Стратегією визначені наступні оперативні завдання:

- покращити охорону природно-заповідного фонду;
- збільшення площі зелених насаджень в населених пунктах громади.

5. Раціональне використання, зберігання та управління відходами. З метою покращення існуючої ситуації із розміщенням та захороненням твердих побутових відходів на території громади Стратегією заплановано:

- створення ефективної системи управління відходами;
- розроблення та реалізація місцевих планів управління відходами, визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами;
- запровадження системи роздільного збору побутових відходів.

6. Розвиток медицини. З метою покращення якості діагностики та лікування захворювань у населення:

- модернізація медичного обладнання закладів охорони здоров'я;
- придбання медичного обладнання (цифрового рентгенапарату, лапароскопа, мамографа, УЗД апарата).

7. Розвиток освіти та зеленого туризму, доступність екологічної інформації, здійснення оцінки впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка та інше.

- створення каталогу туристичних об'єктів Тисменицької міської ТГ;
- впорядкування та розвиток відпочинкових рекреаційних зон на території громади;
- створення на офіційному сайті Тисменицької міської ради інформаційного розділу для підвищення туристичної привабливості громади;
- популяризація та сприяння проведенню щорічної Міжнародної Прощі Вервиці у с. Погоня та сприяння розвитку інших локацій.

8. Модернізація комунальної та дорожньої інфраструктури.

- проведення комплексного енергоаудиту будівель комунальної власності та комплексної термомодернізації закладів бюджетної сфери;
- модернізація та розширення мереж вуличного освітлення з впровадженням енергозберігаючих технологій;
- експлуатаційне утримання і капітальні ремонти вулиць і доріг в населених пунктах громади: покращення вулично-дорожньої мережі і транспортного сполучення, розвиток придорожньої інфраструктури, впорядкування існуючих і облаштування нових зупинок громадського транспорту, оновлення та встановлення нових дорожніх знаків, а також засобів примусового зниження швидкості біля навчальних закладів.

Таким чином, заходи, які заплановані ДДП «Стратегії розвитку Тисменицької територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації на період до 2027 року» відповідають екологічним цілям, встановленим на національному та регіональному рівнях. ДДП враховує їх і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Враховуючи географічне розташування об'єкту стратегічної екологічної оцінки, при затвердженні та впровадженні ДДП «Стратегії розвитку Тисменицької територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації на

період до 2027 року» запропоновані цілі та заходи не матимуть транскордонного впливу.

Цілі, що визначені програмами регіонального та місцевого рівнів та їх відображення в Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період 2024-2027 року та Плані заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період 2024-2027 року) виконуються Замовником щорічно.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами дослідження)

Тисмениця – одне із найдавніших міст Галичини, яке знаходиться в південно-східній частині географічно-територіальної зони Івано-Франківської області, що йменується Покуття. Перша згадка про Тисменицю вміщена у Іпатіївському літописі та датується 950 роком.

У 1448 році від польського короля Казимира IV Тисмениця отримала магдебурзьке право і була досить значним ремісничо-торговим центром на Передкарпатті.

У 1513 та 1676 роках місто було повністю спалене татарами. Проте збереглася Богородицька церква (1736 рік) із дзвіницею (1710 рік).

У вересні 1592 року тисменицькі кушніри об'єдналися в цехову організацію кушнірів та білошкірників з дозволу господаря міста Миколи Потоцького.

У 1788 р. тут засноване «Товариство шевців». До нього входило 87 шевців з самого міста та навколишніх сіл.

Пожвавлення було спричинене будівництвом Галицької Трансверсальної залізниці та відкриттям 15 листопада 1884 року станції Тисмениця. Залізниця функціонувала до липня 1944 року.

1891 року у місті була закладена перша в Україні хутрова фабрика, яка згодом стала одним з чотирьох головних підприємств хутряної промисловості УРСР. Підприємство виготовляло як масову продукцію для внутрішнього ринку (кролячі шапки) так і експортну продукцію. Після розпаду СРСР, із залученням іноземних інвесторів, підприємство було швидко приватизоване та реструктуроване для обробки хутра та пошиву хутряних виробів із переважно імпоротної сировини. Значна частина колишніх робітників фабрики з поверненням права приватного ремісництва вдалася до доморобного кушнірства.

Офіційно 14 лютого 1986 року селище міського типу Тисмениця перейменовано у місто районного підпорядкування Тисмениця Івано-Франківської області.

Географічне розташування

Івано-Франківська область розташована в географічному центрі Європи, на південному заході України, на стику двох великих природно-географічних підрозділів – Східноєвропейської рівнини та Східних Карпат.

Область межує на заході і півночі з Львівською, на північному сході з Тернопільською, на південному сході з Чернівецькою, на південному заході з Закарпатською областями, на півдні з повітом Марамуреш у Румунії. Відстань до кордону з найближчими Європейськими країнами складає від 250 до 300 км, що створює надзвичайно сприятливі умови для розвитку транспортно -логістичних зв'язків з країнами Європи. Територія області складає 13,9 тис.км² або 2,3% території України та посідає 22 місце серед регіонів держави.

Автомобільні дороги загального користування державного значення (Н-10 Стрий-Мамалига, Н-10 Під'їзд до міста Тисмениця, Н-18 Івано-Франківськ – Тернопіль, Р-20 Снятин-Тязів). В селі Липівка розташована залізнична станція Марківці» 4-го класу Івано-Франківської дирекції. Львівської залізниці на лінії Хриплин — Коломия між станціями Отинія та Хриплин.

Івано-Франківський район

Найбільший з адміністративних районів Івано-Франківської області, утворений в рамках адміністративно-територіальної реформи відповідно до постанови Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-ІХ «Про утворення та ліквідацію районів». До складу району увійшли Івано-Франківська та Бурштинська міськради, Богородчанський, Галицький, Рогатинський, Тисменицький та Тлумацький райони, а також сільські населені пункти Камінне та Тисменичани Надвірнянського району в межах адміністративних одиниць, які існували до прийняття зазначеної постанови.

У складі Івано-Франківського району 320 населених пунктів, у тому числі 6 міст, 7 селищ міського типу, 307 сільських населених пунктів, які об'єднані у 20 територіальних громад.

Район межує на заході з Калуським районом, на південному заході – з Надвірнянським, на південному сході – з Коломийським районами Івано-Франківської області, на півночі із Львівським районом Львівської, на сході – із Тернопільським та Чортківським районами Тернопільської, на південному заході – із Тячівським районом Закарпатської областей.

Територія Івано-Франківської області характеризується поєднанням різних тектонічних структур, геологічних умов, що відображається в різноманітті

рельєфу та визначає диференціацію кліматичних, геоботанічних, ландшафтних умов в межах області. За характером рельєфу поділяється на три частини: північну Подільську височину (до 430 м), вздовж правобережжя Дністра – Передкарпатське низькогір'я і гірську – Українські Карпати (майже 50% площі області).

Тисменицька громада розміщена у межах південно-західної околиці Східно-Європейської платформи (Волино-Подільське плато), менше як за 150 кілометрів від географічного центру Європи.

Рельєф горбистий, порізаний глибокими долинами річок. Найвища точка знаходиться на висоті 435 метрів над рівнем моря. Однією з найбільших є річка Ворона, яка є правою притокою Бистриці-Надвірнянської (басейн Дністра). Бере початок у передгір'ях Українських Карпат. Річище звивисте, є багато перекатів. Річка Стрімба є лівою притокою Ворони (басейн Дністра). Річкова долина асиметрична, з високими правими і пологими лівими схилами. Річище помірно звивисте, є перекази. Впадає у Ворону на південному сході від м. Тисмениці в с. Пшеничники. Річка Унява - ліва притока річки Стрімба, права притока річки Ворона, басейн річки Дністер. Формується багатьма безіменними струмками. В селі Хом'яківка впадає у річку Стрімбу.

На території чергуються луки і широколистяні ліси, що мають в основному два яруси. В першому ярусі зустрічається ясен, явір, клен польовий, у другому — дуб, граб, бук, липа, береза, черемха, черешня.

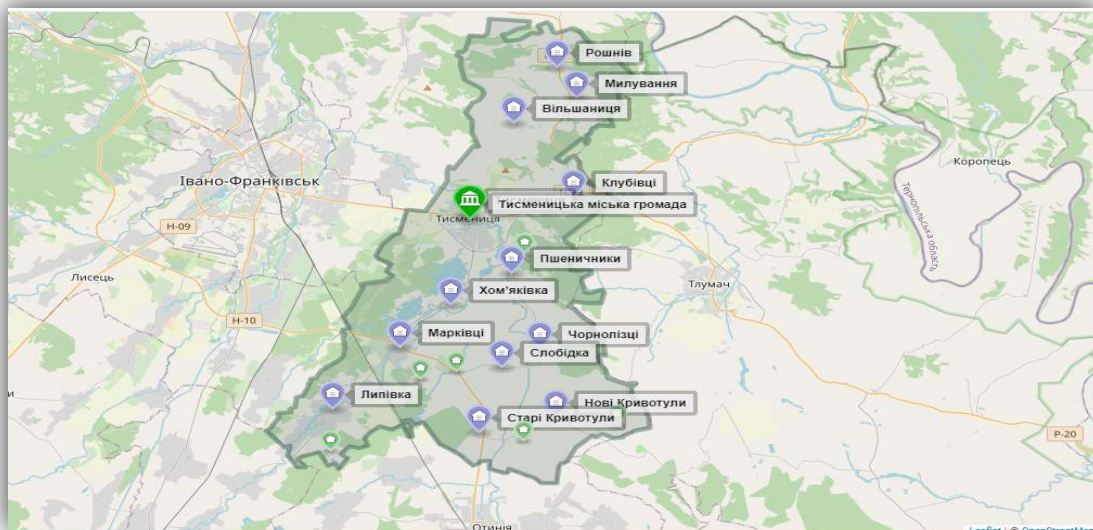
Тисменицька міська територіальна громада утворена у грудні 2020 року. До її складу входять 19 населених пунктів: м. Тисмениця, с. Вільшаниця, с. Клубівці, с. Липівка, с. Студинець, с. Нова Липівка, с. Марківці, с. Одаї, с. Милування, с. Нові Кривотули, с. Терновиця, с. Пшеничники, с. Погоня, с. Рошнів, с. Слобідка, с. Старі Кривотули, с. Красилівка, с. Хом'яківка, с. Чорнолізці.

Громада межує на заході з Івано-Франківською міською територіальною громадою, на сході з Тлумацькою міською територіальною громадою, на півдні з Отинійською селищною територіальною громадою, на півночі з Єзупільською селищною територіальною громадою.

Загальна площа ТГ - 247,06 км².

Загальна кількість населення ТГ – 28241 чоловік.

Населенні пункти Тисменицької міської територіальної громади

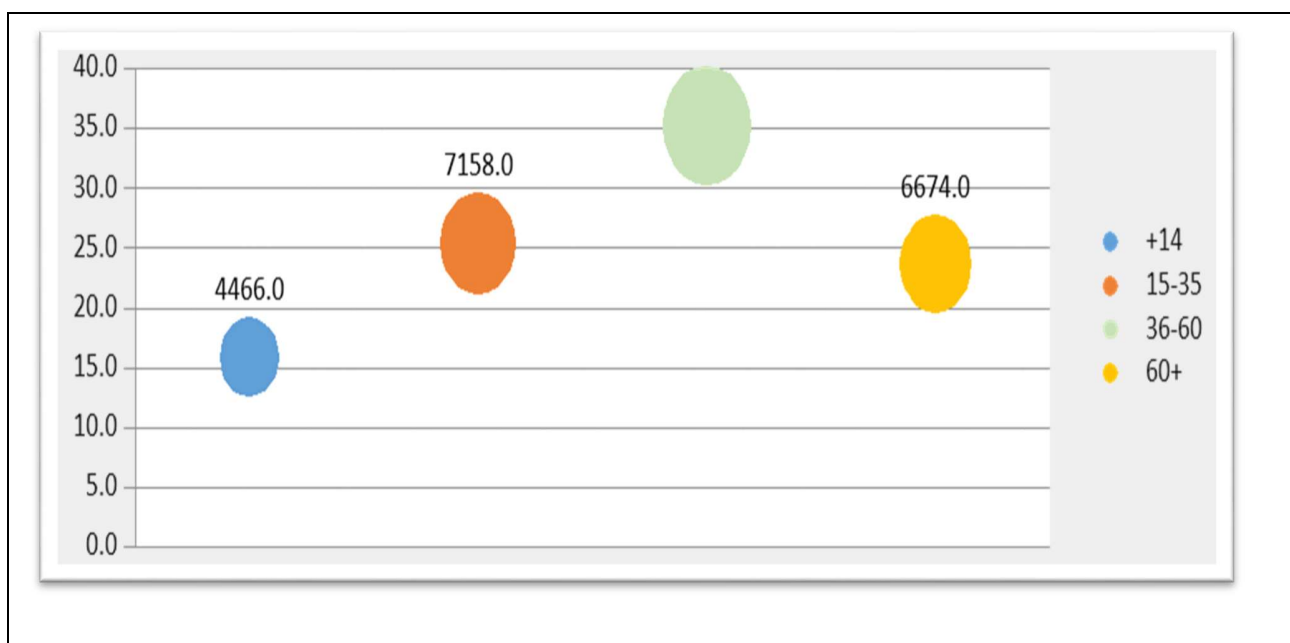

Населенні пункти Тисменицької міської територіальної громади за чисельністю станом на 01.01.2022р.

Назва населеного пункту	Кількість мешканців, осіб	Частка у загальній кількості мешканців, %	Площа земель, га	Частка у загальній площі, %
м. Тисмениця	8958	31,98	3818,0	15,45
с. Вільшаниця	1659	5,92	1799,4	7,28
с. Клубівці	1341	4,79	1318,3	5,34
с. Красилівка	611	2,18	702,0	2,84
с. Липівка	1781	6,36	1711,2	6,93
с. Марківці	986	3,52	1683,8	6,82
с. Милування	1073	3,83	1265,6	5,12
с. Нова Липівка	67	0,24	211,0	0,85
с. Нові Кривотули	951	3,40	815,4	3,30
с. Одаї	549	1,96	956,0	3,87
с. Погоня	221	0,79	73,0	0,30
с. Пшеничники	1158	4,13	1660,9	6,72

с. Рошнів	877	3,13	1876,3	7,59
с. Слобідка	1185	4,23	655,2	2,65
с. Старі Кривотули	2335	8,34	1475,2	5,97
с. Студинець	318	1,14	574,0	2,32
с. Терновиця	345	1,23	686,0	2,78
с. Хом'яківка	907	3,24	1252,0	5,07
с.Чорнолізці	2919	10,42	2172,7	8,79
Тисменицька міська територіальна громада загалом	28241	100	24706,0	100

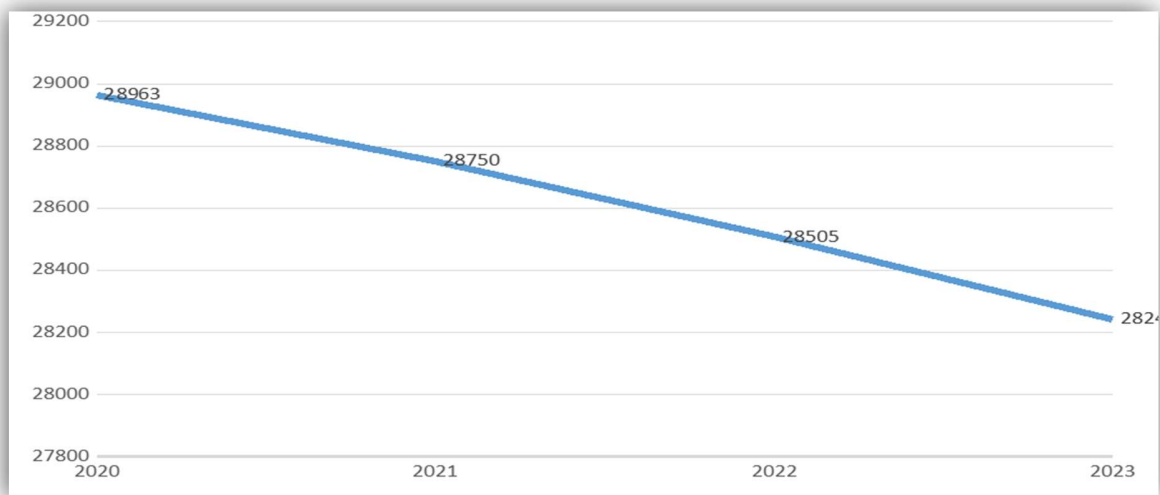
Вікова структура мешканців в Тисменицькій міській територіальній громаді, станом на 01.01.2023 року, %

Поділ населення за типом поселення складає:

- 67% сільське
- 33% міське

Динаміка чисельності мешканців в Тисменицькій міській територіальній громаді, станом на 01.01.2023

Впродовж останніх трьох років динаміка чисельності мешканців громади має негативний характер – чисельність мешканців в громаді щороку зменшується.

Транспортна інфраструктура та зв'язок

Територію Тисменицької міської територіальної громади перетинають автомобільні дороги, з яких автомобільні дороги загального користування державного значення (Н-10 Стрий-Мамалига, Н-10 Під'їзд до міста Тисмениця, Н-18 Івано-Франківськ – Тернопіль, Р-20 Снятин-Тязів). Загальна протяжність автомобільних доріг за даними Служби відновлення та розвитку інфраструктури в Івано-Франківській області - 40,5 кілометрів.

Загальна протяжність автомобільних доріг загального користування місцевого значення загального користування, що знаходяться на території Тисменицької міської територіальної громади становить 102,4 км.

Загальна протяжність вулично-дорожньої мережі 275,26 км. Загальна протяжність мереж зовнішнього освітлення населених пунктів 157,22 км.

На утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури в громаді у 2023 році виділено 23851,9 тис. гривень.

На території громади наявні транспортні маршрути як обласного, так і районного значень. Сполучення з обласним центром, центром громади та іншими районними центрами здійснюється приватними перевізниками. Здійснюються пасажирські перевезення між населеними пунктами громади та іншими селами,

що входять до складу Івано-Франківського району. Також цю функцію виконує комерційне таксі.

У цілому в громаді мережа доріг загального користування забезпечує транспортне сполучення між населеними пунктами. Всі населені пункти забезпечені під'їздами з твердим покриттям. Транспортне сполучення у сільській місцевості дорогами загального користування забезпечує доступність сіл до районних та обласних центрів.

На території Тисменицької міської територіальної громади відсутній внутрішній громадський транспорт.

В селі Липівка розташована залізнична станція «Марківці» 4-го класу Івано-Франківської дирекції Львівської залізниці на лінії Хриплин — Коломия між станціями Отинія та Хриплин. Вантажна спроможність 10 ваг/доб.

Всі населені пункти громади мають доступ до інтернету. На території громади діють приватні компанії ТОВ «NetGroup», ТзОВ «Інфобайт» та ТОВ ТРК «Діскавері», які надають послуги з доступу до інтернету через становлення оптоволоконного кабелю. Середня швидкість такого зв'язку – до 100 Мбіт/с.

Послуги зв'язку надають відділення поштового зв'язку АТ «Укрпошта» в населених пунктах громади, а саме: в місті Тисмениця, селах Вільшаниця, Марківці, Старі Кривотули, Чорнолізці, Рошнів та Липівка. Крім того на території громади працюють відділення «Нової пошти».

Житлово-комунальне господарство

Станом на 01.09.2023 загальна площа житлових будівель, прийнятих в експлуатацію 2424 м², обсяг прийнятих в експлуатацію житлових будівель у розрахунку на 10 тис. наявного населення – 858,3 м².

Сфера житлово – комунальних послуг представлена підприємствами: КП «Інноваційна компанія» (утримання об'єктів благоустрою та прибирання місць загального користування, ритуальні послуги), ПрАТ «АТП-0928» (поводження з твердими побутовими відходами), КП «Івано-Франківськводокотехпром» (послуги централізованого питного водопостачання та водовідведення). У громаді централізоване водопостачання та водовідведення є тільки в місті Тисмениця. Жителі сіл використовують власні колодязі та септики.

Усі населені пункти в громаді електрифіковані та газифіковані. Проводяться роботи з благоустрою у населених пунктах громади.

Дуже важливим для розвитку демократії в суспільстві є те, що ОСББ практично виконують функції будинкових і вуличних комітетів — органів самоорганізації населення та забезпечення реальної участі громади в ухваленні важливих рішень щодо подальшого соціально-економічного розвитку.

На цей час з 39 багатоквартирних будинків міста Тисмениця у 15 створені об'єднання співвласників. Тобто, загальний відсоток житлових будинків міста, що утримуються об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків - 39%.

З метою забезпечення утримання в належному стані територій населених пунктів, впорядкування розміщення та експлуатації об'єктів зовнішньої реклами та тимчасових споруд рішенням Тисменицької міської ради затверджено Порядок демонтажу споруд, що встановленні без правових підстав на території Тисменицької міської територіальної громади.

Інфраструктура торгівлі

В Тисменицькій міській територіальній громаді створені всі умови для формування і забезпечення ефективного функціонування мережі торгівлі, ресторанного господарства та підприємств побутового обслуговування, постійно відбувається вдосконалення відносин між суб'єктами підприємницької діяльності та споживачами. На території громади знаходяться:

- продовольчий ринок в місті Тисмениця;
- супермаркети – 2;
- магазини продовольчих та промислових товарів – 132;
- ресторани, кафе, кав'ярні – 25

2.1. Природні ресурси та об'єкти збереження біорізноманіття

Клімат

Клімат території помірно-континентальний і характеризується сприятливими умовами протягом всіх сезонів року: вологий, прохолодний влітку та м'який взимку, що є дуже сприятливим для проживання, бізнесу, роботи та відпочинку. Середньорічна температура повітря $+7,3+9^{\circ}\text{C}$. Середнє число безморозних днів у році – 163, середньорічний перехід температури через нульову позначку відбувається весною 9 березня, а восени 25 листопада.

Вегетаційний період складає 211 днів. Середньорічна кількість дощових днів в рік становить близько 100 і опадів випадає близько 658 мм. Зима м'яка (-4° , $-4,5^{\circ}$ у січні), літо тепле ($+18$, $+19,5$), вегетаційний період становить 150-170 днів. Спостерігається тенденція до збільшення кількості опадів протягом року та підвищення температури. Річна кількість опадів коливалася від 645,2 мм на рівнині до 1890,8 мм у високогір'ї. Це дозволяє розширювати перелік сільськогосподарських культур, що вирощуються на території громади.

Екологічні умови проживання населення Тисменицької ТГ можна охарактеризувати, як задовільні (для оцінки екологічних умов проживання використано показники територіальної концентрації виробництва, господарської

освоєності земель, густоти населення, забруднення природного середовища та природних умов.

Питання клімату також мусить займати важливе місце у майбутній стратегії управління лісами. За різними оцінками, одне листяне дерево, сягаючи сорокарічного віку, може абсорбувати більше тонни вуглекислоти протягом свого життя. Разом з тим, ліси, впливаючи на клімат на землі, є так само чутливим до його змін.

За останні роки, на території району можна спостерігати наслідки впливу змін клімату на ліси: посухи, м'які зими зі спекотними літніми місяцями і загалом, перерозподіл опадів чого, останні, стали жертвою спалаху короїдів і з'явилися масові осередки всихання соснових та смерекових лісів. Окрім клімату та біорізноманіття, важливу увагу слід приділяти захисним функціям лісу та рекреації.

В умовах кліматичних змін ліси мають надзвичайно важливу роль для подальшої екологічної, економічної та соціальної стабільності. Впровадження заходів стратегії сприятиме забезпеченню природоохоронного та економічного потенціалу лісів, зменшенню їх деградації за рахунок збільшення площі та продуктивності, що в результаті покращить стан довкілля і якість життя громадян.

Ймовірні зміни стану к ліматичних умов території, якщо ДДП не буде затверджено

У випадку, якщо Стратегію не буде затверджено, а оперативні завдання, що можуть покращити стан атмосферного повітря на території громади, не будуть реалізовані, кліматичні умови на території ТГ більш ймовірно залишатимуться на рівні сучасних показників.

Атмосферне повітря

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області у 2022 році викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел становили 152,3 тис. т, які в порівнянні з попереднім роком зменшилися на 11,6%.

Значний вклад у забруднення атмосферного повітря вносить діоксид вуглецю якого надійшло 10,1 млн. т. (на 15,8% менше порівняно з 2021 роком) – основного парникового газу, який впливає на зміну клімату.

Динаміка викидів в атмосферне повітря
по Івано-Франківській області, тис. т*

Роки	Викиди в атмосферне повітря			Щільність викидів у розрахунку на 1 кв. км,т	Обсяги викидів розрахунку на 1 особу, кг
	Всього	У тому числі			
		Стаціонарними джерелами	Пересувними джерелами		
2018	221,4	221,4	-	15,9	161,0
2019	205,02	205,02	-	14,7	149,6
2020	178,1	140,4	37,7	-	-
2021	210,3	172,4	37,9	-	-
2022	152,3	152,3	-**	-	-

* За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області

** Дані щодо викидів забруднювальних речовин від пересувних джерел за 2022 рік знаходяться в стадії обробки.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Динаміка викидів окремих забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення за районами у 2022 році*

	Обсяги викидів забруднюючих речовин усього	У тому числі						Крім того, викиди діоксиду вуглецю (тис. т)
		Діоксиду та інших сполук сірки	Сполуки азоту	Метану	Оксиду вуглецю	Речовин у вигляді суспендованих твердих частинок	Немета нових летких органічних сполук	
Область	152259,2	104884,9	12817,8	6381,5	2880,8	20537,3	4626,2	10044,8
Верховинський	6,1	2,1	0,9	-	3,1	0,0	-	-
Івано-Франківський	139244,4	103487,9	11151,0	2220,9	1413,5	19429,3	1477,1	9559,7
Калуський	8688,0	1360,2	1099,0	2028,1	1062,9	962,4	2112,0	410,0
Коломийський	322,3	5,4	66,9	32,6	134,0	67,4	15,3	11,8
Косівський	214,8	0,0	34,4	136,6	22,4	0,0	21,4	5,1
Надвірнянський	3783,6	29,3	465,6	1963,3	244,9	78,2	1000,4	58,2

* За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області інформація попередня та може бути уточнена після оприлюднення на державному рівні.

Основними забруднювачами повітря залишаються підприємства з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, на які припадає 89,5% від загальнообласних обсягів викидів забруднюючих речовин.

Показники	2020	2021	2022
1	2	3	4
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єкту господарювання, об'єкт, якого належить до:	160	106	103
другої групи	48	33	25
третьої групи	112	73	78
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. т	140,4*	172,4	152,3
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	-	-	-
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	-	-	-

* За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за економічної діяльності

№ з/п	Види економічної діяльності	Обсяги викидів по регіону	
		тис. т	відсотків до загального підсумку
1	2	3	4
1	Усі види економічної діяльності, у тому числі:	152,3	100
1.1	Сільське, лісове та рибне господарства	2,126	1,4
1.2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	5,460	3,5
1.3	Переробна промисловість	4,725	3,1
1.4	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	136,4	89,5
1.5	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	3,201	2,1
1.6	Інші види економічної діяльності	0,388	0,4

* За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області

Протягом 2022 року систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста Івано-Франківська проводилися на одному стаціонарному посту (ПСЗ) з періодичністю відбору чотири рази на добу шість днів на тиждень. Відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднюючих речовин проводився згідно РД 52.04.186-89.

Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря

Радіаційний фон на території Івано-Франківської області у 2022 році вимірювався Івано-Франківським обласним центром гідрометеорології на п'яти метеостанціях: Івано-Франківськ, Долина, Коломия, Яремче та Пожижевська. Загальні показники радіоактивного забруднення атмосферного повітря на території області за 2022 рік не перевищують рівень природного гамма-фону, в порівнянні з попереднім роком ці величини суттєво не змінилися.

Найбільший вплив антропогенної діяльності на кліматичні умови та стан атмосферного повітря території виявляється у збільшенні температури повітря, її тенденція залежить від забрудненості території, теплофізичних властивостей поверхонь.

Загальний стан навколишнього середовища Тисменицької громади можна вважати задовільним. Зміна поточного стану довкілля у разі не затвердження ДДП не передбачається. Але слід зазначити, що при затвердженні ДДП та реалізації заходів Стратегії суттєвого забруднення компонентів довкілля не очікується, що і буде розглянуто в звіті про СЕО.

Ймовірні зміни стану атмосферного повітря на території, якщо ДДП не буде затверджено

У випадку, якщо Стратегію не буде затверджено, але за умови нарощування об'ємів виробництва промислових та сільськогосподарських підприємств на території ТГ без впровадження оперативних завдань Стратегії, що спрямовані на покращення стану атмосферного повітря та запобігання змінам клімату більш ймовірно залишатимуться на рівні сучасних показників:

- без реалізації заходів з енергоефективності з використанням сучасних інноваційних технологій, раціонального використання енергоресурсів;
- без вдосконалення транспортної системи та модернізації технічної (інженерної) інфраструктури;
- без організації зелених зон на території громади;
- без покращення стану автомобільних доріг в населених пунктах ТГ – відбуватиметься збільшення кількості викидів, у тому числі і парникових газів, від стаціонарних джерел, створюватиметься подальше існування ризиків негативного впливу антропогенної діяльності на кліматичні умови території та, відповідно, на здоров'я населення;

Земельні ресурси та ґрунти

Загальна площа земель станом на 01.01.2023 складає 1392,70 тис. га, із них сільськогосподарські угіддя – 630,5 тис. га; ліси та інші лісовкриті площі – 635,70 тис. га; забудовані землі – 63,10 тис. га; відкриті заболочені землі – 2,70 тис. га; відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі зайняті зсувами, щебнем, галькою, голими скелями) – 22,70 тис. га; інші землі – 38,00 тис. га; території, що покриті поверхневими водами – 23,80 тис. га. Деградованих земель в Тисменицькій територіальній громаді немає.

За період з 2017 по 2022 роки Івано-Франківською філією ДУ «Держґрунтохорона» проведено обстеження сільськогосподарських угідь на площі 172,1 тис. га, що складає 27,3% від наявних в області. За результатами лабораторних досліджень, які проводяться на п'ятирічний звітний період, в області серед обстежених угідь 52,5 % кислих земель. Кислотність ґрунтів негативно позначається на їх родючості. Серед них 15,9 % припадає на дуже сильно - та сильнокислі, 14,3 % – середньокислі, 22,3 % – слабокислі ґрунти.

Найбільше кислих угідь, серед обстежених, знаходиться у гірських районах Карпат, а саме: Верховинському – 100,0 %, Косівському – 96,6 %, Калуському – 89,6 % та Надвірнянському – 79,2 %. Найменшу питому вагу серед обстежених сільськогосподарських земель займають кислі ґрунти у Івано-Франківському (25,5 %), та Коломийському (36,5 %) районах.

Не зважаючи на те, що середньозважений показник кислотності обстежених угідь становить 5,4 од. рН і порівняно з попереднім туром обстеження знизився на 0,1 одиниці, за рівнем градації залишився в розряді слабокислих ґрунтів. Тобто, кожен другий гектар обстежених угідь області

кислий (50 %), в той час як до 2000 року кислі землі в структурі обстежених угідь становили тільки 30 %.

За сучасних умов господарювання, традиційна технологія хімічної меліорації з внесенням по поверхні необхідної кількості вапна і далшим його заорюванням у ґрунт є мало привабливою в економічному плані. Сильнокислі та середньокислі ґрунти найбільш доцільно провапнювати за технологією компенсуючої (підтримувальної) меліорації, за якої витрати вапнякових матеріалів скорочуються у півтора рази. На слабкокислих ґрунтах оптимальним є застосування технології локального окультурювання.

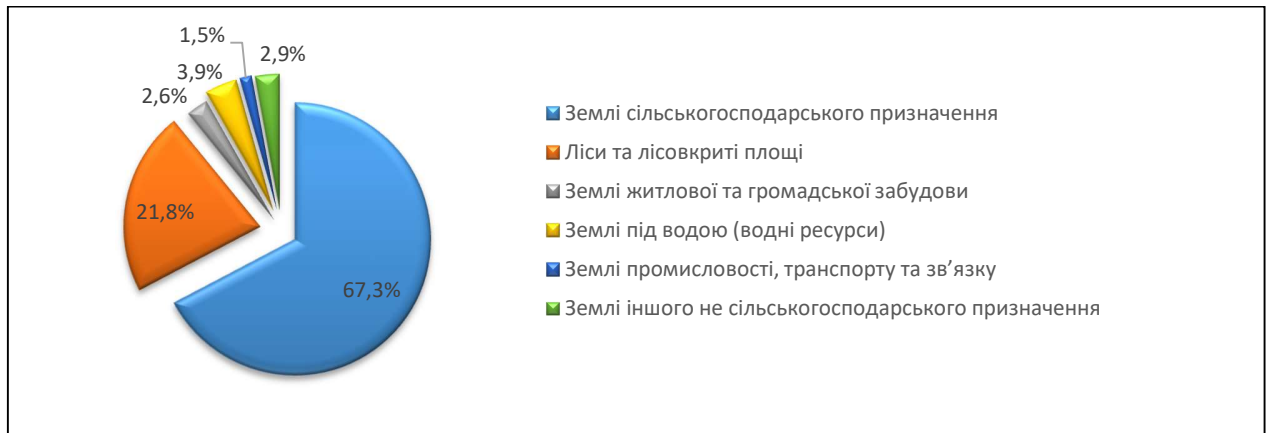
Гумус є основним джерелом поживних речовин в ґрунті. Чим вищий вміст гумусу в ґрунті, тим більша його родючість, тому збереження і накопичення гумусу є основою родючості ґрунту. Середньозважений показник вмісту гумусу по області за період з 2017 по 2022 роки становить 3,27 %, що відповідає підвищеному рівню забезпеченості. Порівняно з попереднім туром обстеження, цей показник знизився на 0,04%. Найвищий показник забезпеченості гумусом у Коломийському та Івано-Франківському районах. Найнижчий – у Косівському та Надвірнянському районах. Найважливішим ресурсом для забезпечення відтворення гумусу ґрунтів залишаються органічні добрива, рослинні рештки, побічна продукція, сидерати, тощо, внесення яких позитивно впливає на агрохімічні, фізичні та водно-повітряні властивості ґрунтів.

Загальна площа території Тисменицької міської територіальної громади становить 24,7 тис. га, з яких 67% - це землі сільськогосподарського призначення. П'яту частину займають ліси та лісовкриті площі.

Структура земельного фонду Тисменицької міської територіальної громади на 01.01.2024 року

Категорія земель	Площа, га	Відсотків до загальної площі
Землі сільськогосподарського призначення	16626,0	67,3
Ліси та лісовкриті площі	5396,0	21,8
Землі житлової та громадської забудови	647	2,6
Землі під водою (водні ресурси)	955,0	3,9
Землі промисловості, транспорту та зв'язку	356,6	1,5
Землі іншого не сільськогосподарського призначення	725,4	2,9
ВСЬОГО	24706,0	100

Структура земельного фонду Тисменицької міської територіальної громади

Найбільші землекористувачі (орендарі) сільськогосподарських земель Тисменицької міської територіальної громади

- ✓ ТОВ «Штерн-Агро»
- ✓ ПАТ «Зернопродукт МХП»
- ✓ Фермерське господарство «Ниви»
- ✓ Фермерське господарство «Шанс»

Загальна площа та кількість власників земель на території Тисменицької міської територіальної громади, всього

Назва населеного пункту	Кількість власників земель та земле-користувачів, осіб	Загальна площа земель у власному користуванні, га
м. Тисмениця	4318	1350,00
с. Вільшаниця	445	676,48
с. Клубівці	416	315,22
с. Красилівка	159	159,03
с. Липівка	528	407,96
с. Марківці	321	188,08
с. Милування	290	338,25
с. Нова Липівка	31	128,60
с. Нові Кривотули	247	279,25
с. Одаї	148	169,16
с. Погоня	39	32,71
с. Пшеничники	339	300,01
с. Рошнів	294	287,11
с. Слобідка	301	404,48
с. Старі Кривотули	686	595,94
с. Студинець	153	29,70

с. Терновиця	88	107,02
с. Хом'яківка	267	224,70
с. Чорнолізці	677	977,88
Тисменицька міська територіальна громада загалом	9747	6971,58

В структурі земельного фонду громади переважають землі сільськогосподарського призначення (67,3 %), що визначає один із основних напрямів економічної діяльності громади – виробництво сільськогосподарської продукції.

Результати агрохімічної паспортизації земель, які обстежували, свідчать про дуже низьку забезпеченість ґрунтів азотом, що легко гідролізується. Середньозважений показник вмісту легкогідролізного азоту в ґрунтах області є дуже низьким і становить 89 мг/кг ґрунту. Найнижча забезпеченість азотом, що легко гідролізується, спостерігається серед обстежених угідь Надвірнянського (72 мг/кг ґрунту) та Івано-Франківського (74-78 мг/кг ґрунту) районів. Тільки 1,6 % характеризуються середньою забезпеченістю лужногідролізним азотом. Угіддя із високим вмістом цього елемента взагалі відсутні.

Обсяги внесення органічних добрив в області незначні, за останній тур склали лише 3,1 т/га посівної площі, тоді як мінімальна норма для забезпечення бездефіцитного балансу гумусу (залежно від ґрунтово- кліматичної зони) має становити в рік від 8 до 14 т/га.

Вирішуючи завдання оптимізації гумусового стану ґрунту, необхідно виходити з того, що його регулювання повинно здійснюватись усіма засобами землеробства (оптимізація співвідношення угідь і сівозмін, обробітку ґрунту, застосування усіх наявних джерел органічної речовини, тощо). Зважаючи на це необхідно:

- запровадження у виробництво ґрунтоохоронних сівозмін з оптимальним співвідношенням культур, а також за рахунок розширення площ під багаторічними травами, особливо бобовими, яких має бути не менше 10-15 %;
- вирощування проміжних культур і сидератів, заміна чистих парів зайнятими; застосування агротехнічних заходів, які сприяють більшому надходженню в ґрунт органічних речовин у вигляді кореневих і післяжнивних решток;
- створення умов для більш ефективної гуміфікації органічних матеріалів, що надходять до ґрунту, через застосування відповідних агротехнічних і агрохімічних заходів;
- створення і розробка принципово нових вермикомпостів і біокомпостів, рідких і твердих біомінеральних добрив, біостимуляторів росту рослин, які виробляють з різної органічної речовини методами біоконверсії.

Доцільно проаналізувати обсяги відходів тваринницьких, а особливо птахоферм та свиновідгодівельних комплексів області і намітити шляхи їх використання в агросфері.

Забруднення ґрунту виявляється в основному у двох формах:

1. Фізичні зміни, пов'язані з різними агентами, що насамперед механічно діють, змінюючи структуру ґрунтів. Вони здатні привести до істотних навантажень на екосистему. Як правило, це ґрунти антропогенного походження, що були піддані значним фізичним навантаженням, тобто сильно змінені ґрунти. Це стосується більшої частини ґрунтів, що виникають на місці поселень або промислових підприємств.

2. Хімічне забруднення, викликане речовинами, що діють у вигляді газів, розчинів або твердих фракцій, не спричиняючи при цьому, принаймні в початковій стадії, змін фізичного характеру. Цей вид забруднення превалює у порівнянні з фізичними змінами. Мікроелементи, що надходять із різних джерел, надходять в кінцевому підсумку на поверхню ґрунту, і їхня подальша доля залежить від його хімічних і фізичних властивостей.

Тривалість перебування забруднюючих компонентів у ґрунтах набагато більша, ніж в інших час-тинах біосфери. Добре відома глобально-екологічна роль ґрунту як природного фільтра для різного роду техногенних забруднювачів, серед яких особливе місце займають важкі метали.

Зважаючи на значимість негативного впливу важких металів на довкілля та родючості ґрунтів, до заходів послаблення негативного впливу від експлуатації автомобільного транспорту належать: озеленення придорожньої території. Автомобільні дороги державного та місцевого значення, що розташовані на території громади є важливим структурним елементом транспортних комунікацій, по яким здійснюється автомобільне сполучення, що призводить до забруднення ґрунтів важкими металами, до числа забруднюючих ґрунти речовин також відносяться і тверді компоненти, що містять сажу.

Основними компонентами – забруднювачами ґрунтів є: ртуть, свинець, марганець, в меншій мірі – мідь, цинк, барій, олово. Основними чинниками інтенсивного забруднення атмосферного повітря автотранспортом, і як слідство забруднення ґрунту придорожньої смуги є: постійно зростаюча кількість автотранспорту; експлуатація технічно-застарілого автомобільного парку; низька якість паливно-мастильних матеріалів; незадовільний стан дорожнього покриття проїзної частини доріг.

Заходами послаблення негативного впливу від експлуатації автомобільних доріг є впровадження захисних заходів (шумові бар'єри, зелені насадження уздовж узбіч тощо), покращення дорожнього покриття автомобільних доріг, обмеження швидкості руху автомобільного транспорту.

Івано-Франківська філія державної установи «Інститут охорони ґрунтів України» здійснює державну політику у сфері збереження, відтворення та

охорони родючості ґрунтів, ведення їх державного моніторингу, поліпшення якості сільсько-господарської продукції та сировини в Івано-Франківській області.

Ймовірний стан земельних ресурсів та ґрунту, якщо проєкт ДДП не буде затверджено

У випадку, якщо проєкт ДДП не буде затверджений, стан земельних ресурсів на території громади більш ймовірно залишатиметься на рівні сучасних показників. Заходи, які не будуть реалізовані Стратегією для покращення стану навколишнього природного середовища, і не будуть реалізовані, є ризик погіршення якісного стану ґрунтів на території громади.

Основними напрямками збереження земельних ресурсів є:

- вдосконалення транспортної системи та модернізація технічної (інженерної) інфраструктури;
- перехід від суцільносічної системи рубок до вибіркової, задля уникнення подальшої ерозії ґрунту;
- резервування та охорона земель з ділянками природної степової рослинності;
- створення ефективної системи поводження з побутовими відходами;
- запровадження системи роздільного збору побутових відходів та інше.

Забезпечення реалізації повноважень Тисменицької міської ради у галузі земельних відносин відповідно до законодавства України покладено на відділ земельних відносин Тисменицької міської ради. Положення про відділ земельних відносин Тисменицької міської ради затверджено рішенням VII сесії VIII демократичного скликання Тисменицької міської ради від 23 квітня 2021 року №141-1/2021.

Відповідно до положення відділ земельних відносин погоджує проекти землеустрою та технічну документацію із землеустрою. На території Тисменицької міської територіальної громади функціонує комунальне підприємство «Інноваційна компанія», яке надає послуги утримання об'єктів благоустрою, прибирання місць загального користування, ритуальні послуги та перебуває в підпорядкуванні Тисменицької міської ради. В Тисменицькій міській територіальній громаді працює постійна депутатська комісія: з питань земельних відносин, природокористування, планування території, будівництва, архітектури, охорони пам'яток, історичного середовища та благоустрою.

Контроль за дотриманням правил у сфері благоустрою території населених пунктів здійснюється інспектором з благоустрою відповідно до затверджених «Правил благоустрою Тисменицької міської територіальної громади». З метою забезпечення чистоти і порядку в населених пунктах Тисменицької міської територіальної громади протягом щорічно проводяться акції з благоустрою «За чисте довкілля» та День благоустрою за участю працівників Тисменицької

міської ради, колективів підприємств, установ усіх форм власності, організацій, громадськості.

Зокрема, під час проведення акцій, проводиться ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ у межах смуг вулиць та доріг населених пунктів, на пустирях в межах населених пунктів та на прибудинкових територіях; прибирання та впорядкування вулиць, доріг, тротуарів, зупинок громадського транспорту, берегів водойм та території міського озера (м. Тисмениця), територій навчальних, дошкільних закладів, закладів культури, спортивних та дитячих майданчиків населених пунктів, кладовищ, братських могил, меморіальних комплексів, берегів водойм та території.

Водні ресурси

Водні ресурси Івано-Франківщини є невід'ємною й надзвичайно важливою частиною природних багатств області. Потреби господарства та населення у воді забезпечується за рахунок поверхневих та підземних вод, причому підземні води найцінніші для водопостачання. Основним джерелом яких є річки. Однією з найбільших є річка Ворона, яка є правою притокою Бистриці-Надвірнянської (басейн Дністра). Бере початок у передгір'ях Українських Карпат. Річище звивисте, є багато перекатів. Річка Стрімба є лівою притокою Ворони (басейн Дністра). Річкова долина асиметрична, з високими правими і пологими лівими схилами. Річище помірно звивисте, є перекати. Впадає у Ворону на південному сході від м. Тисмениці в с. Пшеничники. Річка Унява - ліва притока річки Стрімба, права притока річки Ворона. Формується багатьма безіменними струмками. В селі Хом'яківка впадає у річку Стрімбу.

Згідно даних Дністровського басейнового управління водних ресурсів на території громади наявні 186 об'єктів водного фонду, не включаючи річок. В межах території громади протікають річки та потіки: Ворона, Стрімба, Унява, Дуструв, Ракитна, Обрашина, Коростільна, Гостов, Мишківка, інші безіменні потічки. Заходи щодо раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів передбачені Водним Кодексом України та іншими нормативно-правовими актами України здійснюються в межах повноважень.

Водні ресурси розподілені територіально і сезонно нерівномірно. Основним джерелом поновлення водних ресурсів є атмосферні опади, щорічий об'єм яких становить в середньому 12,5 млрд м³. Практичне значення водних ресурсів річок визначається нерівномірністю їхнього розподілу в часі: на весну (березень-травень) припадає 10-20%, на літо (червень-серпень) – 40-50%, на осінь (вересень-листопад) - 10-15% і на зиму (грудень-лютий) - 16-18% загального стоку. Всього 955,6 га – вод, з них 30,8 га – озер, 551 га – ставків, 101,6 га – відкриті заболчені землі (болота).

З усіх водних ресурсів найціннішими для водопостачання є підземні прісні води, які є чистішими за поверхневі і мають стабільний дебет. В районі родовища

прісних підземних вод, які занесені до Державного балансу запасу корисних копалин України, з них питого призначення, а саме, Шевченківське (поблизу м. Тлумач), Черніївське (колишній Тисменницький район), Воронівське (колишній Рогатинський район).

Перелік об'єктів водного фонду Тисменицької міської територіальної громади станом на 2024 рік

Назва і місце знаходження водного об'єкту	Кількість/ загальна площа (га)	в т.ч.		Примітка
		Водне дзеркало (га)	Об'єм (тис.м ³)	
м. Тисмениця (за межами нас. пункту)	9/ 37,0708	26,60	345,92	-
м. Тисмениця (в межах нас. пункту)	1/ 0,0680	0,0680	-	пожежна водойма
м. Тисмениця (в межах нас. пункту)	1/ 1,80	1,20	-	міське озеро (ставок)
м. Тисмениця (в межах нас. пункту)	2/ 3,46	1,3524	-	-
с. Вільшаниця (за межами нас. пункту)	1/ 5,236	2,8	32	-
с. Милування (за межами нас. пункту)	6,0	4,2	50,0	-
с. Клубівці (в межах нас. пункту)	3/ 0,9	0,75	-	-
с. Липівка (за межами нас. пункту)	1/ 5,9145	2,0612	22,0	-
с. Липівка ур. «Крути» (за межами нас. пункту)	1/ 1,3	1,3	-	-
с. Липівка ур. «Кругольня» (за межами нас. пункту)	2/ 3,0	3,0	-	-
с. Липівка ур. «Ріниші» (за межами нас. пункту)	1/ 3,2	2,8	-	-
с. Липівка (в межах нас. пункту)	3/ 4,26	4,26	-	озера
с. Липівка, вул. (в межах нас. пункту)	2/ 1,399	0,6648	7,5	пожежна водойма
с. Марківці (за межами нас. пункту)	24/ 95,8525	47,3611	1015,6	-
		2,5334		-
		28,5554		-
с. Марківці (за межами нас. пункту)	6/ 17,6163	8,3525	125,3	-

с. Марківці (за межами нас. пункту)	4/ 16,7458	2,1018	24,0	-
с. Марківці (за межами нас. пункту)	1/ 1,6075	0,2882	-	-
с. Марківці	5/6,7989	6,7989	-	-
с. Марківці (за межами нас. пункту с. Одаї)	2/ 46,40	25,2	-	20,20 га-озера; 5,00 га-ставки
с. Милування (в межах нас. пункту)	1/ 4,9	1,9	23,0	-
с. Нові Кривотули (в межах нас. пункту)	4/ 3,40	2,60	-	-
с. Пшеничники (в межах нас. пункту)	1/ 0,7	0,7	-	озеро
с. Рошнів (в межах нас. пункту)	1/ 2,4	2,4	-	озеро
с. Слобідка (в межах нас. пункту)	2/ 1,30	1,3	-	0,90 га-озеро; 0,40 га-ставки
с. Старі Кривотули (за межами нас. пункту)	5/ 8,5346	6,1002	91,5	-
с. Хомяківка (за межами нас. пункту)	1/ 6,8486	4,4028	32,14	-
с. Хомяківка (за межами нас. пункту)	6/ 6,60	5,20	63,0	-
с. Хом'яківка (за межами нас. пункту) рибницька дільниця «Городище»	46/ 258,3278	219,6271	2496,2	-
с. Хом'яківка с. Марківці (за межами нас. пункту) рибницька дільниця «Марківці»	42/ 145,4926	126,7608	1267,9278	-
с. Чорнолізці (за межами нас. пункту)	6/ 4,7025	2,3156	41	Меліоративна система
с. Чорнолізці (за межами нас. пункту)	1/ 21,40	1,9	20,0	-
с. Рошнів (за межами нас. пункту)	1/ 4,6839	4,6839	-	-
ВСЬОГО:	186/ 727,9193			

В основному населення громади користується криницями та колодзями. Тисменицькою міською радою вживаються заходи щодо визначення пріоритетних громадських криниць, з метою забезпечення дотримання законодавства у сфері питної води.

Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення на території м. Тисмениця надає КП «Івано-Франківськводокотехпром», в інших населених пунктах громади відсутнє централізоване водопостачання та водовідведення.

Очищення стічних вод (господарсько – побутових і виробничих) від установ, організацій і населення м. Тисмениця здійснюється на очисних спорудах повної біологічної очистки КП «Івано- Франківськводокотехпром».

Неочищені стічні води від частини житлової забудови м. Тисмениці та сільських населених пунктів громади надходять у вигреби з подальшим вивозом асенізаційними машинами. Вивіз неочищених стічних вод асенізаційними машинами з домогосподарств Тисменицької міської територіальної громади, які не приєднані до систем централізованого водовідведення, здійснює ФОП Підлуський О.В. – з подальшим скидом для очищення у очисні споруди згідно заключеного договору з КП «Івано-Франківськводокотехпром».

Ймовірні зміни стану водних ресурсів, якщо ДДП не буде затверджено

Якщо вищезазначені оперативні завдання Стратегії не будуть реалізовані на території ТГ, в майбутньому існує загроза погіршення якісного стану водних ресурсів через потрапляння забруднених стічних вод до водних об'єктів, подальший розвиток житлової та громадської забудови населених пунктів громади, як і виробничо-промислового сектору, спричинятиме техногенне навантаження на водні об'єкти, що розташовані на території Тисменицької ТГ.

З метою охорони водних ресурсів та їх раціонального використання Стратегією визначено за необхідне виконання ряду завдань щодо вирішення проблемних питань з охорони і раціонального використання водних ресурсів на території ТГ:

- будівництво нових, реконструкція, капітальний ремонт, модернізація мереж централізованої системи водопостачання, водовідведення та каналізації;
- реконструкція, модернізація та капітальний ремонт очисних споруд каналізації та впровадження сучасних технологій очищення стічних вод;
- забезпечення якісного водопостачання та водовідведення у всіх населених пунктах громади;
- встановлення на місцевості прибережних захисних смуг та водоохоронних зон;
- раціональне використання водних ресурсів;
- оздоровлення витоків річок та поліпшення екологічного стану річок і водойм громади;
- покращення охорони водних ресурсів, інше.

Іхтіофауна річок

Фонд рибогосподарських об'єктів Івано-Франківщини складається з двох басейнів – Дністровського, р. Дністер з притоками та Дунайського – р. Прут з притоками. До Дністровського басейну належить р. Дністер та 124 притоки (довжиною понад 10 км). Найбільші притоки: річки Бистриця Надвірнянська, Бистриця Солотвинська, Лімниця, Свіча, Сівка, Гнила Липа, Золота Липа, Луква, Ворона, Сукіль та інші. До Дунайського басейну в межах Івано-Франківської області – р. Прут та 65 приток (довжиною понад 10 км). Найбільші притоки: Білий Черемош, Чорний Черемош, Рибниця, Пістинька, Чорнява, Лючка та інші.

Територія, що покрита поверхневими водами складає 23,7 тис. га. У річках гірської частини області іхтіофауна представлена наступними видами: харіус

європейський, форель струмкова, головень, гольян, пічкур, бички, верхоплавка, окунь тощо. Рибопродуктивність невелика – 8-9 кг/га; рибні запаси оцінюються в 100 тонн. Іхтіофауна річок рівнинної частини представлена такими видами: марена, рибець, білизна, плітка, окунь, головень, підуст, сом, судак, щука, сазан, карась, короп, лящ, клепець, плоскирка, гольян, верхоплавка, пічкур, бички, зустрічаються стерлядь, вирезуб, чоп тощо. Протягом звітного 2022 року, як і у попередньому році, в межах Івано Франківської області промисловий вилов не проводився. Не поступало також заявок від рибогосподарських підприємств і на поточний рік, тому ліміт на область не встановлювався.

Ймовірні зміни, якщо ДДП не буде затверджено

У випадку, якщо проєкт ДДП не буде затверджений, стан водних ресурсів на території громади більш ймовірно залишатиметься на рівні сучасних показників. Заходи, які не будуть реалізовані Стратегією для покращення стану навколишнього природного середовища, і не будуть реалізовані, є ризик погіршення якісного стану водойм на території громади.

З метою раціонального використання та відновлення водних біоресурсів та беручи до уваги наказ Управління Державного агентства меліорації та рибного господарства у Івано-Франківській області від 30.03.2022 року № 10 «Провстановлення весняно-літньої заборони на лов водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах Івано-Франківської області в 2022 році», Івано-Франківська обласна державна (військова) адміністрація видала розпорядження від 11.04.2022 № 136 «Про охорону водних біоресурсів під час весняно-літньої нерестової заборони на лов водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах Івано-Франківської області в 2022 році».

Для збереження та охорони популяції раків у період їх природного відтворення – спарювання та виношування ікри, враховуючи рекомендації Інституту рибного господарства Національної академії аграрних наук України встановлено заборону із 01.12.2022 по 30.06.2023 на будь-який вилов раків у рибогосподарських водних об'єктах Івано-Франківської області відповідно до наказу Управління Державного агентства меліорації та рибного господарства у Івано-Франківській області від 23.11.2022 № 27.

З метою збереження водних біоресурсів у зимовий період, забезпечення охорони місць зимівлі риби Івано-Франківським рибоохоронним патрулем видано наказ від 18.10.2022 № 23 «Про встановлення заборони вилову водних біоресурсів на зимувальних ямах». В документі визначено перелік зимувальних ям на водних об'єктах Івано-Франківської області на осінньо-зимовий період 2022-2023 років. Крім того, створено інтерактивну загальнодоступну карту зимувальних ям (де забороняється рибальство).

Рослинний світ

Територія області розташована на стику двох великих природно-географічних підрозділів Східноєвропейської рівнини та Карпат. Завдяки цьому область має різноманітний рельєф і поділяється на райони, які відмінні між собою геологічною будовою, різницею висот над рівнем моря і, відповідно, рослинним покривом та тваринним світом. Не зважаючи на невелику територію, область за характером рельєфу належить до числа найбільш мальовничих в Україні. Висота рельєфу зростає з північного сходу на південний захід з різницею висот від 230 до 2061 м над рівнем моря.

Передкарпаття є рівнинно-передгірською провінцією Українських Карпат. Передкарпаття відрізняється від прилеглого з північного сходу лісостепу підвищеною кількістю опадів, прохолоднішим кліматом і відповідно більшою зволоженістю. Тут формуються лісолучні ландшафти. На північному заході і південному сході у межах Передкарпаття вклинюються райони з лісолучностеповими ландшафтами. Гірська частина області починається на південний захід від умовної, але достатньо чітко вираженої ізогіпси в 400 метрів. Крива ізогіпси проходить біля населених пунктів Болехів-Долина-Перегінське-Солотвин – Надвірна – Яблунів - Косів-Кути. Гірська частина області зайнята Східними Карпатами.

За ландшафтом переважає лісостеп, за формою - рівнинно-хвилястий (230-300м) і горбисто-пасмовий (300-400 м). Тут знаходиться обласний центр - місто Івано-Франківськ (255 м над рівнем моря) та розташована Тисменицька міська територіальна громада.

З метою збереження біологічного різноманіття, унікального генофонду рослинного світу області рішенням Івано-Франківської обласної ради від 23.04.2021 № 150-6/2021 «Про затвердження списку рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Івано-Франківської області» затверджено перелік видів рослин, які не включені до Червоної книги України, які постійно або тимчасово (в періоди певних етапів життєвого циклу) ростуть у природних умовах на території Івано-Франківської області і перебувають під загрозою зникнення або істотного зменшення чисельності їхніх популяцій.

Адвентивні види рослин в межах області значно впливають на місцеву флору та фауну. Їхні популяції з кожним роком збільшуються і витісняють місцеві види рослин. Наприклад, галінсога дрібноцвітна масово розмножується на присадибних ділянках і знищує врожай культурних рослин.

Для області найбільш поширеними інвазійними видами на сьогодні є 3 види. Це амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisiifolia* L.), повитиця польова (*Cuscuta campestris* Junk.) та борщівник Сосновського (*Heracleum sosnovskyi* Manden). Експансія інвазійних видів гальмує процеси відновлення корінного

рослинного покриву, створюючи можливості їх блокування та спричиняє умови до утворення угруповань з їх домінуванням.

Розпорядженням Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 04.11.2021 № 426 схвалено Регіональну цільову програму боротьби з карантинним бур'яном –амброзією полинолистою в Івано-Франківській області на 2022-2025 роки.

Лісовий фонд

За даними основних лісокористувачів землі лісового фонду Івано-Франківської області складають 612,2 тис. га, з яких вкрито лісовою рослинністю 551,4 тис. га, що складає 40,5% від адміністративної площі області. Ліси на території області розміщені нерівномірно і знаходяться в основному в гірських районах (73% лісів області належить до гірських). Тому лісистість різних районів коливається від 11% до 68%. На території громади лісів та інших лісовкритих земель 5396 га, з них 4791 га – ліси 1 групи, 185,1 га чагарників.

Землі лісогосподарського призначення Івано-Франківської області станом на 01.01.2023р.

№ з/п		Одиниця виміру	Кількість	Примітка
1	Загальна площа земель лісогосподарського призначення :	тис. га	612,2	-
	у тому числі :			
1.1	площа земель лісогосподарського призначення державних лісогосподарських підприємств	тис. га	456,2	-
1.2	площа земель лісогосподарського призначення комунальних лісогосподарських підприємств	тис. га	73,8	-
1.3	площа земель лісогосподарського призначення, що не надана в користування	тис. га	-	-
2	Площа земель лісогосподарського призначення, що вкрита лісовою рослинністю	тис. га	551,4	-
3	Лісистість (відношення покритої лісом площі до загальної площі області)	%	40,5	-

* За даними лісокористувачів області

В порядку поступових та вибіркових рубок головного користування заготовлено 260,43 тис. м³ ліквідної деревини, тобто фактично проектується та проводяться суцільні рубки, зокрема у ялицевих та букових деревостанах. Вибіркові способи рубок головного користування зменшились відносно 2021 року.

*Динаміка спеціального використання лісових ресурсів державного значення**

Рік	Розрахункова лісосіка, тис. м ³ .	Фактично зрубано, тис. м ³	Зрубано по господарствах					
			хвойні		твердолистяні		м'яколистяні	
			Розрахункова лісосіка тис. м ³	Фактично зрубано тис. м ³	Розрахункова лісосіка, тис. м ³	Фактично зрубано, тис. м ³ .	Розрахункова лісосіка, тис.м ³	Фактично зрубано, тис.м ³
Рубки головного користування								
2012	600	482,4	406,4	356,8	173,9	123,4	19,6	12,6
2015	610	430,6	418,0	278,6	172,4	137,0	20,4	15,0
2018	626	382,0	424,0	242,0	177,0	128,0	26,0	12,0
2019	624	370,0	421,0	238,0	177,0	123,0	26,0	8,7
2020	624	258	421	178	177	73	26	9
2021	618	266,8	420	174,5	177	81	21	11,3
2022	626	260,4	422,5	167,2	181,8	87,338	18,68	13,87

* За даними лісокористувачів області

У 2022 році заготівля лісових ресурсів побічного користування та другорядних лісових матеріалів здійснювалася на підставі лімітів, затверджених розпорядженням Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 23.05.2022 № 185. Ліміт на заготівлю лікарської сировини по підприємствах обласного управління лісового та мисливського господарства становив 60340 кг, ОКП «Івано-Франківськблагроліс» ліміт на заготівлю лікарської сировини 3540,0 кг сухої ваги. Фактично лікарську сировину, в порядку спеціального використання лісових ресурсів не заготовляли.

Одним із основних напрямів діяльності лісових підприємств області залишається охорона лісу від пожеж та запобігання їх виникнення в лісових масивах, на торф'яниках і сільгоспугіддях. Значне підвищення пожежної небезпеки в лісах зумовлюється стрімким зростанням відвідуваності населенням лісових масивів. Для попередження втрат від лісових пожеж лісгосподарські підприємства підтримують в належному стані і в достатній кількості протипожежний інвентар, проводять роботу по утриманню протипожежних розривів та мінералізованих смуг, поновлюють та встановлюють аншлаги та інформаційні панно на протипожежну тематику, організовують навчання лісової охорони по організації гасіння лісових пожеж, постійно проводять роз'яснювальну роботу серед місцевого населення, туристів та школярів. З настанням пожежонебезпечного періоду організовується цілодобове чергування та патрулювання лісових масивів. Згідно діючого законодавства порушення «Правил пожежної безпеки в лісах», а також знищення або пошкодження лісу в результаті підпалу, або необережного поводження з вогнем відносяться до лісопорушення. Проблема охорони лісів від пожеж – одна з найбільш складних, які вирішуються працівниками лісового господарства всієї України та Івано-Франківської області зокрема.

Захист лісів від шкідників та хвороб – важливий напрямок лісгосподарської діяльності. В зоні інтенсивної лісгосподарської діяльності заходи з попередження розвитку небезпечних хвороб та масового розмноження потенційних шкідників лісу забезпечують охорону та покращення якісного складу лісових ресурсів. Пріоритетним напрямком діяльності лісозахисної служби є розробка і впровадження біологічних засобів і методів боротьби із шкідливими комахами та хворобами лісу. Такі засоби не шкідливі для довкілля і застосовуються в лісах, де використання хімічних методів боротьби заборонено. В пошкоджених насадженнях проводяться заходи з поліпшення санітарного стану лісів шляхом вирубки пошкодженої деревини.

Лісовідновлення здійснено на площі 1,7 тис га земель лісового фонду, з них на 0,72 тис. га – посадка лісу та 0,989 тис. га – природне поновлення.

Лісозахисні заходи щодо локалізації осередків шкідників та хвороб лісу проведено на площі 5,1 тис. га. Частина робіт по захисту лісів від шкідників проводилась біологічними препаратами.

Тваринний світ

Видова чисельність тваринного світу Івано-Франківщини порівняно з іншими регіонами України значно багатша. Хребетні представлені 435 видами, ссавці – 74 видами, птахи – 280 видами. Ряд видів перебувають під загрозою зникнення і занесені до Червоної книги України: бурозубка альпійська, норка європейська, рись, тритон карпатський, саламандра плямиста, полоз лісовий, мідянка, вусач альпійський, вирезуб, чоп великий, бурий ведмідь. На території області нараховується 25 видів представників фауни, які перебувають під загрозою зникнення і занесені до Червоної книги України. Ці види потребують систематичної роботи щодо виявлення місць їхнього перебування, проведення постійного спостереження за станом популяцій та наукових досліджень з метою розробки наукових основ їхньої охорони та відтворення.

В області проживають такі представники червонокнижної фауни:

- ссавці: бурозубка альпійська, кутора мала, підковик малий, підковик великий, широковух звичайний, норка європейська, борсук звичайний, видра річкова, кіт лісовий, рись, бурий ведмідь;
- земноводні: тритон карпатський, тритон альпійський, жаба прудка, саламандра плямиста;
- плазуни: полоз лісовий, мідянка;
- комахи: вусач альпійський;
- риби: харіус європейський (р. Лімниця), веризуб (р. Дністер), чоп великий (р. Дністер), чоп малий (р. Прут, притоки);
- птахи: лелека чорний, зміїд, беркут, глухар, тинівка альпійська.

Ліси населяють цінні мисливські види тварин: олень благородний, сарна європейська, свиня дика, куниця лісова, лисиця руда, заєць сірий, вивірка лісова та інші.

За результатами проведеного обліку 2023 року Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства у мисливських угіддях Івано-Франківщини обліковано: 1428 особин оленя благородного, оленя плямистого - 35 ос., лань – 71ос., козуля – 7004ос., кабан – 1625ос., заєць русак – 23373ос., вивірка – 4328ос., ондатра – 208ос., бобр – 60ос., лисиця - 1099ос., вовк – 76ос., борсук – 910ос., куниця лісова – 1748ос.

Також, потрібно зауважити, що стабільною залишається кількість хижаків, чисельність яких регулюється кожним користувачем мисливських угідь області і утримується на належному рівні. У зв'язку з дією воєнного стану на території області не проводиться будь-яке полювання, через те ліміт/обсяги добування мисливських тварин не використовувалися.

Ймовірні зміни стану рослинного та тваринного світу, якщо ДДП не буде затверджено

Якщо Стратегію не буде затверджено, біорізноманіття на території ТГ, скоріше за все, залишиться на сталому рівні, але впровадження оперативних завдань ДДП щодо охорони навколишнього природного середовища може позитивно вплинути на чисельність різних видів флори та фауни.

З метою збереження в природному стані типових або унікальних комплексів на території ТГ, задля збереження біологічного та ландшафтного різноманіття на території ТГ потрібно:

- збільшення площі лісів;
- перехід від суцільносічної системи рубок до вибіркової, задля уникнення подальшої ерозії ґрунту;
- резервування та охорона земель з ділянками природної степової рослинності;
- озеленення території громади та інше.

Усі вищеперелічені завдання Стратегії передбачають найбільший рівень збереження природного стану наявних біоценозів та призведуть до поліпшення екологічної ситуації на території громади задля збереження біологічного та ландшафтного різноманіття на території громади.

2.2. Природно-заповідний фонд України

Збереження та стале використання біорізноманіття є невід'ємною умовою сталого розвитку держави та визначено однією з пріоритетних складових екологічної політики. Біологічне різноманіття України охороняється як національне надбання.

Збереження біотичного і ландшафтного різноманіття шляхом створення нових та вдосконалення існуючих заповідних територій, формування регіональної екологічної мережі є одним з пріоритетних напрямків розвитку заповідної справи в Івано-Франківській області.

Природно-заповідний фонд області нараховує 526 територій та об'єктів загальною площею 223,852 тис. га, що складає 16,07 % від загальної площі області, у тому числі:

- 33 об'єкти загальнодержавного значення площею 131,6 тис. га;
- 493 об'єкти місцевого значення площею 92,227 тис. га.

Слід відмітити, що за 30 років площа територій та об'єктів природно-заповідного фонду на лісових землях збільшилась в 4 рази (площа із 315 тис. га у 1978 р. до 1314 тис. га у 2018 р. і заповідність відповідно із 5,5% до 16,07%). Відсоток заповідання лісів в Україні перевищує відповідний показник європейських країн. Це свідчить про те, що у лісовому господарстві країни створені більш жорсткі критерії щодо принципів господарювання і вони в повній мірі відповідають вимогам Всеєвропейської стратегії збереження біологічного і ландшафтного різноманіття.

В Україні уже на 46,9% вкритих лісовою рослинністю земель заборонено головне користування. У лісах Держлісагентства створено понад 3 тис. територій

та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 1,2 млн. га. У підпорядкуванні Держлісагентства знаходиться 13 природоохоронних установ, серед яких: 6 природних заповідників, 6 національних природних парків і 1 господарство-парк, а також 1492 заказники площею понад 649 тис. га, 1158 пам'яток природи площею 135 тис. га, 33 регіональних ландшафтних парки площею 177,3 тис. га, 560 заповідних урочищ площею 84,6 тис. га., 16 дендрологічних парків площею 0,4 тис. га, 47 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва площею 3,6 тис. га. Із зазначених: - 296 територій та об'єктів загальнодержавного значення площею 550,9 тис. га, - 2985 територій та об'єктів місцевого значення площею 763,3 тис. га.

За цей час створено два національні природні парки, ряд об'єктів місцевого значення. Рішенням Івано-Франківської обласної ради від 24.12.2021 № 359-11/2021 «Про території та об'єкти природно-заповідного фонду Івано-Франківської області» на території області створено (оголошено) 10 пралісових пам'яток природи місцевого значення на землях трьох державних лісгосподарських підприємств, загальною площею 1464,2 га та збільшено площу 1 заповідного урочища на 0,3180 гектара. Природно-заповідний фонд області представляють: природний заповідник «Горгани», площею 5,3 тис. га; 5 національних природних парків, загальною площею 12,03 тис. Га (національний природний парк «Верховинський», національний природний парк «Гуцульщина», Галицький національний природний парк, Карпатський національний природний парк, національний природний парк «Синьогора») 3 регіональні ландшафтні парки, площею 38,41 тис. га; 67 заказників, площею 47,81 тис. га; 238 пам'яток природи, площею 4,37 тис. га; 7 дендрологічних парків, площею 0,15 тис. га; 9 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, площею 0,094 тис. га; 196 заповідних урочищ, площею 7,32 тис. гектара.

На території Тисменицької громади розташовані - Марковецьке та Тисменицьке лісництва. Частина лісових земель знаходяться в державній власності, користувачі філія Івано-Франківське лісове господарство ДП «Ліси України».

ДП «Ліси України» розширює природно-заповідний фонд на Івано-Франківщині. Про це повідомили в Івано-Франківському обласному управлінні лісового та мисливського господарства.

Унікальна територія площею 140 га знаходиться на території Марковецького лісництва філії «Івано-Франківське лісове господарство». Тут, за дорученням Міністра екології та природних ресурсів України Руслана Стрільця, незабаром створять об'єкт природно-заповідного фонду. У лісових насадженнях **пропонується створити ПЗФ** з метою збереження природного ландшафту, представленого високопродуктивними насадженнями дуба черешчатого природного походження, а також різноманітного комплексу тваринного та рослинного світу. Також на лісовій території знаходяться 5 водойм, де ростуть

рідкісні водні рослини. Всі лісові насадження, що знаходяться тут, відносяться до рекреаційно-оздоровчих лісів (лісопаркова частина лісів зелених зон). У складі зустрічаються близько 30 видів деревних порід – ясен звичайний, клен гостролистий і польовий, клен-явір, береза бородавчаста та пухнаста, липа дрібнолиста, в'яз та інші. Що до тварин, то на території створено і діє ланеве господарство «Марківці», в якому акліматизовано лань європейську - 48гол. та оленя плямистого - 51гол. Площа мисливських угідь ДП «Івано-Франківський лісгосп» становить 8,9 тис.га. Щорічно на ведення мисливського господарства підприємство витрачає близько 55 тис. грн. Вддовж майбутнього ПЗФ протікає річка Унява. Місцеві кажуть, що це унікальне місце, де зустрічається симбіоз найкращих видів флори і фауни.

«Від створення об'єкту природно-заповідного фонду населення отримає гарантії збереження та розвитку біорізноманіття та унікальності даного об'єкту лісового фонду. А також створенням ПЗФ місцевого чи регіонального значення збереже можливість проводити господарські заходи на даній території по необхідності. Тут буде дозволено лише вибіркові санітарні рубки (вид рубок способом вилучення з насаджень сухостійних, відмираючих, дуже ослаблених внаслідок пошкодження насаджень пожежами, шкідниками, хворобами лісу і внаслідок аварій та стихійного лиха окремих дерев або їх груп). Розвиток мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду України – це один із пріоритетів ДП «Ліси України» та екологічної політики країни.

Пам'ятки архітектури

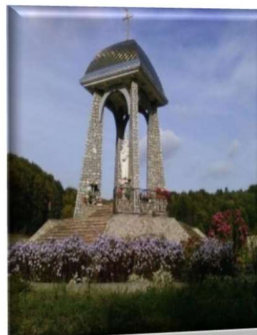

Церква Різдва Пресвятої Богородиці
дерев'яна церква в м. Тисмениця пам'ятка архітектури національного значення, датована XVIII ст. Вона була збудована в 1736 році на території монастиря за кошти пані Грабіни Єлени Велигурської за настоятеля монастиря ігумена Ілії Юроца. Після ліквідації в 1744 році монастиря церква стала міською. Дзвіниця (початок XIX ст.) поруч з церквою визнана пам'яткою архітектури національного значення.

Храм Святого Воскресіння в с. Липівка

датовані 1578 роком. У 1711–1724 роках тут діяв чоловічий Свято - Троїцький монастир. Після закриття обителі, церкву в 1728 році перевезли у центр села. Сьогодні це історична та архітектурна цінність громади, Прикарпаття й України.

Монастир Успіння Божої Матері
чинний чоловічий греко-католицький монастир Чину Св. Василя Великого у селі Погоня Івано-Франківської області. У монастирі є чудотворна ікона Божої Матері. У XIII ст. біля с. Погоня, воєвода короля Данила Роман розбив татарський загін. Виконуючи обітницю, дану перед битвою, він збудував на цьому місці церкву. Відтоді ця земля почала славитися дивами, бо цілющої сили набуло місцеве джерело. Навколо нього в печерах селилися монахи. Згідно з історичними довідками, ця

місцевість прославилася ще за часів Данила Галицького чудотворним об'явленням Матері Божої. В XVII столітті на цьому місці виник монастир. На початку XX ст. зводять нову церкву та розбудовують монастир. У 1950 році церкву було спалено. Значну частину майна монастирської церкви було перенесено до парафіяльної церкви села Пшеничники біля Погоні. У 1991 році відбулася реєстрація монастиря. 1992 року розпочалося відновлення монастиря у Погоні. У 1996 році влада повернула незаконно конфісковане майно монастиреві. Навесні 2001 року віднайдено ікону, яку датують XVII століттям і вважають оригіналом чудотворного образу Погонянської Богоматері. Монастир Успіння Матері Божої чину Святого Василя Великого має статус відпусткового місця рівня Гошева Варваниці. Місце паломництва християн протягом багатьох століть.

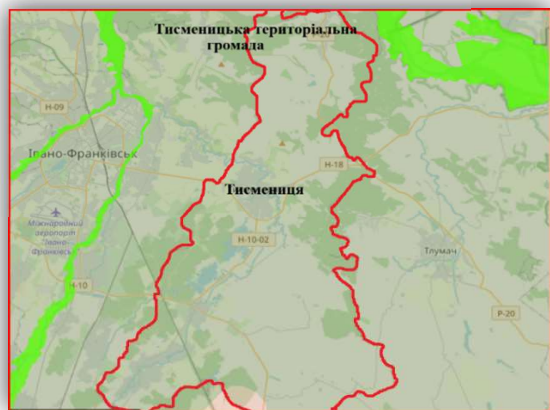

Народний музей історії

В м.Тисмениця, вулиця Кості Левицького, буд.4, у будинку, побудованому ще в 1902 році, розташований краєзнавчий музей. Раніше цей будинок належав школі для хлопчиків. Створив і очолив музей С. В. Гаврилюк, ім'я якого було присвоєно музею в 2002 році разом зі званням народного.

Меморіальна дошка на будинку Тисменицької музичної школи філософу, політологу, педагогу, засновнику Скиту Манявського Йову Княгиницькому (1550-1621 роки), по вулиці Липовій у місті Тисменія;

Смарагдова мережа

Станом на 02.11.2023 року на території Тисменицької міської територіальної громади об'єкти та території природно-заповідного фонду та водно-болотні угіддя відсутні. За результатами аналізу звітом про СЕО визначено, що в межах території, де заплановано впровадження заходів Стратегії та проектів Програми, території природно-заповідного фонду, що внесені до Смарагдової мережі України відсутні.

Ймовірні зміни, якщо ДДП не буде затверджено

Все залишиться на сталому рівні, але впровадження оперативних завдань ДДП щодо охорони навколишнього природного середовища може позитивно вплинути на довкілля.

Метою Стратегії є:

- створенням ПЗФ місцевого чи регіонального значення; дослідження нових об'єктів;
- проведення інвентаризації та паспортизації об'єктів історико - культурної спадщини та її збереження;
- формування каталогу туристичних об'єктів громади та її туристичних маршрутів;
- виготовлення та встановлення охоронних дошок на пам'ятки;
- розвиток культурного та туристичного потенціалу ТГ.

Усі вищеперелічені завдання Стратегії передбачають найбільший рівень збереження природного стану наявних біоценозів та призведуть до поліпшення екологічної ситуації на території громади.

Управління ТПВ

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області протягом 2022 року в області утворилось 650,021 тис. т відходів I-IV класів небезпеки, з них: 516,611 тис. т від економічної діяльності підприємств і організацій. Відходи I-III класу небезпеки склали 610,7 тонн.

До основних видів відходів I – IV класів небезпеки, що утилізовано в 2022 році відносяться: тваринні екскременти, сеча та гній – 369,241 тис. т; відходи рослинного походження – 41,257 тис. т; інші мінеральні відходи – 25,686 тис. т; відходи згоряння – 12,226 тис. тонн.

Інформація про кількість діючих місць видалення ТПВ				
№ п/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою	Кількість	Площі під твердими побутовими відходами, га	Зміни площі (+/-) у відношенні до попереднього року
1	Верховинський район	-	-	-
2	Івано-Франківський район	6	35,545	-
3	Калуський район	5	22,4352	1,569
4	Коломийський район	3	23,7	-
5	Косівський район	-	-	-
6	Надвірнянський район	1	3,8	-
	Всього	15	87,3802	-

Основні показники утворення відходам I–IV класів небезпеки*

Показники	2020	2021	(тис. т) 2022 ¹
Утворено відходів	1729,8	790,396	650,021
Зібрано, отримано зі сторони	406,015	366,985	330,297
Утилізовано, оброблено (перероблено)	525,326	499,038	453,023
Підготовлено до утилізації	0,043	0,0472	0,0403
Спалено, у т.ч. з метою:	49,9	49,3	45,8
отримання енергії	48,4	48,6	45,2
теплової переробки відходів	0,157	0,717	0,565
Передано для утилізації	148,242	159,238	135,790
Передано для видалення	69,561	52,607	52,589
Експортовано	-	-	-
Видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти	1164,3	253,205	146,536
у тому числі на спеціально обладнані звалища	248,263	250,765	145,365
Загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації, у спеціально відведених місцях чи об'єктах на кінець року	6744,23**	-	-

* За даними Головного управління статистики в області

** Дані наведено за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності. Інформація попередня та може бути уточнена після оприлюднення на державному рівні.

Проектом Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2024-2027 роки передбачено розроблення та реалізацію місцевого плану управління відходами та визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами. Створено робочу групу з підготовки пропозицій щодо управління відходами та розроблення місцевого плану управління відходами в населених пунктах Тисменицької міської територіальної громади (розпорядження від 29.02.2024р №90/1-р). Також проектом Стратегії передбачено впровадження роздільного збору твердих побутових відходів з метою формування екологічної свідомості мешканців громади та покращення стану навколишнього природного середовища.

Рішенням виконавчого комітету Тисменицької міської ради від 26.02.2021 № 97-1/2021 оголошено конкурс з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території Тисменицької міської ради. За результатами проведення конкурсу рішенням виконавчого комітету міської ради від 05.05.2021 № 55/2021 визначено переможця конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів– ПрАТ «АТП-0928».

У межах населених пунктів Тисменицької міської ради розміщені контейнери для збирання ТПВ відповідно до рішень виконавчого комітету Тисменицької міської ради:

- від 18 березня 2021 року № 26/2021 Про визначення місць розташування контейнерних майданчиків для збору твердих побутових відходів;
- від 12 травня 2021 року № 61/2021 Про визначення місць розташування контейнерних майданчиків для збору твердих побутових відходів м. Тисмениця;
- від 12 травня 2021 року № 62/2021 Про визначення місць розташування контейнерних майданчиків для збору твердих побутових відходів Слобідського старостинського округу Тисменицької міської територіальної громади;
- від 08 жовтня 2021 року № 142/2021 Про визначення місць розташування контейнерних майданчиків для збору твердих побутових відходів.

На території громади полігону твердих побутових відходів немає, тверді побутові відходи, що утворилися в громаді, вивозяться на полігон ТПВ в с. Рибне, Івано-Франківського району ПрАТ «АТП-0928»

Ймовірні зміни стану управління відходами, якщо ДДП не буде затверджено

В разі не виконання оперативних завдань Стратегії, фактор поводження з відходами матиме найбільше значення серед ризиків шкідливого впливу на довкілля. Існує загроза забруднення всіх складових довкілля (повітря, ґрунтів, води), що негативно вплине на рослинний та тваринний світ, а також на стан здоров'я населення.

З метою забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів на території ТГ Стратегією визначено за необхідне виконання ряду наступних завдань таких як:

- створення ефективної системи управління ТПВ;
- визначення адміністратора послуг з управління побутовими відходами
- запровадження системи роздільного збору побутових відходів.

Охорона здоров'я

Діяльність галузі охорони здоров'я була спрямована на трансформацію системи охорони здоров'я та здійснення заходів щодо покращення показників здоров'я населення, підвищення якості та доступності медичної допомоги.

На території громади розміщено 18 медичних закладів (КНП «Тисменицька міська лікарня» (стаціонарне відділення та поліклінічне відділення), до складу якої входять 13 ФАПів та 3 амбулаторії ЗПСМ).

№ з/п	Місце розміщення	Проектна потужність, ліжок
1	КНП «Тисменицька міська лікарня» (стаціонарне відділення) м. Тисмениця	110
2	КНП «Тисменицька міська лікарня» (поліклінічне відділення) м. Тисмениця	250
3	Тисменицька ЛА ЗПСМ	50
4	Старокривотульська ЛА ЗПСМ	20
5	Чорнолізька ЛА ЗПСМ	35

6	ФАП с. Вільшаниця	12
7	ФАП с.Клубівці	9
8	ФАП с. Пшеничники	10
9	ФАП с. Хом'яківка	12
10	ФАП с. Марківці	10
11	ФАП с. Липівка	9
12	ФАП с. Одаї	7
13	ФАП с. Нові Кривотули	10
14	ФАП с. Красилівка	10
15	ФАП с. Терновиця	8
16	ФАП с. Рошнів	9
17	ФАП с. Слобідка	10
18	ФАП с. Милування	10

Комунальне некомерційне підприємство «Тисменицька міська лікарня» Тисменицької міської ради включене у перелік закладів критичної інфраструктури та надає допомогу ВПО. Внутрішньо-переміщеним особам надається допомога незалежно від наявності декларацій з наданням всіх видів послуг за програмою медичних гарантій: первинна медична допомога, отримання медикаментів через програму «Доступні ліки», вторинна медична допомога.

У Тисменицькій громаді працює два пункти щеплення: у поліклінічному відділенні КНП «Тисменицька міська лікарня» та у Чорнолізькій ЛА ЗПСМ.

Для покращення лабораторної діагностики туберкульозу на базі лабораторії КНП «Тисменицька міська лікарня» розгорнуто пункт діагностики з використанням «Джин експерт системи», що дозволяє виявляти туберкульоз за 2 години. Дана система обслуговує колишній Тисменицький та Тлумацький райони. Така система функціонує тільки у 5-ти медичних закладах області.

Закладом підписано договір з Представництвом Дитячого Фонду організації Об'єднаних Націй в Україні (ЮНІСЕФ) про постачання холодового обладнання експерт класу для зберігання вакцин, яке функціонує на базі Тисменицької ЛА ЗПСМ та Чорнолізької ЛА ЗПСМ.

Закладом проведено тендер та завершено закупівлю кардіологічного датчика до апарату УЗД для можливості діагностики серцевих патологій населення Тисменицької міської територіальної громади. Дане обстеження буде проводитися на базі поліклінічного відділення КНП «Тисменицька міська лікарня» безкоштовно.

Ймовірні зміни стану здоров'я населення, якщо ДДП не буде затверджено

У разі, якщо Стратегію не буде затверджено, всі завдання не будуть комплексними, інтегрованими та ефективними, адже інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті громади сприятиме накопиченню екологічних проблем, серед яких значна амортизація комунального обладнання та незадовільний стан інфраструктури, що можуть нести загрози техногенного характеру. Більш того, може виникнути кумулятивний ефект з проблем, що ускладнить існуючу екологічну ситуацію. Особливу загрозу може

становити проблема накопичення та утилізації твердих побутових та промислових відходів, підвищиться ризик використання небезпечних технологій утилізації ТПВ та будівництва об'єктів та підприємств, викиди яких можуть погіршити якість атмосферного повітря, поверхневих та підземних водних ресурсів, земельних ресурсів та ґрунтів, а це, в свою чергу, може підвищити ризик виникнення новоутворень і хвороб органів дихання у населення, тощо.

Виконання оперативних завдань Стратегії щодо:

- поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки;
- забезпечення раціонального використання, охорони земель та водних ресурсів;
- озеленення населених пунктів;
- будівництва нових, реконструкції, капітального ремонту, модернізації мереж централізованої системи водопостачання, водовідведення та каналізації;
- реконструкції, модернізації та капітального ремонту очисних споруд каналізації;
- створення системи роздільного збирання та переробки відходів;
- покращення охорони природного фонду та інше, забезпечить послаблення можливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я населення.

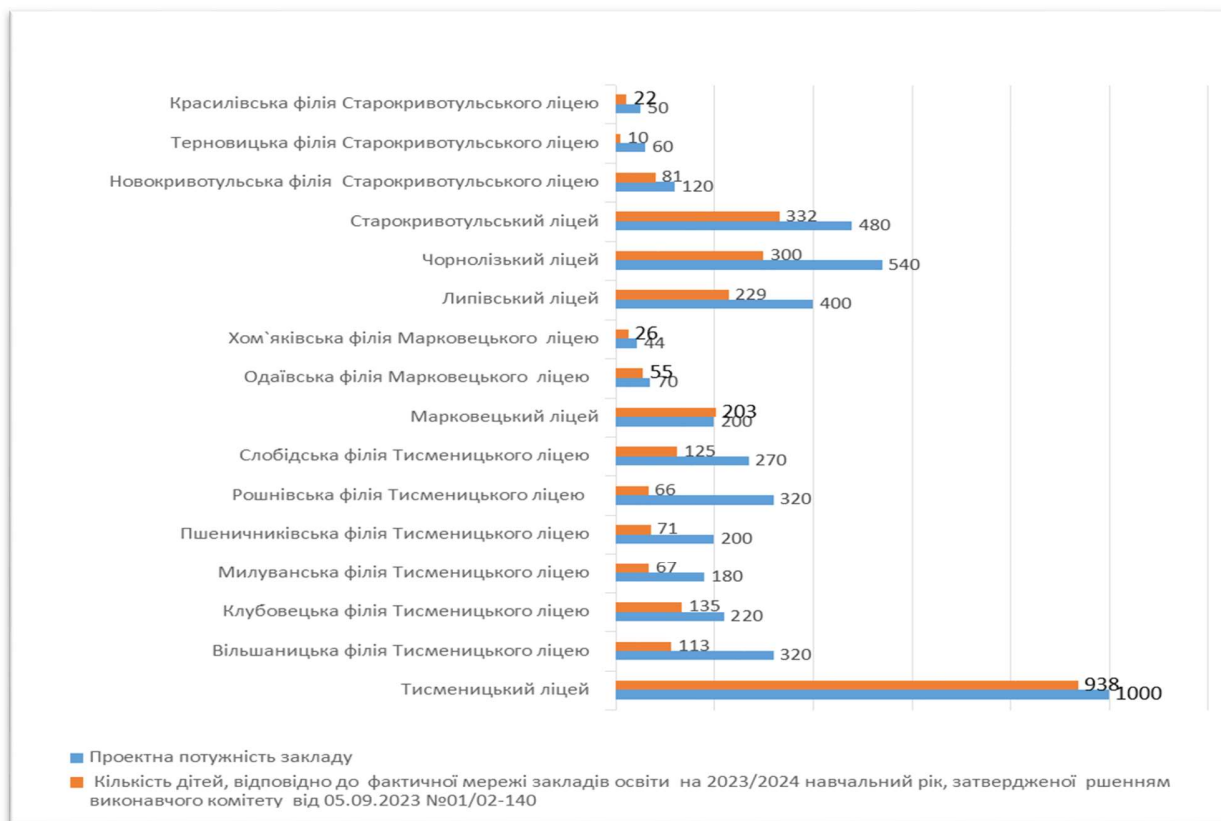
Крім того, з метою поліпшення здоров'я мешканців громади, забезпечення доступу всіх громадян до медичних послуг належної якості, покращення якості та доступності надання всіх рівнів медичної допомоги населенню, формування у громадян пріоритету здорового способу життя Стратегією передбачається реалізація наступних завдань щодо:

- проведення капітальних, поточних ремонтів та реконструкцій закладів
- покращення матеріально-технічної бази для підрозділів первинної та вторинної медичної допомоги;
- лікування найбільш поширених і соціально небезпечних хвороб та інше.

Освіта

У Тисменицькій міській територіальній громаді функціонує 5 опорних закладів загальної середньої освіти, 11 філій опорних закладів (8 гімназій і 3 початкових школи) у яких навчається 2773 здобувачів освіти. Два заклади дошкільної освіти у м.Тисмениці та в с.Вільшаниці, у яких виховуються 275 дітей. В інклюзивних класах та групах закладів освіти громади навчається 30 дітей з особливими освітніми потребами. До освітньої мережі Тисменицької громади також належать Тисменицька дитячо-юнацька спортивна школа (218 вихованців).

Наповненість закладів середньої освіти

У Тисменицькому ліцеї відкрита ігroteка (дружній простір) - кімната, укомплектована інвентарем та технічним забезпеченням: ноутбуком, проектором, канцтоварами, кріслами-мішками, партами-пазлами, різноманітними настільними іграми, м'ячами, гімнастичними палицями, «парашутом», завдяки участі в проєкті «Terre des hommes».

Крім того молодь громади має можливість навчатися у вищих навчальних (державних та приватних) та професійно-технічних навчальних закладах міста Івано-Франківська.

На виконання доручення Прем'єр-міністра Д.Шмигала від 10.06.2022 №14529/0/1-22 та з метою створення безпечних умов перебування у закладах освіти учнів і працівників з урахуванням збройної агресії російської федерації відповідно до методичних рекомендацій щодо організації укриття в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та учнів закладів освіти у 2022 році проведено поточний ремонт приміщень та облаштовано укриття у закладах загальної середньої та дошкільної освіти. У 2023 році проведено додаткові облаштування укриттів у чотирьох закладах освіти та облаштовано додаткове укриття у Тисменицькому ліцеї, де придбано обладнання та розміщено тир.

Культура. Спорт

Заклади культури Тисменицької міської територіальної громади працюють з метою створення умов для аматорської творчості, формування громадської думки, духовного розвитку, задоволення культурних потреб і організації відпочинку населення громади. Базова мережа закладів культури громади:

17 клубних установ;

17 бібліотек (15 – сільських, 2 – міські);

1 початковий мистецький навчальний заклад;

1 народний музей історії міста Тисмениця імені Степана Гаврилюка.

При клубних установах громади активно працюють клубні формування, 12 з яких носять почесне звання «народний»: 3 хорові колективи, 3 вокальні ансамблі, 2 фольклорні колективи, 1 ансамбль танцю, 1 ансамбль пісні і танцю, 1 драматичний колектив, 1 фотоклуб.

Практичну роботу зі здійснення фізкультурно-масової та спортивної роботи організовують працівники спортивної галузі, викладачі навчальних закладів, тренери-викладачі Тисменицької ДЮСШ, де тренується 218 юнаків та дівчат з боротьби дзюдо, легкої атлетики, футболу, настільного тенісу та боксу.

До послуг населення при навчальних закладах територіальної громади: один стадіон у м. Тисмениця, 10 баскетбольних майданчиків, 10 волейбольних майданчиків, 11 спортивних залів, 3 спортивних кімнати, 4 футбольних поля, 4 майданчика зі штучним покриттям, 2 тренажерних майданчика.

Крім світських установ культури значний вплив на життя мешканців громади мають релігійні громади, які відіграють важливу соціальну інтеграційну функцію. На території громади розташовані такі пам'ятки архітектури: Церква Різдва Пресвятої Богородиці (м. Тисмениця), Церква Святого Воскресіння (с.Липівка), духовно-паломницький центр Матері Божої - монастир Успіння Матері Божої чину Святого Василя Великого (с. Погоня).

Соціальний захист

В Тисменицькій міській територіальній громаді діє 4 постійні депутатські комісії:

- з питань фінансів, бюджету, планування соціально-економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва, регуляторної діяльності;
- з питань комунальної власності, житлово-комунального господарства, енергозбереження та транспорту;
- з питань прав людини, законності, депутатської діяльності, етики, регламенту та гуманітарної політики;
- з питань земельних відносин, природокористування, планування території, будівництва, архітектури, охорони пам'яток, історичного середовища та благоустрою.

Членами виконавчого комітету Тисменицької міської територіальної громади є 26 осіб. До виконкому входять Тисменицький міський голова, секретар Тисменицької міської ради, заступник міського голови, усі старости сіл, які увійшли до складу Тисменицької міської територіальної громади, представники бізнес-середовища та інші представники громади з різних сфер життєдіяльності.

Надання соціальних послуг здійснюється відповідно до Закону України «Про соціальні послуги», постанов Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 587 «Про організацію надання соціальних послуг», від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах», Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, Державного стандарту догляду вдома, Державного стандарту соціальної послуги консультування, Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів та інших нормативно-правових актів.

Центр надання соціальних послуг Тисменицької міської ради сприяє подоланню та мінімізації складних життєвих обставин особам або сім'ї в найбільш оптимальний спосіб, шляхом взаємодії з родиною та її найближчим оточенням, залученням необхідних спеціалістів та координації дій відповідно до потреб сім'ї та ресурсів громади.

У Центрі функціонують:

- Відділення соціального обслуговування;
- Пункт прокату технічних та інших засобів реабілітації;
- «Банк одягу та речей першої необхідності».

На соціальне обслуговування у центрі мають право:

- особи/сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- особи, які опинилися у кризовій ситуації, у тому числі насильство в сім'ї, торгівля людьми;
- прийомні батьки, опікуни та патронатні вихователі;
- особи похилого віку, які потребують стороннього догляду;
- особи з інвалідністю.

Для цих категорій населення центром надаються наступні види соціальних послуг:

- консультування;
- догляд вдома;
- соціальний супровід сімей;
- кризове та екстренне втручання;
- представництво інтересів;
- прокат технічних та інших засобів реабілітації;
- надання натуральної допомоги.

Особам похилого віку та особам з інвалідністю соціальними робітниками та фахівцями із соціальної роботи Центру надається допомога у самообслуговуванні

(дотримання особистої гігієни, рухового режиму, годування), у пересуванні в побутових умовах, у веденні домашнього господарства (закупівля продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування їжі, прання, прибирання житла, оплата комунальних платежів, дрібний ремонт одягу).

З метою доступності адміністративних послуг соціального характеру мешканцям Тисменицької міської територіальної громади з 01.03.2021 запрацював Програмний комплекс Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада». У 2023 році опрацьовано 2032 заяви для надання різних видів соціальних послуг. З 01.09.2023 впроваджено Єдину інформаційну систему соціальної сфери (ЄІССС) в якій опрацьовано 139 послуг соціального характеру.

Станом на 01.01.2024 в WEB – орієнтованій базі даних «Облік ВПО» перебувало 2413 внутрішньопереміщених осіб (zareєстровано протягом 2023 року- 87 осіб).

Службою у справах дітей Тисменицької міської ради ведеться статистика загальної кількості дітей у громаді (4678 дітей).

З метою забезпечення соціального захисту дітей, запобігання дитячій бездоглядності і безпритульності на обліку в службі у справах дітей у 2023 році перебувало:

- 28 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з них:
- 23 дітей проживають в сім'ях опікунів/піклувальників;
- 2 дітей виховуються в прийомних сім'ях;
- 1 дитини перебувають на вихованні у КНП «Івано-Франківський обласний спеціалізований будинок дитини» Івано-Франківської обласної ради;
- 2 дітей знято з обліку у зв'язку з досягненням повноліття;

На обліку дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах у 2023 році перебувало 29 дітей. Протягом року 13 дітей було знято у зв'язку із покращенням умов проживання та зникненням підстав взяття їх на облік. Проводиться робота з внутрішньо переміщеними сім'ями з дітьми. Відповідно до Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 р. № 268, органом опіки та піклування Тисменицької міської ради надано 12 таких статусів. З дітьми проводяться заходи відповідно до планів соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

На території Тисменицької громади функціонує 1 прийомна сім'я, яка має на вихованні 5 дітей: двоє дітей прийомні та троє дітей власних. В 4 сім'ях Тисменицької громади відбулося внутрішньо сімейне усиновлення дітей, як результат, 5 дітей мають обох батьків і проживають в повних сім'ях.

З метою контролю та координації роботи щодо здійснення соціального захисту дітей у громаді створена та функціонує комісія з питань захисту прав дитини при виконавчому комітеті Тисменицької міської ради. Протягом 2023

року проведено 12 засідань комісії, на яких розглянуто 144 справ. Підготовлено та затверджено 70 рішень щодо захисту прав та інтересів дітей на виконавчому комітеті Тисменицької міської ради. Працівники служби у справах дітей взяли участь у 40 судових засіданнях щодо цивільних та кримінальних справ, як представники органу опіки та піклування міської ради, з метою захисту прав та інтересів дітей.

Створено міждисциплінарну команду для організації соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з числа суб'єктів виявлення та/або організації соціального захисту дітей. Проведено 42 засідання, на яких розроблені та затверджені 42 індивідуальні плани соціального захисту дітей даних категорій. Працівниками служби у справах дітей забезпечується ведення Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти».

Надання адміністративних послуг

Перелік послуг, які надаються через Центр надання адміністративних послуг Тисменицької міської ради, налічує 335 адміністративних послуг, з яких послуги відділу містобудування та архітектури Тисменицької міської ради, послуги Державної інспекції архітектури та містобудування України, послуги Держгеокадастру, Івано-Франківської ОДА, міської ради, паспортні послуги, адміністративні послуги у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, адміністративні послуги у сфері державної реєстрації громадських формувань та статутів територіальних громад, адміністративні послуги соціального характеру, реєстрація/зняття з реєстрації місця проживання, нотаріальні послуги у населених пунктах, де немає нотаріусів, реєстрація документів дозвільного характеру, послуги відділу ДРАЦС (державна реєстрація народження, державна реєстрація смерті, державна реєстрація шлюбу), послуги Міністерства ветеранів України.

Крім того, для зручності населення Тисменицької громади рішенням міської ради від 25 грудня 2020 року №55-1/2020 створено 12 віддалених робочих місць ЦНАП та покладено обов'язки адміністратора ЦНАП на старосту старостинського округу. Старости надають нотаріальні послуги (посвідчення заповіту (крім секретного), скасування заповіту (крім секретного), видача дубліката, посвідченого органом місцевого самоврядування, документа, засвідчення вірності копії (фотокопії) документа і виписки з нього, засвідчення справжності підпису на документі, посвідчення довіреностей, прирівнюваних до нотаріально посвідчених, крім довіреностей на право розпорядження нерухомим майном, довіреностей на управління і розпорядження корпоративними правами та довіреностей на користування та розпорядження транспортними засобами), послуги відділу ДРАЦС (державна реєстрація народження, державна реєстрація смерті, державна реєстрація шлюбу). Також через віддалене робоче місце можна

звертатися і за місцевими адміністративними послугами, зокрема це рішення про затвердження документації із землеустрою, рішення про надання дозволу на виготовлення документації із землеустрою, а також за послугами соціального характеру (заяви на призначення субсидій, пільг та інших допомог).

У ЦНАПі облаштовано місце, де відвідувачі можуть самостійно замовити електронні послуги через портал «Дія».

Адміністративні послуги реєструються в електронному вигляді в ІС «Вулик», адміністраторами ЦНАПу ведеться Реєстр територіальної громади, послуги соціального характеру реєструються через Інформаційну систему «Соціальна громада». Для повноти та об'єктивності надання адміністративних послуг адміністраторами та старостами отримано доступ до Державного реєстру речових прав. Крім того, міською радою підписано меморандум про співпрацю з Головним сервісним центром МВС в Івано-Франківській області, в результаті чого жителі громади будуть мати можливість отримати послуги із заміни водійського посвідчення, реєстрації/перереєстрації транспортного засобу та замовити довідку про несудимість безпосередньо у ЦНАП. Мешканці громади також зможуть скористатися послугами перереєстрації транспортного засобу, заміни водійських посвідчень, отримати консультації від фахівців центру.

З 13.06.2023 ЦНАПом проводилася реєстрація актів цивільного стану поза реєстром (zareєстровано 164 свідоцтва), у листопаді–грудні 2023 року за погодженням з відділом державної реєстрації актів цивільного стану реєстраційної служби Івано-Франківського міського управління юстиції в Івано-Франківській області проведено процедуру щодо підключення адміністраторів ЦНАПу до Державного реєстру актів цивільного стану (ДРАЦС) і з 27.12.2023 до кінця 2023 року zareєстровано і видано 5 свідоцтв.

У ЦНАПі міської ради облаштовано систему електронної черги, з метою керування потоками відвідувачів та упорядкування черги для якісного надання адміністративних послуг, запису суб'єктів звернень на зручний час, у тому числі запису через мережу Інтернет.

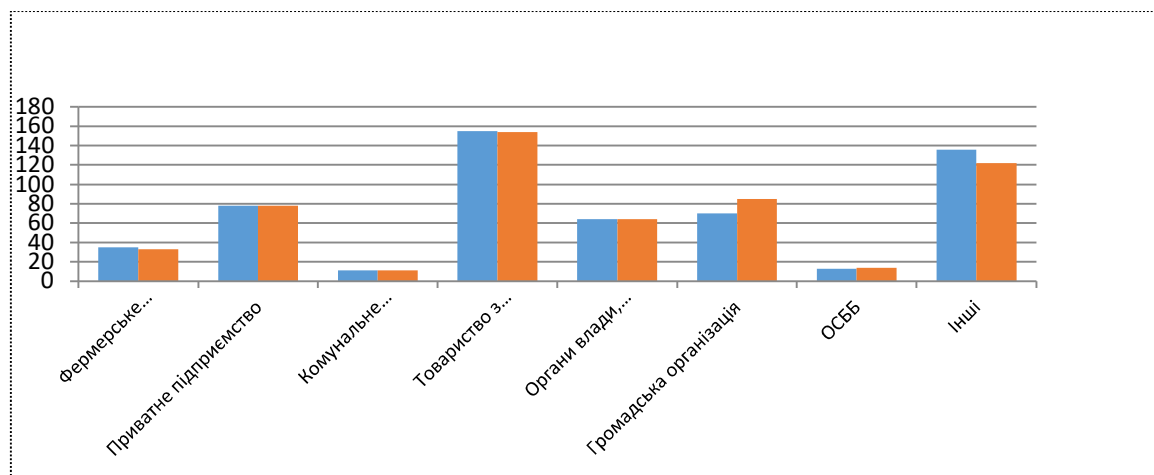
Економічний розвиток

Станом на 01.10.2023 економічний потенціал громади складається 554 юридичних осіб та 706 фізичних осіб - підприємців.

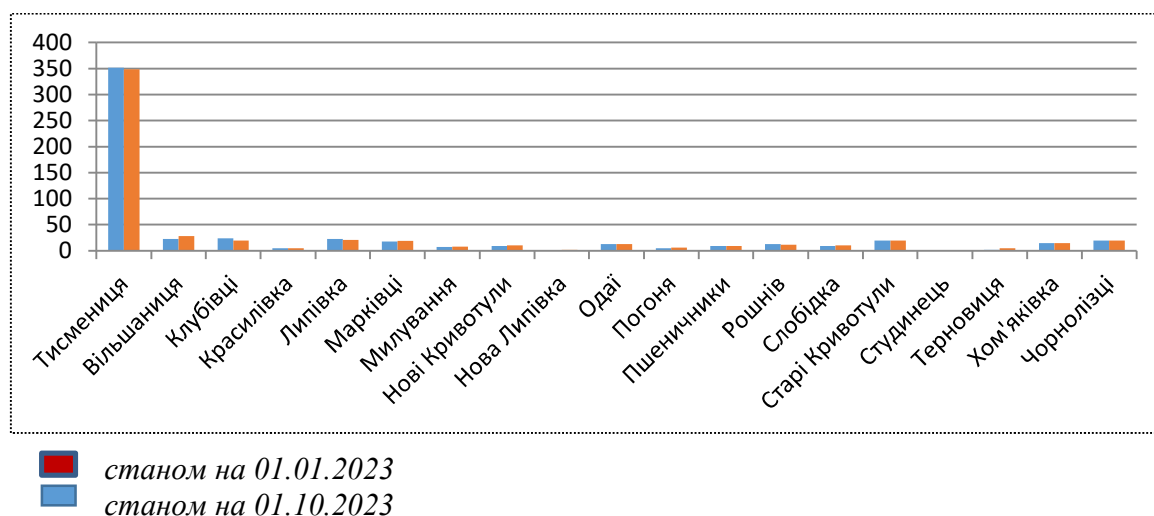
Основні види господарської діяльності на території з числа юридичних осіб:

- Оптова та роздрібна торгівля
- Сільське господарство
- Переробна промисловість
- Будівництво

Кількість зареєстрованих юридичних осіб за організаційно-правовими формами господарювання

Кількість зареєстрованих юридичних осіб в розрізі населених пунктів

За даними головного управління ДПС в Івано-Франківській області 50 промислових підприємств зареєстровані та/або здійснюють діяльність на території Тисменицької міської територіальної громади. За 9 місяців 2023 року підприємствами реалізовано промислової продукції (товарів, послуг) на 190 456,4 тис. грн. Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) у розрахунку на одну особу наявного населення склав 6744 гривні. У структурі реалізованої продукції за основними промисловими групами займали товари переробної промисловості та сфера постачання електроенергії, газу.

Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) за видами діяльності, тис. грн

Види діяльності	2020 рік	2021 рік	2022рік
Промисловість	117447,4	107363,6	125030,5
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	—	—	—
Переробна промисловість,	86127,3	78375,4	87706,5
з неї:			
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	54361,4	49387,3	59631,3
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	24825,9	22546,4	23487,4
Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	2156,5	2147,3	2677,2
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	1516,8	1073,6	1910,6
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	31320,1	28988,2	37324,0

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

Капітальні інвестиції за джерелами фінансування за січень–грудень 2023 р¹

	Освоєно (використано) капітальних інвестицій, тис.грн	У % до загального підсумку
Усього	26647	100,0
у тому числі за рахунок		
коштів державного бюджету	—	—
коштів місцевих бюджетів	к	к
власних коштів підприємств та організацій	к	к
кредитів банків та інших позик	—	—
коштів інвесторів–нерезидентів	—	—
коштів населення на будівництво житла	6146	23,1
інших джерел фінансування	к	к

¹ Попередні дані. Інформація може бути уточнена після оприлюднення на державному рівні.

Окремі показники економічного і соціального розвитку на 2023 рік у % до загально-обласного показника

Чисельність наявного населення станом на 1 січня 2022 року, тис. осіб	28,2	2,1
Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) ¹ , тис.грн	240358,3	0,3
Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) у розрахунку на одну особу наявного населення ¹ , грн	8511,0	x
Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування ^{1,2} , тис.грн	26647	0,3
Обсяг капітальних інвестицій у розрахунку на одну особу наявного населення ^{1,2} , грн	943,6	x
Обсяг виробленої будівельної продукції ¹ , тис.грн	5499	0,1
Обсяг виробленої будівельної продукції у розрахунку на одну особу наявного населення ¹ , грн	194,7	x
Загальна площа житлових будівель, прийнятих в експлуатацію, м ²	2636	0,5
Обсяг прийнятих в експлуатацію житлових будівель, м ² загальної площі у розрахунку на 10 тис. наявного населення	933,4	x
ОБСЯГ ЕКСПОРТУ ТОВАРІВ ³ , тис. дол. США	11130,7	1,8
Обсяг експорту товарів у розрахунку на одну особу наявного населення ³ , дол. США	394,1	x
Обсяг імпорту товарів ³ , тис. дол. США	1468,2	0,3
Сальдо ³ , тис. дол.США	9662,5	x
Коефіцієнт покриття експортом імпорту ³	7,58	x

умовні позначки:

- (–) – явищ не було
- (...) – відомості відсутні
- (0; 0,0) – явища відбулися, але у вимірах менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці розрядами
- (к) – дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України "Про офіційну статистику" щодо конфіденційності статистичної інформації
- (х) – заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу
- “з них”, – наведено не всі доданки загальної суми. Трапляються
- “у тому випадку, коли наведено всі доданки загальної суми, а при числі” округленні сума складових не дорівнює підсумку.

¹ Попередні дані. Інформація може бути уточнена після оприлюднення на державному рівні.

² Дані наведено за січень–грудень.

³ Без урахування обсягів фізичних осіб-підприємців.

Примітка: Для розрахунку показників на одну особу використано дані щодо чисельності наявного населення станом на 1 січня 2022 року.

За 9 місяців 2023 року. експорт товарів становив 10714,2 тис.дол. США, імпорту – 1205,6 тис.дол. (у 2022р. експорт товарів становив 14316,9 тис.дол. США, імпорту – 2642,4 тис.дол.), позитивне сальдо складало 9508,6 тис.дол. (у 2022р. – 11674,7 тис.дол.). Коефіцієнт покриття експортом імпорту становив 8,89 (у 2022р. – 5,42).

Одним з векторів розвитку є сфера інвестиційної діяльності. У громаді створено сприятливе інвестиційне середовище для приватного капіталу, забезпечено умови ефективної взаємодії суб'єктів господарювання та органів влади.

Тисменицька міська територіальна громада має налагоджені партнерські відносини з такими містами-побратимами: Борша (Румунія), Рацібуж (Республіка Польща), Бандера (штат Техас США), Стшельце Опольське (Республіка Польща).

Фінансовий стан та бюджет громади

Бюджет Тисменицької міської територіальної громади по доходах загального фонду за 2023 рік виконано на 102,1 відсотка: при уточненому плані 232629,5 тис. грн., фактичні надходження склали 237414,5 тис. грн.

По видатках загального фонду міський бюджет за 2023 рік виконано на 92,0 відсотка: при уточненому плані 221327,1 тис. грн., фактичні видатки склали 203694,9 тис. грн.

По видатках спеціального фонду міський бюджет виконано на 95,8 відсотка: при уточненому плані 51293,6 тис. грн., фактично виконано в сумі 49132,8 тис.грн.

За 2023 рік в міський бюджет надійшло доходів загального та спеціального фондів (без врахування трансфертів) в сумі 113362,0 тис. грн., 104,8 відсотків (+5186,3 тис. грн.) до затвердженого річного плану.

Відповідно до минулого року доходів загальному фонду надійшло більше на 12388,4 тис. грн. та доходів по спеціальному фонду більше на 8232,1 тис. грн. В бюджет міської ради надійшло доходів загального та спеціального фондів (без врахування трансфертів) в сумі 113362,0 тис. грн., що становить 104,8 відсотка (+5186,3 тис.грн.) до уточненого річного плану.

Основним платежем загального фонду міського бюджету є податок на доходи фізичних осіб, питома вага якого в обсязі надходжень загального фонду складає 60,3 відсотка.

Найбільшими платниками податку на доходи фізичних осіб є: ГУНП в Івано-Франківській області, СП Івано-Франківський ОТЦК, ДПРЧ-1 ГУ ДСНС України, Тисменицька міська рада, КНП «Тисменицька міська лікарня», АТ «Тисменицягаз».

Фінансова інфраструктура громади представлена такими установами, як відділення АТ «Ощадбанку», відділення АТ комерційний банк «Приватбанк»,

управління Державної казначейської служби України, також для спрощення процесу доступу до банківських операцій і можливості самообслуговування функціонують 5 банкоматів та 3 термінали.

Правопорядок та пожежна безпека

На території Тисменицької міської територіальної громади правоохоронна діяльність та профілактика правопорушень забезпечується відділенням поліції №1 (м. Тисмениця) Івано-Франківського РУП ГУНП в Івано-Франківській області, ними проводиться повсякденна робота із раніше судимими, сімейними кривдниками, жителями громади, які мають наркотичну та алкогольну залежність, особами, які засуджені до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, неповнолітніми правопорушниками.

В січні 2024р в м.Тисмениця відкрито поліцейську станцію та представлено поліцейського офіцера громади, робота якого орієнтована на потреби місцевого населення, підтримку постійного контакту з мешканцями, щоденне забезпечення порядку на території громади, своєчасне реагування на проблеми громади та запобігання вчиненню правопорушень.

На території Тисменицької міської територіальної громади діє 1 державно-пожежний рятувальний загін Головного управління ДСНС України в Івано-Франківській області. У штаті – 5 осіб. Чергування відбувається цілодобово. На чергуванні постійно знаходяться 1 основний пожежний автомобіль та 1 автомобіль, пристосований до підведення води.

Створюються добровільні пожежні команди, підрозділи (ДПК) невдовзі працюватимуть у селах Липівка та Старі Кривотули Тисменицької міської територіальної громади та дбатимуть про пожежну безпеку у громаді, залучатимуться до гасіння пожеж і ліквідації надзвичайних ситуацій спільно з підрозділами ДСНС. Тисменицька міська територіальна громада стала членом громадського об'єднання Асоціації добровільних пожежних команд Івано-Франківської області, що дасть змогу громаді перейняти необхідний досвід та залучати спеціальне пожежне обладнання від міжнародних партнерів.

Інформація про об'єднання громадян і діяльність ЗМІ в Тисменицькій міській територіальній громаді

На території Тисменицької міської територіальної громади діє 69 громадських організацій. Напрямок їхньої діяльності різноманітний: правова допомога, розвиток туризму, сприяння розвитку демократичних засад в громаді, захист прав і свобод громадян, культурно-просвітницька, спортивна та інша діяльність. Вони беруть активну участь у різноманітних конкурсах, програмах і проектах (в т.ч. міжнародних проектах) як в якості основного заявника, так і організації-партнера.

Перелік найактивніших громадських організацій, що діють на території Тисменицької міської територіальної громади

- Громадська організація «ФК «Хутровик».
- Громадська організація «Спілка підприємців Тисменицького району».
- Громадська організація «Спілка пасічників «Карпатка».
- Громадська організація «Українсько-польське товариство «Єдність».
- Громадська організація «Головна Садиба».
- Громадська організація «Товариство мисливців і рибалок «Золотий веpr».
- Громадська організація «Спортивний клуб «Атлант».
- Громадська організація «Івано-Франківська обласна федерація джиу-джитсу і кобудо».
- Громадська організація «Пам'ять громади».
- Громадська організація «КСТ «Старденс».
- Громадська організація «Тисменицька пластова фундація».
- Громадська організація «Тисменицька федерація тайландського боксу та кікбоксингу».
- Громадська організація «Батьківськими стежками».
- Громадська організація «Довіра-Т».
- Громадська організація «Спадщина поколінь. Збережемо і примножимо».

Наявні друковані та електронні ЗМІ, а також групи у Фейсбук-мережі. Основним друкованим засобом масової інформації Тисменицької міської територіальної громади є ПП «Редакція часопису «Вперед», яка має вплив на громадську думку мешканців громади. Газета виходить щотижня.

На офіційному сайті Тисменицької міської ради висвітлюється діяльність ради та інформація необхідна для життєдіяльності громади - <https://tsmth.gov.ua>.

Таким чином, реалізація Стратегії екологічного розвитку майбутнього Тисменицької міської територіальної громади не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох заходів та завдань Стратегії призведе до покращення екологічної ситуації.

Ймовірні зміни стану соціальної та економічної сфери, якщо ДДП не буде затверджено все залишиться на сталому рівні.

В інтересах ефективного та сталого екологічного розвитку Тисменицької міської громади та підвищення якості життя населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої Стратегії.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Тенденцією розвитку сучасної України є зростання ролі регіонів і окремих територіальних громад до одиниць регіонального й місцевого рівня управління держави, які здатні, з одного боку, зменшити навантаження на органи центральної влади, перебравши на себе частину їх повноважень, а з іншого – максимально враховувати потреби місцевих жителів при прийнятті рішень. Цей процес є результатом децентралізації, регіоналізації та демократизації.

Для ефективної реалізації регіональної та місцевої політики необхідно узгодження цілей, пріоритетів, завдань і заходів центральних, регіональних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування стосовно як розв'язання нагальних проблем розвитку, так і досягнення довгострокових стратегічних цілей. Тому, розробка та реалізація Стратегії розвитку громади здійснюється на основі системи взаємопов'язаних документів: Стратегія розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, затверджена рішенням Івано-Франківської обласної ради від 21.02.2020 № 1381-34/2020 Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021–2027 роки. Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року розроблено відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» від 05.08.2020 № 695, Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30 березня 2016 року №75 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади».

Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року (далі – Стратегія) є документом державного планування місцевого рівня, та скерована на покращення умов життя як мешканців громади, так і гостей, туристів, інвесторів через поліпшення бізнес-та інвестиційного клімату, її культурної привабливості, якості громадського середовища та системи надання ринкових і неринкових послуг. Основою для

Стратегії стали конкурентні переваги громади, а також ті можливості, які відкриваються через зміни в його зовнішньому оточенні.

Метою Стратегії є забезпечення динамічного розвитку Тисменицької міської територіальної громади, підвищення якості життя та добробуту населення об'єднаної громади, а також підвищення її конкурентоспроможності через розвиток малого та середнього бізнесу.

Реалізація Стратегії передбачається в рамках стратегічного партнерства влади, громади та бізнесу, де кожен партнер зможе знайти своє місце і свої інтереси та внести відповідний вклад у розвиток громади. Стратегія містить два компоненти – «стратегічний», тобто систему стратегічних і оперативних цілей, досягнення яких повинно призвести до стратегічного бачення розвитку громади, та «оперативний», як окремі програми по кожному стратегічному напрямку, що складається з проектів місцевого розвитку, в рамках яких передбачені реалістичні цілі, конкретні заходи, потенційні виконавці та фінансові ресурси, необхідні для реалізації проекту.

Методологія розробки Стратегії містить кілька рівнів, серед яких – метод стратегічного управління розвитком територіальної громади як територіальної соціально-економічної системи, сукупність процесів (етапів, кроків) при укладанні (розробленні) Стратегії, а також прикладні методики та техніки, які застосовуються в тому чи іншому процесі.

Документ має модульний характер – окремі його напрямки є самодостатніми, автономними, сформованими в розрахунку на подальше впровадження через реалізацію проектів, кожен із яких є окремим елементом впровадження Стратегії, але впливатиме на загальний результат. При потребі, документ може бути доповнений іншими напрямами розвитку, які в подальшому громада визначить як ключові.

Одними із основних пріоритетів розвитку громади стане швидке завершення адміністративно-територіальної реформи та регіональний розвиток, у тому числі розвиток людських ресурсів в аграрному секторах, економіки, активізація міжмуніципального співробітництва, формування фінансово спроможних територіальних громад, покращенню їх соціальної інфраструктури, створенню нових робочих місць в сільській місцевості, розвиток інфраструктури медичних послуг, розвиток внутрішнього туризму (курортно-рекреаційного, екологічного, сільського зеленого туризму) та ін.

Впровадження Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади забезпечить:

- покращення якості життя кожного члена суспільства, стабільне зростання людського капіталу, підвищення конкурентоспроможності економіки громади та розвиток інфраструктури, підтримки бізнесу, розвиток нових місцевих продуктів і послуг, зокрема у сфері рекреації та туризму, покращення стану навколишнього середовища.

- реалізація бачення Тисменицької міської громади забезпечить сталий розвиток громади в цілому на базі розвитку промисловості, сільського господарства, підвищення конкурентоспроможності малого та середнього бізнесу.
- громада стане місцем розвитку людського капіталу через привабливе спортивне, культурне, мистецьке, історико-пізнавальне, екологічно-безпечне середовище.
- сучасна територія з активною громадою, здатною співпрацювати з місцевою владою, стане сприятливим для життя та максимально комфортним для мешканців і гостей.

Серед основних завдань Стратегії, що мають безпосередній вплив на навколишнє середовище, можна виділити:

- покращення екологічного стану;
- розвиток транспорту та дорожньої інфраструктури;
- забезпечення належного функціонування та модернізація систем водопостачання та водовідведення;
- ліквідація стихійних сміттєзвалищ, удосконалення централізованої системи збирання, сортування, вивезення та впровадження сучасних методів утилізації побутових відходів на основі екологічно безпечних технологій та інше.

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення ДДП з урахуванням особливостей. Виявлені при проведенні SWOT- аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень. Результати SWOT – аналізу екологічної ситуації на території Тисменицької міської громади наведено в таблиці.

Сфера	
Інфраструктура	
S (СИЛЬНІ СТОРОНИ)	W (СЛАБКІ СТОРОНИ)
• Вигідне географічне становище: • -близькість до обласного центру (12,5км); • залізнична станція 4-го класу Івано-Франківської дирекції Львівської залізниці на лінії Хриплин — Коломия між станціями Отинія та Хриплин. Вантажна спроможність 10 ваг/доб. Розташована в селі Липівка; • територію громади перетинають автомобільні дороги загального користування державного значення (Н-10 Стрий-Мамалига, Н-10 Під'їзд до міста Тисмениця, Н-18 Івано-Франківськ – Тернопіль, Р-20 Снятин-Тязів); • близькість до міжнародного аеропорту в місті Івано-Франківськ 16,6км.	• незадовільна якість дорожнього покриття на дорогах місцевого значення; • стихійні продовольчі ринки біля проїзних частин доріг; • незабезпеченість централізованим водопостачанням та водовідведенням (застарілі мережі в місті Тисмениця та відсутні у населених пунктах сільської місцевості); • відсутність облаштованої інфраструктури для відпочинку поблизу водойм; • відсутність сполучення громадським транспортом в межах громади;

- Розвинена інформаційна інфраструктура (діючий сайт громади, офіційна сторінка громади і окремих структурних підрозділів на фейсбуку); - наявність таких комунікацій у населених пунктах громади (електропостачання, газопостачання, вуличне освітлення, покриття мережею Інтернет, централізоване водопостачання та водовідведення (тільки в місті Тисмениця); - впроваджено місцеву мережу стаціонарних технічних засобів (прилади контролю) для фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі;	
О (МОЖЛИВОСТІ)	Т (ЗАГРОЗИ)
- збільшення фінансування з державного бюджету коштів на утримання доріг; - розвиток придорожньої інфраструктури; - розвиток транспортної та інженерної інфраструктури; - участь у програмах міжнародної технічної допомоги, національних і регіональних програмах;	- війна з російською федерацією; - відсутність фінансування на утримання доріг загального користування державного та місцевого значення; - погіршення стану комунальної інфраструктури;

Сфера	
Економіка	
S (СИЛЬНІ СТОРОНИ)	W(СЛАБКІ СТОРОНИ)
- наявність вільних земельних ділянок ((сільськогосподарського та для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд енергогенеруючих підприємств, установ і організацій) та виробничих площ, доступних для інвестування; - сприятливі умови для розвитку сільського господарства : рослинництва (родючі ґрунти) та тваринництва; - розвинута сфера закладів торгівлі і харчування; - наявність готельно-розважального бізнесу з широким спектром додаткових послуг; - налагоджені партнерські відносини з такими містами-побратимами: Борша (Румунія), Рацібуж (Республіка Польща), Бандера (штат Техас США), Стшельце Опольське (Республіка Польща)	- дотаційність місцевого бюджету, висока залежність від державного бюджету; - слабка пізнаваність громади на інвестиційній карті; - низький рівень розвитку туристичної мережі; - висока частка тіньового бізнесу; - відсутність суб'єктів господарювання по переробці с/г продукції; - низький рівень іноземних та внутрішніх інвестицій; - не завершено інвентаризацію земель, відсутність генеральних планів; - застаріла містобудівна документація;
О (МОЖЛИВОСТІ)	Т (ЗАГРОЗИ)

• зростання світового попиту на екологічно чисту продукцію АПК (розширення видів вирощування сільськогосподарської продукції, відновлення тваринництва); • поступлення значних обсягів доходів від закордонних трудових мігрантів; • притік інвестицій в Україну на етапі післявоєнного відновлення; • зменшення торгівельних бар'єрів з ЄС відповідно до Умов угоди про Асоціацію; • зростання притоку ВПО, які приїдуть на постійне місце проживання; • розбудова інфраструктури для збереження та переробки сільськогосподарської продукції; • розвиток відновлювальної та нетрадиційної енергетики;	• підвищення світових цін на енергоносії та монополізація в галузі енергопостачання на ринку палива; • нестабільність національної валюти; • перебої з електропостачанням (відсутність доступу до інтернет, мобільного зв'язку); • реєстрація підприємств в інших громадах (сплата податків не в місцевий бюджет); • збільшення кількості умовно безробітних мешканців, що не сплачують податки до бюджету; • загострення іноземної конкуренції; • посилення конкуренції між громадами за інвестиції та ресурси;
---	--

Сфера	
Соціальна інфраструктура Соціальний захист Освіта Спорт Охорона здоров'я	
S (СИЛЬНІ СТОРОНИ)	W(СЛАБКІ СТОРОНИ)
• наявність команди однодумців в апараті ради і громаді для втілення складних і комплексних проєктів; • оптимальна мережа закладів охорони здоров'я; • наявність центру надання адміністративних послуг; • високий рівень надання освітніх послуг з доступною інклюзивною освітою; • облаштовано найпростіші укриття у закладах загальної середньої та дошкільної освіти; • доступ до освітнього потенціалу міста Івано-Франківська; • активне культурно-мистецьке життя (функціонує Тисменицька ДШМ ім. Йова Княгининського Тисменицької міської ради, діють творчі колективи) та багата релігійна спадщина (духовно-паломницький центр Успіння Пресвятої Богородиці в с. Погоня, церква Воскресіння Христового с.Липівка, церква Різдва Пресвятої Богородиці м.Тисмениця, музей історії міста Тисмениця імені Степана Гаврилюка, криївка УПА в селі Клубівці урочище «Провал»);	• необхідність оптимізації не укомплектованих шкіл; • застаріла спортивна інфраструктура; • недостатньо розвинений громадський простір (незначні можливості змістовного розвитку молоді та дорослих); • низький рівень цифрової освіти та відсутність навиків користування електронними сервісами, особливо державними; • низький рівень громадської активності; • застаріла матеріально-технічна база закладів освіти; • застаріла система оповіщення та інформування населення про загрозу і виникнення НС

- активне спортивне життя (функціонує Тисменицька ДЮСШ, діють футбольні команди); - низький рівень злочинності; - діє 1 державно-пожежний рятувальний загін головного управління ДСНС України в Івано-Франківській області	
О (МОЖЛИВОСТІ)	Т (ЗАГРОЗИ)
- оптимізація закладів освіти; - створення ефективної мережі громадського простору; - розбудова спортивної інфраструктури; - розвиток інформаційних технологій та діджиталізація управлінських процесів; - покращення матеріально-технічної бази закладів освіти; - створення добровільних рятувальних формувань; - організація роботи поліцейських офіцерів громади;	- зростання трудової міграції і втрата трудових ресурсів, особливо молоді (старіння населення); - перекладання на місцеве самоврядування державних фінансових зобов'язань щодо забезпечення соціальних стандартів; - епідемії; - відсутність абілітації та реабілітації ветеранів війни та їх сімей, регульовані державою;

Сфера	
- Навколишнє середовище - Клімат	
С(СИЛЬНІ СТОРОНИ)	W(СЛАБКІ СТОРОНИ)
- наявність великої кількості водних об'єктів (озер); - помірний сприятливий клімат; - на території Марковецького лісництва функціонує вольєрне господарство «Марківці», яке належить до рекреаційно-оздоровчих лісів.	забрудненість довкілля через низький рівень екологічної культури мешканців, відсутність навиків сортування сміття
О (МОЖЛИВОСТІ)	Т (ЗАГРОЗИ)
- підвищення екологічної свідомості та залучення мешканців громади до заходів екологічного спрямування (створення зелених зон, сортування сміття, розробка та реалізація екопроектів); - розвиток відпочинково-туристичної зони; - паспортизація водних об'єктів - посилення тенденції у сфері управління ТПВ (сортування).	- зміни клімату та погіршення екологічного стану; - стихійні лиха (повені, паводки)

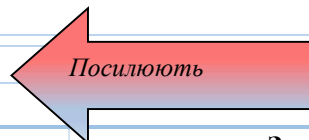
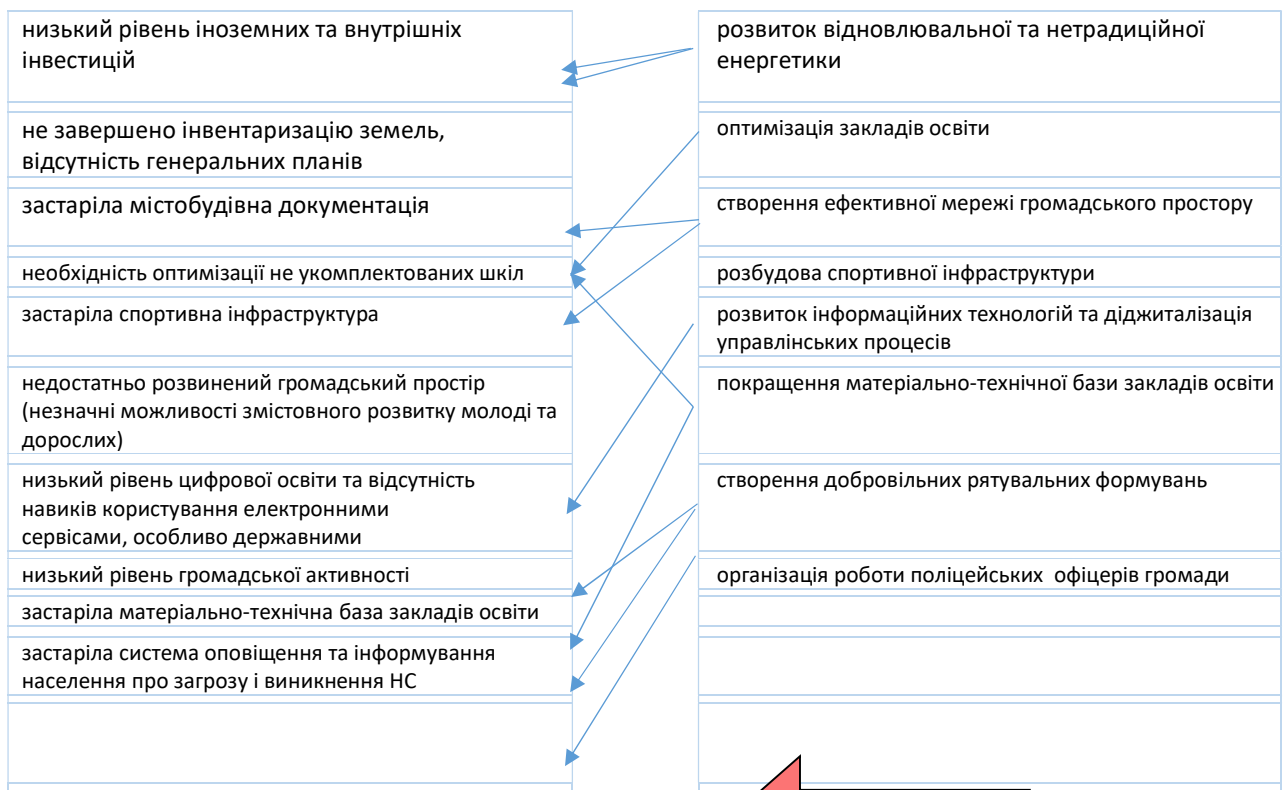
SWOT-матриця Тисменицької громади

ПЕРЕВАГИ Сильні сторони	← Підтримують →	Можливості
вигідне географічне становище		збільшення фінансування з державного бюджету коштів на утримання доріг
розвинена інформаційна інфраструктура (діючий сайт громади, офіційна сторінка громади і окремих структурних підрозділів на фейсбуку)		розвиток придорожньої інфраструктури
наявність таких комунікацій у населених пунктах громади (електропостачання, газопостачання, вуличне освітлення, покриття мережею Інтернет, централізоване водопостачання та водовідведення (тільки в місті Тисмениця))		розвиток транспортної та інженерної інфраструктури
впроваджено місцеву мережу стаціонарних технічних засобів (прилади контролю) для фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі		участь у програмах міжнародної технічної допомоги, національних і регіональних програмах
наявність вільних земельних ділянок (сільськогосподарського та для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд енергогенеруючих підприємств, установ і організацій) та виробничих площ, доступних для інвестування		зростання світового попиту на екологічно чисту продукцію АПК (розширення видів вирощування сільськогосподарської продукції, відновлення тваринництва)
сприятливі умови для розвитку сільського господарства : рослинництва (родючі ґрунти) та тваринництва		поступлення значних обсягів доходів від закордонних трудових мігрантів
розвинута сфера закладів торгівлі і харчування		притік інвестицій в Україну на етапі післявоєнного відновлення
наявність готельно-розважального бізнесу з широким спектром додаткових послуг		зменшення торговельних бар'єрів з ЄС відповідно до Умов угоди про Асоціацію
налагоджені партнерські відносини з такими містами-побратимами: Борша (Румунія), Рацібуж (Республіка Польща), Бандера (штат Техас США), Стшельце Опольське (Республіка Польща)		зростання притоку ВПО, які прийдуть на постійне місце проживання
наявність команди однодумців в апараті ради і громаді для втілення складних і комплексних проєктів		розбудова інфраструктури для збереження та переробки сільськогосподарської продукції
оптимальна мережа закладів охорони здоров'я		розвиток відновлювальної та нетрадиційної енергетики
наявність центру надання адміністративних послуг		оптимізація закладів освіти
високий рівень надання освітніх послуг з доступною інклюзивною освітою		створення ефективної мережі громадського простору
облаштовано найпростіші укриття у закладах загальної середньої та дошкільної освіти		розбудова спортивної інфраструктури
доступ до освітнього потенціалу міста Івано-Франківська		розвиток інформаційних технологій та діджиталізація управлінських процесів

активне культурно-мистецьке життя (функціонує Тисменицька ДШМ ім. Йова Княгиницького Тисменицької міської ради, діють творчі колективи) та багата релігійна спадщина (духовно-паломницький центр Успіння Пресвятої Богородиці в с. Погоня, церква Воскресіння Христового с.Липівка, церква Різдва Пресвятої Богородиці м.Тисмениця, музей історії міста Тисмениця імені Степана Гаврилюка, криївка УПА в селі Клубівці урочище «Провал»)	покращення матеріально-технічної бази закладів освіти
активне спортивне життя (функціонує Тисменицька ДЮСШ, діють футбольні команди)	створення добровільних рятувальних формувань
низький рівень злочинності	організація роботи поліцейських офіцерів громади
діє 1 державно-пожежний рятувальний загін головного управління ДСНС України в Івано-Франківській області	
наявність великої кількості водних об'єктів (озер)	
помірний сприятливий клімат	
на території Марковецького лісництва функціонує вольєрне господарство «Марківці», яке належить до рекреаційно-оздоровчих лісів	

ВИКЛИКИ

Слабкі сторони	Зменшують	Можливості
незадовільна якість дорожнього покриття на дорогах місцевого значення		збільшення фінансування з державного бюджету коштів на утримання доріг
стихийні продовольчі ринки біля проїзних частин доріг		розвиток придорожньої інфраструктури
незабезпеченість централізованим водопостачанням та водовідведенням (застарілі мережі в місті Тисмениця та відсутні у населених пунктах сільської місцевості)		розвиток транспортної та інженерної інфраструктури
відсутність облаштованої інфраструктури для відпочинку поблизу водойм		участь у програмах міжнародної технічної допомоги, національних і регіональних програмах
відсутність сполучення громадським транспортом в межах громади		зростання світового попиту на екологічно чисту продукцію АПК (розширення видів вирощування с/г продукції, відновлення тваринництва)
дотаційність місцевого бюджету, висока залежність від державного бюджету		поступлення значних обсягів доходів від закордонних трудових мігрантів
слабка пізнаваність громади на інвестиційній карті		притік інвестицій в Україну на етапі післявоєнного відновлення
низький рівень розвитку туристичної мережі		зменшення торговельних бар'єрів з ЄС відповідно до Умов угоди про Асоціацію
висока частка тіньового бізнесу		зростання притоку ВПО, які приїдуть на постійне місце проживання
відсутність суб'єктів господарювання по переробці с/г продукції		розбудова інфраструктури для збереження та переробки сільськогосподарської продукції

РИЗИКИ	
Слабкі сторони	Загрози
незадовільна якість дорожнього покриття на дорогах місцевого значення	війна з російською федерацією
стихийні продовольчі ринки біля проїзних частин доріг	відсутність фінансування на утримання доріг обласного та національного значення
незабезпеченість централізованим водопостачанням та водовідведенням (застарілі мережі в місті Тисмениця та відсутні у населених пунктах сільської місцевості)	погіршення стану комунальної інфраструктури
відсутність облаштованої інфраструктури для відпочинку поблизу водойм	підвищення світових цін на енергоносії та монополізація в галузі енергопостачання на ринку палива
низький рівень іноземних та внутрішніх інвестицій	нестабільність національної валюти
дотаційність місцевого бюджету, висока залежність від державного бюджету	перебої з електропостачанням (відсутність доступу до інтернет, мобільного зв'язку)
слабка пізнаваність громади на інвестиційній карті	реєстрація підприємств в інших громадах (сплата податків не в місцевий бюджет)
низький рівень розвитку туристичної мережі	збільшення кількості умовно безробітних мешканців, що не сплачують податки до бюджету
висока частка тіньового бізнесу	загострення іноземної конкуренції

відсутність суб'єктів господарювання по переробці с/г продукції		посилення конкуренції між громадами за інвестиції та ресурси
відсутність сполучення громадським транспортом в межах громади		зростання трудової міграції і втрата трудових ресурсів, особливо молоді (старіння населення)
не завершено інвентаризацію земель, відсутність генеральних планів		перекладання на місцеве самоврядування державних фінансових зобов'язань щодо забезпечення соціальних стандартів
застаріла містобудівна документація		епідемії
необхідність оптимізації не укомплектованих шкіл		відсутність абілітації та реабілітації ветеранів війни та їх сімей, регульовані державою
застаріла спортивна інфраструктура		зміни клімату та погіршення екологічного стану
недостатньо розвинений громадський простір (незначні можливості змістовного розвитку молоді та дорослих)		стихійні лиха (повені, паводки)
низький рівень цифрової освіти та відсутність навиків користування електронними сервісами, особливо державними		
низький рівень громадської активності		
застаріла матеріально-технічна база закладів освіти		
застаріла система оповіщення та інформування населення про загрозу і виникнення НС		
забрудненість довкілля через низький рівень екологічної культури мешканців, відсутність навиків сортування сміття		

Порівняльні переваги

(визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей)

Прогнозоване покращення бізнес-клімату та зростання інвестиційної привабливості у поєднанні із сильними сторонами створюють передумови для розвитку у Тисменицькій міській територіальній громаді конкурентоспроможної економіки, ефективного функціонування інфраструктури та соціальної сфери, створення для жителів громади умов для самореалізації та розвитку особистості, належного захисту довкілля.

Серед сильних сторін, які сприятимуть розбудові в громаді сучасної економіки:

- вигідне географічне становище, наявність вільних земельних ділянок та виробничих площ, доступних для інвестування;
- сприятливі умови для розвитку сільського господарства: рослинництва (родючі ґрунти) та тваринництва;
- розвинута сфера закладів торгівлі і харчування, наявність готельно-розважального бізнесу повного циклу;
- налагоджені партнерські відносини з містами-побратимами;

- наявність великої кількості водних об'єктів (озер);
- помірний сприятливий клімат;
- активне культурно-мистецьке, спортивне життя та багата релігійна спадщина;
- наявність покриття мережею Інтернет по всіх населених пунктах;
- наявність вуличного освітлення у населених пунктах громади.

Подальше зближення України та ЄС, створення бренду громади та системи промоцій території, зможуть активізувати процес залучення інвестицій в економіку та покращить пізнаваність громади на інвестиційній карті, спираючись на цілу низку сильних сторін громади, таких як: вигідне географічне становище, наявність вільних земельних ділянок та виробничих площ, наявність великої кількості водних об'єктів, наявність готельно-розважального бізнесу повного циклу, наявність покриття мережею Інтернет.

Позитивний розвиток даного напрямку дозволить зберегти і посилити якість утримання дорожнього покриття і вуличного освітлення на території громади, підвищити якість комунальних послуг для мешканців. Все в комплексі має забезпечити збільшення рівня зайнятості населення, підвищення доходів і рівня життя відповідно місцевих жителів. Також додатковими стимулами для створення нових підприємств в переробній сфері, сприяння розвитку агропромислового сектора можуть стати зростаючий попит на екологічно чисту продукцію АПК, підвищений інтерес з боку інвесторів до сільського господарства та відчутна матеріально-технічна підтримка.

Суспільно-політична стабільність в регіоні, його вагомий ресурсний потенціал та системні успіхи у визначальних сферах діяльності створюють передумови для належного економічного, соціального та екологічного розвитку громади.

Насамкінець - відродження інтересу до туризму в Україні та зростання привабливості зеленого та інших нетрадиційних видів туризму дають можливість громаді ефективно використати наявні на її території природно-рекреаційні та туристичні ресурси, розвивати самобутні аматорські колективи та пропагувати культурні пам'ятки.

Виклики

(визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

Розвиток бізнесу у сфері переробки с/г продукції може розвиватися під впливом сталого зростання попиту на екологічно чисту продукцію АПК, організації та проведенні продуктових сільськогосподарських ярмарків, розвитку придорожньої інфраструктури, логістичних та туристичних можливостей громади.

Якість доріг між населеними пунктами можна суттєво покращити протягом відносно короткого часу з огляду на увагу держави до цього питання, залучення зовнішніх джерел фінансування.

Незадовільний стан переважної більшості інженерних мереж (систем водопостачання та водовідведення), можна змінити через залучення коштів державної інфраструктурної субвенції, державних цільових програм.

Брак генеральних планів населених пунктів та застаріла містобудівна документація може бути покращена за рахунок залучення міжнародних та національних коштів.

Створення бренду громади покращить пізнаваність громади на інвестиційній карті, сприятиме залученню іноземних та внутрішніх інвестицій, а також зменшить відтік трудових ресурсів за межі громади та збільшить рівень зайнятості.

Розвиток муніципальної співпраці з іншими громадами дасть змогу ефективно об'єднувати ресурси громад, їх фінансовий, майновий та трудовий ресурси, допоможе більш плідно взаємодіяти, зокрема, й у вирішенні різноманітних питань місцевого значення у сферах освіти, культури, утворення спільних комунальних установ тощо.

Покращення бізнес-клімату прогнозовано призведе до розвитку малого та середнього бізнесу в Тисменицькій міській територіальній громаді, створення нових робочих місць та зупинки відтоку працездатного населення за межі громади.

Ризики

(визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз)

Війна з російською федерацією посилює трудову міграцію, що має тенденцію до збільшення. У результаті громада втрачає найпрацездатніші кадри.

Гальмування державою реформування місцевого самоврядування та покладання нових повноважень, не забезпечених фінансово, призводить до високої залежності від державного бюджету та до кризового стану комунальну інфраструктуру – дороги загального користування місцевого значення, водопостачання та ін. складові.

Реєстрація підприємств в інших громадах та збільшення умовно безробітних мешканців, нестабільність національної валюти призводять до високої частки тіньового бізнесу та до гальмування розвитку громади в цілому.

Припинення фінансування державою бюджетних організацій, що не відповідають встановленим нормативам чисельності та перекладання державою на громади нових повноважень без компенсації витрат пригнічуватимуть здатність громади до оптимізації її закладів освіти.

Наявність більш високооплачуваної роботи в досяжній близькості від громади стримуватиме активність мешканців громади щодо можливості заснування власного бізнесу та їхнє бажання здобути для цього підтримку.

Інші ризики є порівняно меншими, але варто звернути увагу на загрозу епідемій, паводків, відсутність нових генеральних планів населених пунктів та містобудівної документації. Вони не є критичними, але суттєво впливають на якість життя, тобто на вирішальну складову розвитку громади.

Звітом про СЕО надаються рекомендації щодо обов'язкового здійснення оцінки впливу на довкілля планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Оцінка ймовірного впливу ДДП від реалізації Стратегії на довкілля та пом'якшення існуючої ситуації

Кліматичні умови.

Причиною зміни клімату є динамічні процеси зумовлені природними та антропогенними чинниками. Однією з ключових глобальних проблем сьогодення є негативний антропогенний вплив на довкілля, що є, зокрема причиною зростання концентрації парникових газів в атмосферному повітрі. Основними джерелами викидів парникових газів є промисловість, енергетика та транспорт. До парникових газів відносяться: двоокис вуглецю (CO₂), метан (CH₄), закис азоту (N₂O), гідрофторвуглеці (ГФВ), перфторвуглеці (ПФВ), гексафторид сірки (SF₆). Попри окремі спостереження за наслідками глобальних змін клімату в громаді немає системних досліджень, які б стали основою для планування та реалізації заходів з попередження шкідливих впливів на клімат і адаптації всіх сферах життєдіяльності населення до його змін.

Проте Стратегією заплановано реалізацію завдань, що спрямовані на покращення стану атмосферного повітря та запобігання змінам клімату: запровадження енергозберігаючих технологій та сприяння використанню відновлювальних джерел енергії.

Впровадження вищевказаних завдань Стратегії призведе до зменшення кількості викидів парникових газів від стаціонарних джерел, що забезпечить покращення кліматичних умов території Тисменицької міської територіальної громади.

Ймовірні вплив. Негативний вплив на кліматичні умови території під час впровадження оперативних завдань Стратегії не передбачається. Змін мікроклімату у результаті реалізації заходів, що визначені ДДП не очікується. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів запланованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

Атмосферне повітря.

З метою покращення стану атмосферного повітря на території громади Стратегією розглядається можливість впровадження завдань Стратегії, що спрямовані на покращення стану атмосферного повітря:

- запровадження енергозберігаючих технологій та сприяння використанню відновлювальних джерел енергії;
- вдосконалення транспортної системи та модернізація технічної (інженерної) інфраструктури;
- рекультивація та консервація сміттєзвалищ;
- покращення стану автомобільних доріг і тротуарів, забезпечення освітлення об'єктів транспортної інфраструктури в населених пунктах;
- Проведення моніторингу забруднюючих речовин після затвердження ДДП (що полягає у зборі статистичних даних по обсягам викидів забруднюючих речовин).

Ймовірний вплив. Проведення будівельних робіт з метою реалізації завдань Стратегії супроводжується роботами, в процесі яких забруднюється атмосферне повітря. Найбільший вплив чинять будівельні машини та обладнання. Всі будівельні роботи мають пересувний характер, виконуються послідовно. Такі джерела умовно можна віднести до джерел нерегулярного забруднення атмосфери, тобто викиди в атмосферу забруднюючої речовини проводяться через нерівномірні проміжки часу. Характерною особливістю цих викидів є мала часова тривалість. Даний вид забруднення носить тимчасовий характер і обмежується терміном будівництва. Разом з тим, деякі завдання та заходи Програми ймовірно можуть мати незначний негативний вплив.

З метою покращення стану атмосферного повітря на території ТГ, Стратегією заплановано реалізацію вище перелічених завдань, що забезпечить поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки на території громади.

Земельні ресурси та ґрунти

Внаслідок реалізації Стратегії не передбачається будь-якого посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, змін у топографії, поява таких загроз, як землетруси, провали землі та інші подібні загрози. Реалізація завдань Стратегії не призведе до суттєвих змін у структурі земельного фонду, чинній або плановій практиці використання земель.

Стратегією передбачаються заходи, що стосуються земельних ресурсів та ґрунтів:

- створення реєстру вільних земельних ділянок та об'єктів нерухомості;
- проектування та виконання підготовчих та земляних робіт у чіткій відповідності до чинних норм, правил, стандартів. Планування території з максимальним урахуванням існуючого рельєфу та топографічних особливостей місцевості;

- виконання умов законодавства при зміні цільового використання земельних ділянок;
- ліквідація стихійних сміттєзвалищ;
- благоустрій водойм та прибережних зон на території громади;
- реконструкція споруд відведення та очистки стічної води;
- розвитку культурного та туристичного потенціалу ТГ.

Впровадження планованої діяльності щодо: будівництва трубопроводів для транспортування води; прокладання кабелів, трубопроводів та інших комунікацій на землях водного фонду; утилізації, видалення, оброблення, знешкодження, захоронення побутових відходів – може мати значний вплив на довкілля.

Ймовірний вплив на ґрунтовий покрив може відбуватись при будівельних роботах, прокладанні інженерних комунікацій та вертикальному плануванні території під час реалізації завдань Стратегії. Можливо відбудеться антропогенна трансформація існуючого рельєфу території від планувальних робіт під час реалізації ДДП. З огляду на тимчасовий характер впливу та його локальність, вплив приймається, як допустимий.

Також можливе забруднення, засмічення та порушення ґрунтів від неочищених господарсько-побутових та поверхневих (дощових і талих) стічних вод. З метою недопущення та зниження ризику забруднення ґрунтів на території ТГ завданнями Стратегії, що відповідають основним засадам (стратегіям) державної екологічної політики України та забезпечують поліпшення екологічної ситуації і підвищення рівня екологічної безпеки, передбачається: будівництво, реконструкція та капітальний ремонт систем каналізаційних мереж, каналізаційних напірних колекторів, каналізаційних насосних станцій, очисних споруд та інше.

Згідно статті 60 Земельного кодексу України прибережно захисні смуги є прородоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності та обмеження у використанні земельних ділянок в прибережно захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах встановлено нормами ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України. Об'єкти, що знаходяться у прибережно захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережно захисних смуг. В прибережно захисних смугах дозволяється реконструкція, реставрація та капітальний ремонт існуючих об'єктів.

Геологічні та гідрографічні умови

Стратегією не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на геологічне і гідрогеологічне середовище на території громади.

Ймовірний вплив на геологічне середовище під час реалізації оперативних завдань ДДП можливий лише під час проведення робіт по будівництву, реконструкції та капітальному ремонту систем каналізаційних мереж, каналізаційних напірних колекторів, каналізаційних насосних станцій, очисних споруд – матиме незначний вплив для геологічного середовища та тимчасовий характер, після закінчення будівельних робіт прилеглу територію необхідно упорядковувати за рахунок проведення благоустрою та упорядкування. При проведенні будівельних робіт вплив на геологічне середовище можна оцінити як помірний. Впровадження заходів, що передбачені ДДП, не призведе до зміни водно-фізичних та інших властивостей ґрунтів.

Водні ресурси

Стратегією не передбачається створення нових підприємств із значними обсягами скидів у підземні водні об'єкти. Проте, з метою охорони водних ресурсів та їх раціонального використання в Стратегії визначено за необхідне виконання ряду завдань щодо вирішення проблемних питань з охорони і раціонального використання водних ресурсів на території громади:

- благоустрій водойм та прибережних зон на території Тисменицької ТГ;
- реконструкція споруд відведення та очистки стічної води;
- поточний ремонт джерел та колодязів питної води;
- контроль технологічного режиму очисних споруд, періодичного контролю складу та обсягу стічних вод згідно вимог законодавства;
- розроблення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж прибережної захисної смуги всіх ставків, річок в натурі (на місцевості) на території громади;
- розроблення проекту водоохоронної зони ставків, річок відповідно до вимог Водного та Земельного кодексів України;
- благоустрій прибережної смуги та водоохоронних зон водних об'єктів та інше.

Такі види планованої діяльності, як будівництво у населених пунктах споруд для очищення стічних вод, очищення господарсько-побутових стічних вод, ймовірніше проводяться на землях водного фонду та найчастіше призводять до скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти. Впровадження господарської діяльності, що призводить до скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти, впровадження планованої діяльності з прокладання кабелів, трубопроводів та інших комунікацій на землях водного фонду може мати значний вплив на довкілля.

Згідно статті 88 Водного кодексу України, метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності вздовж

річок, морів і навколо озер, водосховищ та інших водойм в межах водоохоронних зон виділяються ділянки під прибережно захисні смуги. Прибережно захисні смуги встановлюються по берегам річок та навколо водойм уздовж урізу води (у меженевий період) шириною:

- для малих річок, струмків і потічків, а також ставків площею менше 3 га – 25м.;
- для середніх річок, водосховищ на них та ставків площею більше 3 га – 50м.;
- для великих річок, водосховищ на них та озер – 100 метрів.

Якщо крутизна схилів перевищує 3 градуси, мінімальна ширина прибережної смуги подвоюється.

Прибережно захисні смуги встановлюються на земельних ділянках всіх категорій земель морського і внутрішнього водного транспорту. Землі прибережних захисних смуг перебувають у державній та комунальній власності та можуть надаватися в користування лише для цілей, визначених цим Кодексом.

Прибережно захисні смуги в межах населених пунктів встановлюються згідно з комплексними планами просторового розвитку територій територіальних громад, генеральними планами населених пунктів, а в разі їх відсутності або якщо зазначеною містобудівною документацією межі таких смуг не встановлені, вони визначаються шириною 100 метрів від урізу води морів, морських заток і лиманів, тощо. Межі прибережно захисних смуг, пляжних зон зазначаються в документації з землеустрою, містобудівній документації та позначаються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування на місцевості інформаційними знаками. Відомості про межі прибережно захисних смуг, пляжних зон вносяться до Державного земельного кадастру, як відомості про обмеження у використанні земель.

Слід зазначити, що роботи на землях водного фонду повинні проводитися з обмеженнями відповідно до вимог статті 89 Водного Кодексу України. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється:

- 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво;
- 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив;
- 3) влаштування літніх таборів для худоби;
- 4)будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів;
- 5) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки;
- 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо.

Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим.

Замовник зобов'язаний:

- виконувати заходи щодо охорони земель від ерозії, підтоплення, забруднення відходами виробництва, хімічними і радіоактивними речовинами та від інших процесів руйнування;
- суворо дотримуватися встановленого режиму для прибережних захисних смуг;
- запобігати проникненню у водні об'єкти стічних вод, пестицидів і добрив через прибережні захисні смуги.

Роботи в межах земель водного фонду (прибережна захисна смуга та водна поверхня) потребують отримання дозволу згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2005 № 557 «Про затвердження Порядку видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду». Дозвіл видається Держводагентством за погодженням з Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України.

При цьому гарантується недопущення:

- порушення стійкості прибережних схилів (берегообвали, ерозійні та зсувні процеси, осідання);
- зосередження будь-яких забруднюючих речовин, сміття, деревини тощо;
- утворення перетинів водних потоків;
- перекриття течії води через водопропускні споруди різних типів та прогони мостів;
- затоплення та підтоплення прибережних територій.

Звітом про СЕО надаються рекомендації щодо реалізації заходів, спрямованих на поліпшення стану водних ресурсів, зокрема:

- сприяння розробці та встановленню прибережних захисних смуг навколо поверхневих водних об'єктів на території громади;
- отримання дозволу на спеціальне водокористування (в разі провадження господарської діяльності, що призводить до скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти);
- отримання дозволу на проведення робіт на землях водного фонду (в разі провадження планованої діяльності в межах прибережних захисних смуг уздовж річок, навколо водойм).

Ймовірний вплив. З метою покращення екологічного стану водойм громади, Стратегією запланована реалізація завдань, що спрямовані на поліпшення гідрологічного, санітарно-технічного стану та якості води; створення водоохоронних зон, підвищення надійності експлуатації водопровідних мереж та ефективності водопідготовки та очищення стічних вод із застосуванням ефективних технічних рішень, сучасних технологій і матеріалів.

Заходи щодо створення водоохоронних зон, винесення об'єктів забруднення з прибережних смуг проводяться з метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності та задля недопущення забруднення підземних водних ресурсів. Зокрема відсутність

споруд для очищення стічних вод, водопровідних та каналізаційних мереж, споруд для збирання, очищення та використання вод поверхневого стоку може призвести до забруднення поверхневих та підземних водних ресурсів.

Якщо вищезазначені завдання Стратегії не будуть реалізовані, подальший розвиток території Тисменицької громади може спричинити техногенне навантаження на водні ресурси.

Рослинний та тваринний світ

Стратегією не передбачається реалізація заходів, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі чи заплановані до заповідання території та об'єкти природно-заповідного фонду. Реалізація завдань Стратегії запланована за межами територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, земель природно-заповідного фонду України, територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову і естетичну цінність та об'єктів комплексної охорони, в зв'язку з чим можна зробити висновок, що реалізація оперативних завдань ДДП не має впливу на території з природоохоронним статусом.

Крім того, з метою охорони природних ресурсів та їх раціонального використання, збереження природного стану наявних біоценозів, поліпшення екологічної ситуації на території громади, задля збереження біологічного та ландшафтного різноманіття на території громади Стратегією заплановані наступні завдання:

- покращення охорони природно-заповідного фонду; пам'яток архітектури національного та місцевого значення;
- розвиток культурного та туристичного потенціалу;
- благоустрій прибережно-захисних смуг водних об'єктів;
- здійснення моніторингу впливів планової діяльності на живі організми, популяції тварин, рослинний покрив (особливо види рослин і тварин занесені до Червоної книги України, Зеленої книги України, об'єкти природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі), інше.

Ймовірний вплив. Реалізація заходів ДДП не матиме суттєвого впливу на зміни та динаміку розвитку природних популяцій. Помірний вплив на тваринний світ відбуватиметься за рахунок техногенного шуму від будівельної техніки та механізмів під час реалізації заходів, щодо будівництва планованих об'єктів, споруд та комунікацій. Але такий вплив носитиме тимчасовий характер і припиняється по закінченню будівельних робіт. Такий вплив можна оцінити як допустимий. Натомість Стратегією передбачено реалізація завдань щодо збільшення площі зелених насаджень, що підтримає загальний екологічний баланс на території громади.

Управління відходами

Важливим залишається питання потрапляння ресурсоцінних відходів на полігони та сміттєзвалища ТПВ і разом з тим, впровадження у населених пунктах системи роздільного збирання відходів, комплексної переробки та утилізації корисних компонентів побутових відходів.

Попереднє сортування відходів перед видаленням на полігон та впровадження роздільного збирання вторинних компонентів ТПВ дасть можливість зменшити обсяги розміщення побутових відходів на полігонах та сміттєзвалищах. Одним із альтернативних шляхів вирішення даного питання є будівництво сміттєпереробних та сміттєсортувальних комплексів (заводів, ліній).

З метою забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів на території громади Стратегією визначено за необхідне виконання ряду наступних завдань таких як:

- створення ефективної системи управління ТПВ;
- визначення адміністратора послуг з управління побутовими відходами
- розвиток комунальних підприємств громади та покращення управління побутовими відходами;
- ліквідація стихійних сміттєзвалищ.

Впровадження планованої діяльності щодо управління відходами (операції у сфері поводження з небезпечними відходами (зберігання, оброблення, перероблення, утилізація, видалення, знешкодження і захоронення)); операції у сфері поводження з побутовими та іншими відходами (оброблення, перероблення, утилізація, видалення, знешкодження і захоронення) обсягом 100 тонн на добу або більше)), впровадження планованої діяльності з утилізації, видалення, оброблення, знешкодження, захоронення побутових відходів можуть мати значний вплив на довкілля.

Ймовірний вплив. Протягом виконання підготовчих, будівельних робіт, що передбачені завдання Стратегії, очікується епізодичний і незначний вплив зумовлений операціями у сфері управління відходами. Негативного впливу на довкілля під час провадження діяльності з реалізації заходів ДДП не передбачається.

Здоров'я населення

Реалізація Стратегії охоплює територію Тисменицької міської територіальної громади, при цьому завдання визначені нею, зосередженні на локальних територіях життєдіяльності населення. Виконання оперативних завдань Стратегії дозволить поліпшити загальну екологічну ситуації на території

громади та позитивно вплинути на умови життєдіяльності і здоров'я населення Тисменицької міської територіальної громади.

Ймовірний вплив. З метою охорони навколишнього середовища та здоров'я населення Стратегією передбачаються завдання щодо охорони навколишнього природного середовища. Реалізація всіх вище перелічених завдань ДДП забезпечить послаблення можливого впливу на довкілля, і як слідство послабить вплив на здоров'я населення.

Виконання таких завдань Стратегії, як:

- проведення будівництва, капітальних, поточних ремонтів та реконструкцій закладів охорони здоров'я;
- покращення матеріально-технічної бази для підрозділів первинної та вторинної медичної допомоги;
- реалізація молодіжних ініціатив щодо здорового способу життя, молодіжних акцій, флешмобів, нових видів спорту та інше – поліпшить здоров'я мешканців громади, забезпечить доступ всіх громадян до медичних послуг належної якості, покращить якість та доступності надання всіх рівнів медичної допомоги населенню. Виконання завдань Стратегії забезпечить послаблення можливого впливу на довкілля та здоров'я населення.

Екологічне управління, моніторинг

Стратегія не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в сфері екологічної безпеки, натомість передбачено реалізація заходів та належний контроль, щодо покращення стану навколишнього природного середовища. Виникнення негативного впливу, який у майбутньому може спричинити погіршення стану навколишнього природного середовища, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я після реалізації рішень ДДП «Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року» не очікується та не прогнозується. Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я населення, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною. При впровадженні завдань Стратегії та виконання дій, які направлені на запобігання, скорочення чи зменшення негативних впливів даного проекту, у порівнянні із існуючим станом, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки проекту документу державного планування «Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади та План заходів з реалізації період до 2027 року Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року» визначені основні проблеми для навколишнього середовища та охорони здоров'я населення, надані характеристики даних впливів.

Супутнім результатом реалізації завдань має стати поліпшення екологічної ситуації на території Тисменицької міської територіальної громади, зниження рівня антропогенного навантаження на довкілля:

- забезпечення раціонального природокористування;
- застаріла містобудівна документація (відсутність генеральних планів);
- не завершено інвентаризацію земель (відсутність генеральних планів);
- покращення якості води (незабезпеченість централізованим водопостачанням та водовідведенням (застарілі мережі в місті Тисмениця та відсутні у населених пунктах сільської місцевості);
- незавершеність роботи з винесення в натуру діючих на території ТГ об'єктів природно-заповідного фонду, а також прибережно захисних смуг та водоохоронних зон; озеленення населених пунктів;
- неналежна якість або відсутність дорожнього покриття у населених пунктах громади; відсутність сполучення громадським транспортом в межах громади;
- забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів.

Ключові екологічні проблеми, які стосуються ДДП

- Збільшення кількості викидів забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, що призводить до антропогенного впливу на кліматичні умови громади.

Зміни клімату (перш за все, величина зміни температури повітря) та її наслідки безпосередньо залежать від кількості викидів парникових газів, що надходять в атмосферне повітря в межах громади. З метою зменшення кількості викидів забруднюючих речовин та парникових газів Стратегією заплановано впровадження заходів, що спрямовані на зменшення викидів CO₂ в атмосферному повітрі. ДДП заплановане впровадження енерго- і ресурсозберігаючих технологій шляхом застосування високопродуктивної

техніки в сільгоспвиробництві, створення інвестиційної платформи для запровадження енергосервісу, проведення масово - роз'яснювальної роботи серед дітей молодшого віку, учнів, молоді та жителів громади щодо енергозбереження та запобігання змінам клімату, а також впровадження енергоефективних заходів та обладнання на об'єктах комунальної власності громади, інше.

- Забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Низький рівень використання відновлюваних джерел енергії, енергозберігаючих технологій та матеріалів.

Стан атмосферного повітря на території громади формується обсягами викидів забруднюючих речовин від пересувних та стаціонарних джерел забруднення. З метою покращення стану атмосферного повітря на території громади Стратегією розглядається можливість зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за рахунок запровадження енергозберігаючих технологій та сприяння використанню відновлювальних джерел енергії. Також Стратегією передбачається збільшення кількості зелених насаджень.

- Земельні ресурси. В структурі земельного фонду громади переважають землі сільськогосподарського призначення та знаходяться під інтенсивним навантаженням.

З метою покращення стану земельних ресурсів та ґрунтів на території громади Стратегією розглядається можливість резервування та охорона земель з ділянками природної степової рослинності, оздоровлення витоків річок, встановлення на місцевості прибережних захисних смуг, збереження водних угідь, створення ефективної системи управління побутовими відходами, тощо. Вирішуючи завдання оптимізації гумусового стану ґрунту, необхідно виходити з того, що його регулювання повинно здійснюватись усіма засобами землеробства (оптимізація співвідношення угідь і сівозмін, обробітку ґрунту, застосування усіх наявних джерел органічної речовини, тощо).

- Стан поверхневих водних об'єктів громади знаходяться під інтенсивним навантаженням. На якісний стан поверхневих вод впливають поверхневі стоки із забудованих територій, недостатньо очищені стічні води, що містять значну кількість органічних речовин, та інші хімічні сполуки, що негативно впливають на гідрохімічний режим водних об'єктів.

З метою покращення екологічного стану водних об'єктів на території громади Стратегією запланована реалізація завдань щодо забезпечення якісного водопостачання та водовідведення у всіх населених пунктах громади (будівництво нових та заміна зношених та аварійних мереж водопостачання та водовідведення), модернізації та капітального ремонту очисних споруд каналізації, а також щодо мереж дощової каналізації.

- Відходи. Відсутність достатньо ефективної системи управління відходами виробництва та твердими побутовими відходами, переробки та сортування.

З метою покращення існуючої ситуації із розміщенням та захороненням побутових відходів на території громади Стратегією запланована реалізація оперативних завдань, в тому числі створення системи управління, роздільного збирання, переробки та подальше захоронення відходів, на полігоні, що забезпечить екологічно безпечне зберігання, оброблення, утилізації, видалення, відходів. Відходи, що утворюються при експлуатації автомобіля, в основному, представлені відпрацьованими шинами, які відносяться до IV класу небезпеки і повинні збиратись та передаватися на переробку.

- Біорізноманіття. Недостатньо ефективний розвиток створення запланованих до заповідання природних екосистем, унікальних природних територій, ландшафтів та рідких видів рослин і тварин на території громади.

За останні роки спостерігається зниження темпів зростання площі природно-заповідного фонду. До цього призводить недосконалість існуючої законодавчої бази, низький рівень фінансового та матеріально-технічного забезпечення установ природно-заповідного фонду, низький рівень екологічної освіти та інформованості населення зумовлюють загрозу нецільового використання та призводить до втрати територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Внаслідок дії негативних антропогенних факторів все більша кількість видів тварин і рослин в Україні опиняються під загрозою зникнення. Найбільшою загрозою біорізноманіттю є порушення цілісності і єдності природного рослинного покриву. Цей процес є результатом фрагментації, яка відбувається внаслідок знищення рослинного покриву через надмірне сільськогосподарське освоєння території, урбанізацію, осушення земель. Фрагментація рослинного покриву, що наближається до 50%, призводить до погіршення гідрологічного режиму території, клімат стає більш континентальним, збільшується швидкість вітру, розвивається ерозія ґрунтів, погіршуються умови існування всіх видів.

З метою збереження в природному стані типових або унікальних комплексів на території громади Стратегією заплановано покращення охорони природного фонду, створення реєстру історико- культурних об'єктів та об'єктів природно - заповідного фонду (пам'яток природи, історико-культурних об'єктів та об'єктів природно-заповідного фонду, інше).

- Екологічні проблеми, що можуть спричиняти негативний вплив на здоров'я населення:
 - забруднення атмосфери провокує захворювання органів дихання, кровотворення, алергічні реакції, онкологічні захворювання, нервово-психічні розлади, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;

- забруднення водних ресурсів: погіршення анафелогенної ситуації на території громади, збільшення кількості хвороб органів кровотворення, шлунково-кишкового тракту, сечовидільної, нервової, ендокринної систем, зниження імунітету, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;
- забруднення ґрунтів провокує потрапляння токсичних речовин в організм людини через продукцію городництва та садівництва. Забруднені ґрунти є ідеальним субстратом для появи шкідливих мікроорганізмів, гельмінтів, що сприяє більшому захворюваності людей та тварин;
- деградація геологічного середовища сприяє погіршенню анафелогенного стану, умов проживання населення, санітарного стану житлових приміщень, що у підсумку провокує захворювання органів дихання, застуди, ГРВІ та зниження імунітету;
- проблема накопичення відходів є небезпечною основою для розмноження хвороботворних мікроорганізмів, вони забруднюють усі компоненти навколишнього природного середовища. Таким чином, накопичення відходів має загальну шкідливу дію на організм людини, що у підсумку може призвести до розладу будь-якої системи організму людини;
- наявність шумового, електромагнітного забруднення спричиняє нервові розлади, підвищує втомлюваність, знижує імунітет, може бути причиною порушенню сну.
- біорізноманіття: зменшення кількості зелених рослин сприяє збільшенню забруднення атмосфери, пригнічує психоемоційний стан людини, може провокувати кількість збільшення хвороб органів дихання. В той же час інвазійні рослини активізують алергічні реакції в організмі людини, збільшення кількості кліщів, гельмінтів провокує серйозні неврологічні хвороби та захворювання шлунково-кишкового тракту.

Для усунення усіх можливих проблем, які можуть спричиняти негативний вплив на здоров'я населення, необхідне впровадження рішень, що передбачені ДДП «Стратегією розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року та Планом заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року». Під час реалізації оперативних завдань Стратегії необхідно врахувати наявні проблеми території, на якій заплановано впровадження діяльності та запропонувати найбільш екологічно вигідну територіально-планувальну організацію з урахуванням всіх планувальних обмежень (згідно із Державними будівельними нормами України планування та забудова територій ДБН Б.2.2-12-2019 «Планування та забудова територій» та Державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів ДСП 173-96 та інше).

Планувальні обмеження на території, яка запланована для впровадження діяльності визначають загальні вимоги до режиму використання земельних ділянок, по яких проходять інженерні та транспортні комунікації, вимоги до

експлуатації та проектування інженерних мереж, а також режим використання земельних ділянок, що потрапляють в санітарно-захисні та охоронні зони.

Обмеження за вимогами охорони здоров'я та захисту життя – визначається санітарно-гігієнічними нормами.

Обмеження за природоохоронними вимогами – визначається на підставі Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища» та «Про природно-заповідний фонд» та іншими нормативно-правовими документами у сфері охорони навколишнього природного середовища.

За результатами аналізу звітом про СЕО визначено, що в межах території, де заплановано впровадження заходів та проектів Програми, території природно-заповідного фонду, що внесені до Смарагдової мережі України відсутні.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Міжнародний та державний рівень

Національна екологічна політика спрямована на забезпечення безпечного для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди передбачених конституційним правом. Головною метою національної екологічної політики є стабілізація і інтеграції екологічної політики до соціально-економічного розвитку України. Реалізацію національної екологічної політики на регіональному рівні забезпечує Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської державної адміністрації. Розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики у сфері охорони довкілля та здоров'я населення, які мають відношення до цілей розвитку на місцевому рівні та безпосередньо стосуються ДДП. Результати аналізу визначають ступінь врахування вищезазначених цілей документів державної політики та їх впровадження в ДДП.

Міжнародні зобов'язання у сфері охорони довкілля Україна взяла на себе, підписавши більш ніж 50 міжнародних багатосторонніх угод, що стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття, серед яких:

- Конвенція про біологічне різноманіття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992р. в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;
- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним

чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м. Рамсар, Іран, 1971 р.);

- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);
- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995р.);
- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991р.);
- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);
- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996р.);
- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992р.);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р.;
- Стокгольмська конвенція про стійкі органічні забруднювачі (Стокгольм, 2001 р.) яка ратифікована в Україні від 18 квітня 2007 року;

Основними міжнародно-правовими документами щодо стратегічної екологічної оцінки є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (далі – Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, ратифікований Верховною Радою України 01.07.2015 № 562-VIII, та
- Детектива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє природне середовище, яка внесена до виконання Плану заходів з виконання Угоди Про Асоціацію між Україною (з однієї сторони) та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і іншими державами-членами (з іншої сторони), який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2017 № 1106, Бернської Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ, існуючих в Європі.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року.

Створення Смарагдової мережі передбачено Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом від 16 вересня 2014 року. В розділі «Охорона природи» в додатку ХХХ до Глави 6 «Навколишнє природне середовище» Україна взяла на себе зобов'язання щодо імплементації положень двох ключових директив з охорони біорізноманіття: Директиви № 92/43/ЄС про збереження природних оселищ та видів природної фауни і флори та Директиви № 2009/147/ЄС про збереження диких птахів

В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних. Станом на

01.01.2016 мережа займала близько 8% території України і в основному складається з існуючих територій природно-заповідного фонду. За офіційними даними Секретаріату Бернської конвенції, станом на 2022 рік Смарагдова мережа в межах України достатня лише для 40 % видів та природних оселищ, що охороняються на рівні Європи і складається з 377 територій площею 80,98 тис кв км, або 13,4 % від площі держави. Станом на 2023 рік в Україні площа природних заповідників та заповідних урочищ становить 302,277 тис. га, або 0,5% від території держави, 7,4% від площі природно-заповідного фонду в межах України. Крім того до цієї категорії можна віднести заповідні зони національних природних парків, біосферних заповідників, регіональних ландшафтних парків тощо.

В 2011 році відповідним розпорядженням Кабінету Міністрів України були погоджені території внесення до Списку водно-болотних угідь міжнародного значення, але узгоджувальні процедури тривали у Рамсарському Секретаріаті майже 9 років, оскільки їх ускладнили введенням спеціальної онлайн-платформи, оскільки описи до ВБУ довелося переробляти і подавати заново. 29 серпня 2019 року відбулося урочисте вручення сертифікатів Рамсарської конвенції представникам адміністрацій установ природно-заповідного фонду, в межах яких створені нові водно-болотні угіддя міжнародного значення, та представникам обласних державних адміністрацій. Водно-болотними угіддями вважаються природні комплекси боліт, заплавних лук і лісів, а також плавні та мілководні водойми чи їх ділянки глибиною до 6 метрів. Крім прісних територій, сюди відносять також солонкуваті та солоні, наприклад, морські акваторії, глибина яких під час відпливу також не перевищує 6 метрів.

Наразі до Конвенції приєдналися вже 170 країн світу, серед яких і Україна, де мережа водно-болотних угідь міжнародного значення нараховує 39 територій загальною площею 786 321 га.

Відповідно до Рамсарської конвенції, стороною якої є Україна, на території держави здійснюються заходи для збереження мігруючих водно-болотних птахів, шляхом виділення певних територій та надання їм охоронного статусу. На території України виділено 39 водно-болотних угідь міжнародного значення, офіційно визнаних Рамсарською конвенцією, а ряд водно-болотних угідь є перспективними для визнання. Деякі водно-болотні угіддя погоджені розпорядженням Кабінету Міністрів України і подані на розгляд Секретаріату Рамсарської конвенції.

Дотримання перелічених вище зобов'язань може бути реалізоване в сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проєктуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених ДДП в частині розвитку систем інженерної інфраструктури, управління відходами, пропонують впровадження

сучасних до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань у даній сфері. Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань по інших напрямках співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонowego шару, управління відходами та іншим, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до завдань та заходів проекту Стратегії, що є документом державного планування місцевого рівня.

Основою екологічного права є Конституція України, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», ресурсові кодекси: Земельний кодекс України, Лісовий кодекс України, Водний кодекс України, Кодекс України про надра, а також по ресурсові закони: Закон України «Про охорону атмосферного повітря», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про природно-заповідний фонд України»; закони інтегрованого характеру: «Про оцінку впливу на довкілля» та підзаконні нормативно-правові акти загальнодержавного значення у сфері охорони навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів. Вони також розмежовують повноваження між центральними та регіональними органами державної влади, спрямовані на досягнення екологічної безпеки. Комплексним стратегічним документом, що сприяє втіленню екологічної політики держави в рамках концепції сталого розвитку став Закон України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року».

Головні стратегічні державні документи, що мають відношення до Стратегії з урахуванням завдань та положень інших документів державного планування

- Стратегії сталого розвитку України до 2030 року, схваленої Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019;
- Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;
- Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179;
- Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.05.2021 № 366-р;
- Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р;
- Енергетична стратегія України до 2050 року, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2023 № 373-р;
- Державна стратегія управління лісами України на період до 2035 року, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р;
- Стратегія здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року

та план заходів щодо її реалізації, схвалені Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1467-р;

- Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 526-р;

- Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затверджений Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів»;

- Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року, схвалені Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019;

- Стратегія людського розвитку, затверджена Указом Президента України від 02.06.2021 № 225/2021;

- Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;

- Державної стратегії управління лісами України до 2035 року та операційним планом її реалізації у 2022 – 2024 роках, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р;

- Указ Президента України від 08.11.2019 № 837/2019 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави»;

- Постанови Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів», наказу Міністерства розвитку громад і територій України від 21.12.2022 № 265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад» та інших норм чинного законодавства України.

- Стратегія розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, затверджена рішенням Івано-Франківської обласної ради від 21.02.2020 № 1381-34/2020.

- Відповідно до ст.6, 21, 41 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», Лісового Кодесу України, Земельного Кодексу України, рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29.09.2022 «Про охорону, захист та відтворення лісів України в особливий період» введеного в дію Указом Президента України від 29.09.2022 № 675/2022;

- Стратегія розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, затверджена рішенням Івано-Франківської обласної ради від 21.02.2020 № 1381-34/2020

- Програма «Про охорону, захист та відтворення лісів на 2023-2025 роки», від 31.01.2023 №15, рішення Івано-Франківської районної держадміністрації.

Регіональний та місцевий рівень

Стратегічна екологічна оцінка ДДП «Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року» проводиться з забезпеченням захисту навколишнього середовища, зокрема здоров'я населення та дотриманням визначеної в Протоколі про СЕО мети. Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року».

Місцеві програми:

- Програма економічного і соціального розвитку Тисменицької міської територіальної громади. рішення міської ради від 23.12.2022р. №01/01-170 на 2023 – 2025рр.;
- Програма розроблення (оновлення) містобудівної документації територій Тисменицької міської територіальної громади на 2023-2025 роки, рішення міської ради від 18.07.2023р. №01/01-125 на 2023 – 2025рр.;
- Програма розвитку земельних відносин Тисменицької міської ради на 2021-2025 роки, рішення міської ради від 31.08.2021р. №243-1/2021 на 2021-2025рр.;
- Програма розвитку співробітництва з міжнародними організаціями та регіонами рішення міської ради від 25.12.2020р. №38-1/2020 на 2021-2025рр.;
- Програма підтримки самозабезпечення Тисменицької міської територіальної громади харчовими продуктами «Сади Перемоги» на 2022-2024 роки, рішення міської ради від 10.11.2022р. №01/01-121 на 2022рр.;
- Програма благоустрою території Тисменицької територіальної громади рішення міської ради від 25.12.2020р. №31-1/2020 на 2021 – 202рр.;
- Комплексна програма підвищення енергоефективності та енергозбереження на території Тисменицької міської територіальної громади на 2023-2025 роки, рішення міської ради від 16.06.2023р. №01/01-113 на 2023 – 2025рр.;
- Програма з оздоровлення та відпочинку дітей в Тисменицькій територіальній громаді, рішення міської ради від 25.12.2020р. №37-1/2020 на 2021-2025рр.;
- Програма «Здоров'я населення громади», рішення міської ради від 25.12.2020р. №40-1/2020 на 2021- 2025рр.;

Перелік діючих міських цільових програм відповідно до стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2024- 2027роки.

№ п/п	Назва програми	Відповідальні виконавці (в разі визначенні)	Рішення МВК, сесії міської ради	Термі н дії прогр ам (роки)	Джерела фінансув ання	Оріснтовний обсяг фінансування, тис.грн.			
						2024	2025	2026	2027
Стратегічна ціль 1. Покращення економічної спроможності громади.									
1	Програма економічного і соціального розвитку Тисменицької міської територіальної громади.	Структурні підрозділи Тисменицької міської ради	рішення міської ради від 23.12.2022р. №01/01-170	2023 – 2025	Міський бюджет та інші кошти незаборонені законом України	згідно з кошторисними призначеннями			
Оперативна ціль 1.1. Створення умов для залучення інвестицій.									
2	Програма розроблення (оновлення) містобудівної документації територій Тисменицької міської територіальної громади на 2023-2025 роки.	Відділ архітектури та містобудування Тисменицької міської ради	рішення міської ради від 18.07.2023р. №01/01-125	2023 – 2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	згідно з кошторисними призначеннями			
3	Програма розвитку земельних відносин Тисменицької міської ради на 2021-2025 роки.	Відділ земельних відносин	рішення міської ради від 31.08.2021р. №243-1/2021	2021- 2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	620	700		
4	Програма розвитку співробітництва з міжнародними організаціями та регіонами.	Структурні підрозділи Тисменицької міської ради	рішення міської ради від 25.12.2020р. №38-1/2020	2021- 2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	400	400		
Оперативна ціль 1.2. Збільшення можливостей для розвитку малого і середнього бізнесу.									
5	Програма підтримки самозабезпечення Тисменицької міської територіальної громади харчовими продуктами «Сади Перемоги» на 2022-2024 роки.	Структурні підрозділи Тисменицької міської ради	рішення міської ради від 10.11.2022р. №01/01-121	2022- 2024	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	50	50		
Стратегічна ціль 2. Підвищення якості життя мешканців громади									
Оперативні цілі: 2.1. Розширення та модернізація комунальної та дорожньої інфраструктури; 2.4. Екологічна безпека та збереження навколишнього природного середовища.									
6	Програма благоустрою території Тисменицької територіальної громади.	Тисменицька міська рада	рішення міської ради від 25.12.2020р. №31-1/2020	2021 - 2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	11500	11500		
7	Комплексна програма підвищення енергоефективності та енергозбереження на території Тисменицької міської територіальної громади на 2023-2025 роки.	відділ економіки, транспорту та благоустрою Тисменицької міської ради	рішення міської ради від 16.06.2023р. №01/01-113	2023 – 2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	згідно з кошторисними призначеннями			

8	Програма забезпечення пожежної безпеки.	1 державний пожежно-рятувальний загін головного управління ДСНС в Івано-Франківській обл., Тисменицька міська рада	рішення міської ради від 18.02.2022р. №01/01-23	2022-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	600	600		
9	Програма контролю за утриманням домашніх тварин та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами на території Тисменицької міської територіальної громади на 2021-2025 роки.	Тисменицька міська рада	рішення міської ради від 24.12.2021р. №344-1/2021	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	згідно з кошторисними призначеннями			
10	Комплексна цільова соціальна програма розвитку цивільного захисту Тисменицької міської ради на 2022-2025 роки.	інспектор з надзвичайних ситуацій, цивільного захисту населення та мобілізаційної роботи Тисменицької міської ради	рішення міської ради від 24.12.2021р. №340-1/2021	2022-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	232,5	243,0		
11	Програма профілактики злочинності.	Тисменицька міська рада	рішення міської ради від 26.02.2021р. №100-1/2021	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	1200	1200		
12	Програма Служби з перевезення осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, та інших маломобільних груп населення «Соціальне таксі».	Центр надання соціальних послуг	рішення міської ради від 14.12.2021р. №302-1/2021	2022-2026	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	430	445	460	
Оперативна ціль 2.2. Розвиток громадської активності.									
13	Програма «Бюджет участі Тисменицької міської ради» на 2022-2025 роки.	відповідальні працівники, Рада експертів	рішення міської ради від 24.12.2021р. №341-1/2021	2022-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	200	200		
14	Програма розвитку місцевого самоврядування Тисменицької міської ради на 2021-2025 роки.	Виконавчий апарат міської ради	рішення міської ради від 25.12.2020р. №34-1/2020	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	350	350		
15	Програма «Фонд міської ради на виконання депутатських повноважень» на 2023-2025 роки.	Виконавчий апарат	рішення міської ради від 23.12.2022р. №01/01-166	2023 – 2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	згідно з кошторисними призначеннями			
16	Програма підтримки діяльності громадських організацій.	Тисменицька міська рада	рішення міської ради від 26.02.2021р. №109-1/2021	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	50	50		

Стратегічна ціль 3. Покращення послуг, які надаються в громаді.									
Оперативна ціль 3.1. Покращення якості та доступності освітніх послуг.									
17	Програма з оздоровлення та відпочинку дітей в Тисменицькій територіальній громаді.	Відділ освіти, відділ культури та туризму	рішення міської ради від 25.12.2020р. №37-1/2020	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	50	50		
Оперативна ціль 3.2. Покращення якості медичного обслуговування.									
18	Програма «Здоров'я населення громади».	КНП «Тисменицька міська лікарня»	рішення міської ради від 25.12.2020р. №40-1/2020	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	1000	1000		
19	Програма розвитку первинної медико-санітарної допомоги КНП «Тисменицька міська лікарня».	КНП «Тисменицька міська лікарня»	рішення міської ради від 25.12.2020р. №43-1/2020	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	100	100		
20	Програма покращення діагностики, лікування та профілактики злоякісних новоутворень.	КНП «Тисменицька міська лікарня»	рішення міської ради від 25.12.2020р. №41-1/2020	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	10	10		
21	Програма протидії захворюванню на туберкульоз.	КНП «Тисменицька міська лікарня»	рішення міської ради від 25.12.2020р. №42-1/2020	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	20	20		
22	Цільова програма щодо часткового відшкодування коштів хворим з хронічною нирковою недостатністю, які проживають на території міської ради та отримують програмний гемодіаліз.	сектор з питань соціального захисту населення	рішення міської ради від 26.02.2021р. №108-1/2021	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	120	120		
Оперативна ціль 3.3. Покращення якості надання адміністративних та соціальних послуг.									
23	Програма «Захисник Вітчизни».	Тисменицька міська рада	рішення міської ради від 31.08.2022р. №01/01-87	2022-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	10000	10000		
24	Програма підтримки осіб, які беруть безпосередню участь у бойових діях (забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони).	Управління соціальної політики Тисменицької міської ради	рішення міської ради від 13.10.2023р. №01/01-156	2023 – 2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	згідно з кошторисними призначеннями			
25	Програма безоплатного поховання померлих (загиблих) військовослужбовців на 2024-2025 роки.	Відділ бухгалтерського обліку та звітності Тисменицької міської ради	рішення міської ради від 14.12.2023р. №01/01-206	2023-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	100	100		

26	Програма поховання одиноких громадян на 2023-2025 роки.	Тисменицька міська рада	рішення міської ради від 02.03.2023р. №01/01-16	2023 - 2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	50	50		
27	Програма соціального захисту населення Тисменицької міської ради.	Тисменицька міська рада	рішення міської ради від 25.12.2020р. №35-1/2020	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	600	600		
28	Програма підтримки та удосконалення системи управління соціального захисту населення Івано-Франківської районної державної адміністрації на 2024-2025 роки.	управління соціального захисту населення Івано-Франківської районної державної адміністрації.	рішення міської ради від 13.10.2023р. №01/01-154	2024 – 2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	80	80	-	-
29	Програма захисту прав та законних інтересів дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, попередження дитячої бездоглядності та безпритульності, розвитку сімейних форм виховання дітей на 2022-2025 роки.	служба у справах дітей міської ради	рішення міської ради від 24.12.2021р. №342-1/2021	2022-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	130	130		
30	Програма міграційної політики та здійснення заходів щодо надання адміністративних послуг у сфері громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб	Тисменицька міська рада	рішення міської ради від 26.02.2021р. №102-1/2021	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	1400	1400		

Оперативна ціль 3.4. Покращення умов надання послуг у сфері культури і дозвілля.

31	Програма національно-патріотичного та культурно-просвітницького характеру, професійних свят, вшанування кращих людей громади.	Тисменицька міська рада	рішення міської ради від 25.12.2020р. №33-1/2020	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	1000	1000		
32	Цільова програма «Духовне життя» на 2021-2025 роки.	Тисменицька міська рада	рішення міської ради від 25.12.2020р. №36-1/2020	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	900	1000		
33	Програма підтримки народного музею історії м. Тисмениця ім. С. Гаврилюка.	Тисменицька міська рада	рішення міської ради від 25.12.2020р. №45-1/2020	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	350	350		
34	Програма здійснення заходів з фізичної культури і спорту.	Тисменицька міська рада	рішення міської ради від 25.12.2020р. №44-1/2020	2021-2025	Міський бюджет та інші кошти не заборонені законом України	500	500		

Серед основних завдань Стратегії, що мають безпосередній вплив на навколишнє середовище, можна виділити:

- реалізація заходів з енергоефективності з використанням сучасних інноваційних технологій, раціональне використання енергоресурсів у житлово-комунальному господарстві;
- розробка та впровадження альтернативних джерел енергії;
- вдосконалення транспортної системи та модернізація технічної (інженерної) інфраструктури;
- раціональне використання водних ресурсів;
- забезпечення якісного водопостачання та водовідведення у всіх населених пунктах громади;
- створення ефективної системи управління ТПВ;
- запровадження системи роздільного збору побутових відходів;
- включення Тисменицької територіальної громади в туристичні маршрути регіону дозволить збільшити зайнятість населення та створити нові робочі місця в дотичних сферах обслуговування;
- міське та сільське середовище потребує втручання з огляду на непристосованість для маломобільних груп населення та відсутність якісних громадських просторів;
- необхідні значні інвестиції в інженерну інфраструктуру з метою покращення послуг для місцевих мешканців.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, забезпечується виконання вимог нормативно-законодавчих актів у сфері охорони довкілля, державних будівельних норм та державних санітарних правил при плануванні населених пунктів. Врахування таких зобов'язань з урахуванням визначених параметрів санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, зон санітарної охорони від підземних джерел водопостачання, охоронних зон інженерних мереж та території природоохоронного призначення, а також дотримання режимів господарського використання встановлених в їх межах – звітом про СЕО пропонується на подальших стадіях реалізації завдань та проєктів Стратегії, а саме під час здійснення оцінки впливу на довкілля у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

За результатами аналізу можна зробити висновок, що ДДП «Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період 2024 - 2027 року» в достатньо високій мірі відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному, регіональному та місцевому рівнях; враховує більшість з них та пропонує комплекс заходів, які сприятимуть їх виконанню.

Звітом про СЕО також проведена оцінка відповідності даної Стратегії зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, що стосуються ДДП, встановлені нормативно-законодавчими актами у сфері охорони довкілля.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності -50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Згідно Методичних рекомендацій зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів. Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки реалізації цілей та завдань Стратегії для біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації Стратегії не очікується, оскільки відсутні причини, які призводять до їх зміни, а всі стратегічні цілі направлені на покращення екологічної ситуації.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Під кумулятивним впливом розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому видів антропогенної діяльності (прямий і опосередкований вплив людства на навколишнє середовище та його компоненти внаслідок господарської діяльності), які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні умови.

На території Тисменицької громади при дотриманні та виконанні захисних і охоронних заходів, що відповідають діючим нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понад нормативними викидами в атмосферне повітря забруднюючих речовин, не очікується.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту. Синергічні наслідки також відсутні.

Коротко - та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років, а за необхідності - 50-100 років), при реалізації рішень Стратегії передбачається поетапна реалізація цілей які стосуються різних сфер життя населення. Коротко- та середньострокові наслідки наразі відсутні, але можливо їх поява на короткий термін з метою розвитку виробничої сфери та покращення економічного стану громади. При реалізації таких рішень передбачено проведення окремої стратегічної екологічної оцінки, а також проведення оцінки впливу на довкілля, якщо така діяльність підлягає сфері застосування ОВД (стаття 3, Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»).

До довгострокових наслідків відноситься питання забруднення атмосферного повітря, що склалися під впливом фізико-географічних умов басейну, насамперед кліматичних умов. Значного негативного впливу під час реалізації завдань та проєктів ДДП на довкілля та здоров'я населення не передбачається. До довгострокових наслідків (50-100 років) відносяться впливи постійного характеру – викиди і скиди, шум, утворення відходів в процесі експлуатації об'єктів. Значного негативного впливу під час планованої діяльності на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

Тимчасові наслідки для довкілля – при виконанні підготовчих та будівельних робіт вплив на навколишнє середовище на атмосферне повітря матиме короточасний та локальний характер, викиди здійснюватимуться при роботі будівельних машин та механізмів, при здійсненні зварювальних робіт, земельних робіт, при фарбуванні металевих поверхонь.

Позитивні наслідки - має відбуватись поступова централізація та підвищення контролю за джерелами ризиків, пов'язаних з відходами. Це дозволить забезпечити усі об'єкти оброблення відходів належним контролем, у тому числі постійним моніторингом показників довкілля.

У довгостроковій перспективі очікується розвиток економічної діяльності (виробнича зона), зростання чисельності населення, що прямо пропорційно буде впливати на зростання рівня автомобілізації, споживання ресурсів, утворення відходів і так далі. Проєкт не матиме негативного впливу на дику природу. Негативний вплив на флору та фауну мінімальний.

Ймовірні екологічні наслідки для довкілля, пов'язані з реалізацією Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до

2027 року та Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року, наступні:

Атмосферне повітря – можливе забруднення від стаціонарних джерел (промислових та сільськогосподарських підприємств) та пересувних джерел (автомобільний та залізничний транспорт). Для покращення стану атмосферного повітря Стратегією та Планом розглядається можливість:

- зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за рахунок впровадження енергоефективних заходів у закладах з високим рівнем використання енергетичних ресурсів;
- збільшення площі зелених насаджень та боротьба з інвазійними видами рослин.

Ґрунти – можливе забруднення, засмічення та порушення ґрунтів від неочищених господарсько-побутових стічних вод, від поверхневих вод. Основними заходами Стратегії та Плану щодо недопущення та зниження ризику забруднення ґрунтів є покращення інфраструктури водозабезпечення та водовідведення населених пунктів громади, покращення системи управління відходами.

Водні ресурси – можливе забруднення водних об'єктів від неочищених господарсько-побутових стічних вод, поверхневих вод. Основними заходами Стратегії та Плану щодо вирішення проблемних питань з охорони і раціонального використання водних ресурсів є реконструкція, будівництво мереж водопостачання, водовідведення та каналізаційних очисних споруд; розробці та встановленню на місцевості прибережних захисних смуг навколо поверхневих водних об'єктів на території громади.

Управління відходами – можливе забруднення і засмічення ґрунтів, забруднення ґрунтових вод та інше, в зв'язку з незадовільним рівнем централізованого вивезення та роздільного збору ТПВ, з незадовільною організацією планової очистки по збору та своєчасному видаленню відходів. Основним напрямком роботи у сфері поводження з відходами залишається вирішення питання забезпечення повного збирання відходів для подальшої утилізації, обробки (переробки) на спеціалізовані підприємства. З метою покращення існуючої ситуації із розміщенням та захороненням ТПВ на території громади Стратегією та Планом реалізуються ряд заходів, в тому числі ліквідація стихійних сміттєзвалищ та організація управління побутовими відходами.

Здоров'я населення – можливе навантаження на здоров'я населення від транспортної інфраструктури. Стратегією та Планом передбачається провадження заходів з охорони атмосферного повітря від забруднення.

Заплановані заходи щодо збереження та охорони природних територій, з можливістю часткового використання в цілях рекреації і туризму, що передбачає найбільший рівень збереження природного стану наявних біоценозів та забезпечить сприятливі санітарно-гігієнічні умови на території громади.

ПЗФ. Для територій з природоохоронним статусом – реалізація рішень Стратегії та плану заходів запланована за межами територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, земель природно-заповідного фонду. Реалізація рішень Стратегії та Плану не має впливу на території з природоохоронним статусом.

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – відсутні та не очікуються.

Реалізація ДДП не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох завдань Стратегії має призвести до покращення екологічної ситуації на території громади.

Затвердження Стратегії, зважаючи на комплексність рішень, що обумовлюється необхідністю збалансованого розвитку екологічної складової, а також наукові дослідження у цій галузі у довгостроковий період буде мати вплив на стан довкілля, який буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

Реалізація положень Стратегії буде мати позитивний вплив на рівень здоров'я населення, тобто сприятиме зниженню рівня захворюваності населення, що є важливим індикатором регіонального розвитку на середньостроковий та довгостроковий період.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП

Реалізація ДДП «Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року» потребує виконання великої кількості оперативних завдань, що стосуються шляхів розв'язання основних проблем громади та досягнення головних цілей Стратегії, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища населених пунктів на території населених пунктів на території громади.

Для передбачення та запобігання появі ймовірних негативних екологічних впливів на довкілля, які можна очікувати в результаті впровадження Стратегії, використовується Стратегічна екологічна оцінка (СЕО). СЕО – системний і запобіжний процес аналізу впливу на довкілля запропонованих проектів документів розвитку стратегічного характеру. СЕО сприяє ефективній реалізації ініціатив з місцевого розвитку Тисменицької міської територіальної громади, забезпечуючи інтеграцію пріоритетів екологічної збалансованості до розвиткових ініціатив.

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах, та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на регіональному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що можуть виявлятися в процесі впровадження завдань і проектів запланованих Стратегією. Термін «пом'якшення» відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок впровадження ДДП. Заплановані завдання складаються з тих, що були визначені в процесі розроблення даної Стратегії і рекомендацій що виникли в результаті виконання СЕО.

Основними механізмами реалізації Стратегії є:

1) механізм державно-приватного партнерства – передбачає використання різних форм – оренди, концесії, лізингу, угоди про розподіл продукції, договору щодо управління державним і комунальним майном, договору про спільну діяльність тощо, у сферах будівництва (реконструкції, модернізації) мереж водопостачання, водовідведення; розбудови об'єктів комунальної, дорожньої інфраструктури, інфраструктури галузі охорони здоров'я і соціального забезпечення; екологізації регіонального розвитку (будівництві очисних споруд, переробці твердих побутових відходів тощо), забезпечення координації та надання інформаційно-методичної підтримки діяльності суб'єктам господарювання;

2) механізм кооперації - передбачає підвищення кваліфікаційних знань про сільськогосподарську кооперацію (організацію на постійній основі тренінгів, семінарів та курсів для керівників і працівників сільськогосподарських підприємств, фермерів, селян). У процесі реалізації Стратегії переваги механізму кооперації можуть використовуватися у розвитку виробничих кооперативів, обслуговуючих кооперативів, споживчих кооперативів, а також кредитної страхової кооперації;

3) механізм кластеризації - передбачає розроблення системи заходів щодо стимулювання кластерних ініціатив та існуючих кластерів; організації та проведення тематичних конференцій, семінарів та засідань за круглим столом для зацікавлених осіб, чинних і потенційних учасників кластера;

4) механізм стимулювання підприємницької активності передбачає спрощення процедур реєстрації (функціонування «єдиного вікна») та ведення бізнесу на місцевому рівні; підтримку розвинутого конкурентного середовища; сприяння розвитку інфраструктурного забезпечення діяльності малого та середнього бізнесу, самозайнятості населення (у т.ч. налагодження роботи бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів тощо);

5) механізм міжрегіонального співробітництва – передбачає підтримання постійних робочих контактів між органами місцевого самоврядування та профільними управлінськими структурами Івано-Франківської області для визначення шляхів розв’язання спільних проблем;

6) механізм комунікації держави, бізнесу та громади - системний підхід до взаємодії держави, бізнесу та суб’єктів громадянського суспільства сприятиме досягненню цілей та пріоритетів Стратегії - сприятиме зокрема, через формування ефективно діючої системи електронного урядування; участь представників громади у розробці проектів рішень, цільових програм; розвиток механізмів громадського моніторингу соціально-економічної ситуації; реалізація політики інформаційної відкритості влади.

Заходи щодо модернізації матеріально технічної бази закладів освіти та забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці для населення:

- забезпечення можливості населенню громади отримати більшість послуг на місцях, не витрачаючи час на дорогу та стояння в чергах, щоб отримати послуги, зокрема організація надання адміністративних послуг у найкоротший строк з мінімальною кількістю відвідувань та спрощення процедури отримання адміністративних послуг, поліпшення якості їх надання;
- проведення капітальних та поточних ремонтів закладів освіти громади;
- здійснення заходів з енергозбереження: утеплення фасаду; проведення ремонтів внутрішніх систем теплопостачання, водопостачання, освітлення в закладах освіти громади;
- здійснення заходів з пожежної безпеки: встановлення пожежної сигналізації в закладах освіти громади;
- модернізація матеріально-технічної та навчально-методичної бази закладів освіти відповідно до сучасного рівня розвитку освітньої індустрії, інформаційно-комунікаційних технологій на основі запитів соціуму та рівня інноваційного розвитку економіки міської територіальної громади;
- створення безпечного освітнього середовища, вільного від проявів булінгу, насильства та гендерної дискримінації;
- створення умов для якісного та безпечного харчування дітей у закладах освіти громади;

- раціональне використання кадрового потенціалу педагогічних працівників закладів освіти;
- забезпечення безперервного професійного розвитку педагогічних працівників;
- забезпечення реалізації заходів з реформування системи підвищення кваліфікації педагогів;
- формування позитивного іміджу та стимулювання праці педагогічних працівників, які ведуть активну роботу зі здобувачами освіти;
- розширення парку автобусів для забезпечення регулярного перевезення учнів і педагогічних працівників до навчальних закладів;
- сприяння формуванню та дотриманню в закладах освіти правил поведінки учасників освітнього процесу, які забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини;
- підтримка діяльності аматорських колективів громади; покращення матеріально-технічного стану, фінансового, кадрового, інформаційного забезпечення закладів та установ культури та спорту.
- інформування учасників освітнього процесу з питань вакцинації, профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань, збереження сексуального та репродуктивного здоров'я молоді, протидії поширенню серед учнів звичок, небезпечних для їхнього фізичного та психічного здоров'я.

Модернізація медичної інфраструктури:

- заміна застарілого медичного устаткування на високотехнологічну техніку, яка покращить якість надання медичних послуг, дасть можливість впровадити нові методи діагностики та лікування;
- забезпеченість медичних установ інвентарем, виробами медичного призначення та іншими матеріальними засобами, необхідними для своєчасного і якісного надання медичних послуг;
- підвищення кваліфікації лікарських кадрів на основі постійного обміну досвідом із колегами з інших громад та з закордонними партнерами;
- покращення якості медичного обслуговування населення перш за все залежить від доступності та ефективності медичного обслуговування з врахуванням потреб всіх груп населення на території громади;
- запровадження сучасних електронних та телемедичних сервісів на базі електронної системи охорони здоров'я, що дозволить знизити рівень захворюваності на території громади. Це сприятиме мешканцям громади оперативно отримувати якісну медичну допомогу незалежно від місця проживання;
- заходи щодо профілактики, попередження, виявлення на ранніх стадіях та лікування найпоширеніших та соціально небезпечних хвороб (інфекційних, серцево-судинних, онкологічних захворювань, інформації стосовно

психологічного здоров'я, здорового харчування, фізичної активності, проблем із зором, безпеки на дорогах, грудного вигодовування, впливу таких негативних факторів, як алкоголь, куріння, тривале перебування на сонці тощо), охорони материнства і дитинства в територіальній громаді;

- проведення санітарно-просвітницької роботи в організованих трудових колективах, навчальних закладах;
- вдосконалення інфраструктури соціального захисту; забезпечення належного догляду за громадянами похилого віку, особами з інвалідністю, дітьми з інвалідністю, хворими, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги;
- заходи з популяризації здорового способу життя, проведення інформаційних компаній санітарно-освітньої пропаганди – лекцій, бесід, семінарів, тренінгів, вікторин в засобах масової інформації та в соціальних мережах.

Основні завдання пов'язані з поліпшенням екологічної ситуації для довкілля та здоров'я населення на території громади:

Клімат та атмосферне повітря

- зниження рівня антропогенного навантаження на довкілля;
- забезпечення раціонального природокористування;
- модернізації інфраструктури громади;
- впровадження енергозберігаючих заходів (розвиток альтернативної енергетики та технологій);
- здійснення заходів пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, капітальним та поточним ремонтом в сфері ЖКГ;
- розвиток інженерної, дорожньо-транспортної та комунальної інфраструктури;

Земельні ресурси та ґрунти

Заходи для забезпечення нормативного стану ґрунтів під час будівництва (реконструкції) та рекультиватії включають:

- дотримання екологічних вимог, установлених законодавством України, при проектуванні, розміщенні та будівництві об'єктів;
- обов'язкове дотримання меж території, відведеної для будівництва;
- максимальне збереження площі земельних ділянок з ґрунтовим і рослинним покривом; запобігання випалювання рослинності;
- складування верхнього шару ґрунту на спеціально відведених майданчиках з наступним його використання при рекультиватії, вертикальному плануванні будівельного майданчику;
- всі будівельні матеріали мають бути розміщені на спеціально відведеній ділянці з твердим покриттям;
- заправка будівельної техніки лише закритим способом – автозаправниками;
- недопущення порушення гідрологічного режиму земельних ділянок;

– відокремлення небезпечних відходів на етапі збирання чи сортування та передача спеціалізованим підприємствам, які мають ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження та управління з небезпечними відходами;

Водні ресурси

- паспортизація водних об'єктів;
- розробці та встановленню на місцевості прибережних захисних смуг навколо поверхневих водних об'єктів на території громади;
- здійснення заходів з берегоукріплення, розчистки та виправлення русел річок та струмків (Ворона, Стримба, Обрашина, Унява);
- збереження штучних водойм (озер, ставків);
- забезпечення якісного водопостачання та водовідведення у всіх населених пунктах громади (будівництво нових та заміна зношених та аварійних мереж водопостачання та водовідведення) та очистки стічної води;
- поточний ремонт джерел та колодязів питної води та покращення якості води природних джерел;
- благоустрій водойм, прибережних та водоохоронних зон водних об'єктів на території Тисменицької громади;
- облаштування зон санітарної охорони джерел та об'єктів питного водопостачання;
- влаштування пляжів;
- раціональне використання водних ресурсів;

Відходи

- розроблення та реалізація місцевого плану управління відходами, визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами;
- забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів;
- створення пунктів роздільного збирання відходів, запровадження повторного використання чи переробки побутових відходів та рециклінгу побутових відходів;
- систематичне поширення інформації щодо екологічно дружнього поводження з відходами через ЗМІ, соціальні мережі, сайт територіальної громади;

Природоохоронні території. Біорізноманіття

Для збереження та розширення природоохоронних територій та біорізноманіття Стратегією передбачено:

- проведення екологічного аудиту і паспортизації природних туристичних територій та об'єктів з обов'язковим визначенням допустимої рекреаційної місткості та екологічної стійкості ландшафтів;
- підвищення рівня екологічної безпеки, шляхом збільшення лісистості території за рахунок малопродуктивних і техногенно забруднених земель;
- збереження і відтворення корінних деревостанів, задоволення потреб різних галузей народного господарства і місцевого населення в деревині та інших продуктах лісу на принципах збалансованого ведення лісового господарства, невиснажливого постійного і неприривного лісокористування з врахуванням питань охорони довкілля, збереження біорізноманіття, інтересів місцевого населення;
- дотримання норм і правил використання лісових ресурсів;
- забезпечення охорони лісів від незаконних рубок та інших порушень лісового законодавства (зокрема, шляхом системи електронного обліку та прозорості ринку деревини);
- озеленення та нові зелені насадження з урахуванням кліматичних умов населених пунктів;
- збереження зелених насаджень, охорону та збереження територій пралісів, квазіпралісів, природних лісів через заборону рубок в їх межах;
- створення нових розсадників з закритою кореневою системою для вирощування з подальшим відновлення реліктових дерев (кедр, ялиця, смерека та інші) на території громади (з урахуванням кліматичних умов);
- заборона полювання на різні види тварин;
- заборона риболовлі на зникаючі або рідкісні види риб;
- покращення умов для розвитку екологічного та наукового туризму, сільського зеленого туризму;
- посилення туристичної привабливості громади;
- спонукання молоді до збереження унікальних об'єктів природної та історико-культурної спадщини;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та організації ліквідації їх наслідків;
- залучення громадськості до прийняття рішень з питань охорони навколишнього природного середовища;
- для збереження та пом'якшення наслідків реалізації Стратегії на природоохоронні території та біорізноманіття необхідно забезпечити дотримання природоохоронного законодавства та охорону прибережної захисної смуги річок і прилеглих до неї територій від господарської діяльності. Для розширення площі природоохоронних територій необхідно проводити заповідання найбільш цінних ділянок території громади;

Здоров'я та безпека населення

Для зменшення негативного впливу на здоров'я людини Стратегією передбачено:

- створення умов для стабілізації чисельності населення, народжуваності та зростання середньої тривалості життя та зменшення рівня міграції;
- підвищення рівня обізнаності населення з питань охорони довкілля, екологічної освіти і виховання (проведення агітаційно - роз'яснювальної, екологічно-просвітницької та виховної роботи з населенням із залученням активістів громадських організацій щодо необхідності дотримання правил благоустрою, належного утримання територій населених пунктів);
- будівництво нових рекреаційних зелених громадських просторів під відкритим небом у селах громади;
- благоустрій та облаштування зелених зон відпочинку для різновікових груп;
- розвиток туризму;
- розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої інфраструктури, підтримка розвитку спорту та фізичної активності громадян;
- підвищення рівня медичного обслуговування у сільській місцевості;
- створення в закладах освіти середовища, що сприяє збереженню та зміцненню здоров'я здобувачів освіти.
- проведення просвітницької роботи та формування проекологічного мислення населення, інше;
- проведення всеукраїнських та місцевих екологічних акцій («День благоустрою», «За чисте довкілля» тощо);
- проведення акцій щодо збільшення зелених насаджень на території громади («Зелена країна», «Створюємо ліси разом» тощо);
- відродження, збереження та розвиток національних традицій та культурної спадщини українського народу.

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків у досягненні оперативних завдань Стратегії:

- вдосконалення та доопрацювання системи реалізації завдань та проектів Стратегії (з фокусуванням на аналіз кількісних даних по атмосферному повітрю; водним ресурсам; земельним ресурсам та ґрунтам; відходам і забрудненим промисловим і комунальним стічними водами; стану громадського здоров'я – складовим стану довкілля);
- впровадження і організація системи постійного моніторингу фактичного впливу на довкілля, реалізації завдань та проектів Стратегії, включаючи добір кваліфікованих експертів, формування зворотнього зв'язку та здійснення процедур можливого коригування чи внесення змін до проектів за даними моніторингу складових стану довкілля;

- забезпечення системи постійного моніторингу необхідними технічними засобами і комп'ютерною технікою та ліцензованим програмним забезпеченням, а також – стандартизованими методиками вимірювань стану довкілля і обчислення та узагальнення результатів вимірювань складових стану довкілля;
- інформування громадськості та організації ефективних форм громадського обговорення, щодо запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків впливу на складові довкілля у процесі виконання завдань та проєктів Стратегії, у т.ч. на основі даних моніторингу та з формуванням пропозицій і рекомендацій громадськості.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недосконалість інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

При впровадженні завдань Стратегії, у порівнянні із існуючим станом, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення. Зважаючи на комплексність рішень Стратегії, що обумовлюється необхідністю виконання оперативних завдань, призначених для різних видів промислово-виробничої, соціальної, рекреаційної, комунікаційної діяльності, здійснюється розгляд виправданих альтернатив планованих рішень.

В процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року будуть розглянуті наступні альтернативи:

Нульова альтернатива – продовження існуючої ситуації (відмова від затвердження документа державного планування).

Переваги:

- не порушується існуюча соціально-економічна структура громади;
- забруднення атмосферного повітря не зміниться;
- незабезпеченість населення життєво-необхідними послугами (водопостачання, водовідведення, очищення стічних вод);
- подальше забруднення території громади стихійними, несанкціонованими сміттєзвалищами;
- низький рівень роздільного збирання відходів;
- недостатній рівень екологічних знань населення;
- паркові зони та зони відпочинку продовжують залишатися не облаштованими;

- ризики зростання рівня захворюваності населення громади (на серцево-судинні захворювання, злоякісні новоутворення, алергічні реакції та інші).

При гіпотетичному «нульовому» сценарії, якщо документ державного планування не буде затверджений, подальший стабільний розвиток території Тисменицької громади є проблематичним. Може виникнути кумулятивний ефект з проблем, що ускладнять екологічну ситуацію в громаді, невирішеність їх не тільки поглибить кризу, але й поставить під загрозу вирішення основних соціальних проблем та діяльності громади на засадах збалансованого розвитку. Це може призвести до погіршення екологічної ситуації і як наслідок може відобразитися на умовах життя та здоров'ї населення.

Альтернатива, що розглядається Стратегією:

Виникнення нових екологічних проблем, в тому числі ризики впливу на здоров'я населення в разі реалізації Стратегії не передбачається. У разі прийняття Стратегії громадою, характеристики стану довкілля, умови життєдіяльності населення та стану його здоров'я зміняться, а в перспективі після реалізації заходів Стратегії, які передбачені стратегічними цілями та напрямками очікується покращення умов життєдіяльності та стану здоров'я мешканців громади. Розвиток громади спрямований на:

- розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури громади;
- покращення інфраструктури водозабезпечення та водовідведення населених пунктів громади;
- створення нових та розширення діючих підприємств виробничого - та агропромислового комплексу;
- ліквідація стихійних сміттєзвалищ, удосконалення централізованої системи збирання, сортування, вивезення та впровадження сучасних методів утилізації твердих побутових відходів;
- проведення модернізації очисних споруд з метою зменшення антропогенного впливу на поверхневі водні об'єкти та забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності населення;
- збереження та охорона природних територій, з можливістю часткового використання в цілях рекреації і туризму, що передбачає найбільший рівень збереження природного стану наявних біоценозів та інше.

Переваги:

- вдосконалення мереж водопостачання та водовідведення;
- забезпечення роздільного збирання побутових відходів;
- забезпечення і вдосконалення населення якісними послугами з охорони здоров'я та інше.

Сценарії розвитку територіальної громади

Сценарне моделювання є важливою методологічною базою стратегічного вибору. Сценарій – деяка послідовність подій, які можуть відбутися в майбутньому із значною долею ймовірності за певних умов. Такі умови, або фактори, можуть бути як зовнішні, так і внутрішні. Іншими словами, в основі кожного сценарію повинні бути покладені базові сценарні припущення, за яких можуть виникати ті чи інші фактори впливу.

На даний час, основним фактором впливу, який обумовлює сценарії, можливості та ризики розвитку громади в Україні є повномасштабна війна, яку розгорнула росія проти нашої держави, тому в основі сценаріїв розвитку громад лежить фактор війни.

Основними сценаріями розвитку територіальної громади є: інерційний (песимістичний) та модернізаційний (оптимістичний).

Інерційний сценарій розвитку.

Інерційний (песимістичний) сценарій формується за комплексу припущень, що тривкий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним або може погіршуватися, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: **громада рухається по інерції, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку.**

Базові припущення – національний та регіональний рівень:

1. Війна росії проти нашої держави триває.
2. Продовжується зменшення чисельності населення через зниження народжуваності і активні еміграційні процеси.
3. Значна частина території України виключена з господарської діяльності через окупацію, мінування територій, ведення бойових дій.
4. Відбувається втрата економічного потенціалу більшості регіонів, їх деіндустріалізація, різкі зміни в системі розміщення господарської діяльності, продовжується зниження економічної спроможності через вилучення територій з господарської діяльності, релокацію бізнесу та зменшення трудового ресурсу.
5. Втрата транзитного потенціалу більшості регіонів.
6. Необхідність відновлення управління та базової інфраструктури на деокупованих територіях.
7. Велика кількість ВПО, відсутність інфраструктури та засобів для їх достатньої інтеграції в соціальне і економічне життя приймаючих громад.

8. Вагома частка засобів і ресурсів витрачається для підтримки, реабілітації та лікування учасників бойових дій, ветеранів тощо.
9. Відсутні ресурси для впровадження реальних механізмів/програм підтримки місцевого економічного розвитку.
10. Рівень «тіньової зайнятості» залишається високим.
11. ВВП країни зменшується, тенденцій відновлення економічної активності не спостерігається.
12. Гривня підтримується виключно міжнародними вливаннями та кредитами, темп інфляції залишається високим, знижується купівельна спроможність населення.
13. Підприємницький клімат в Україні та регіоні суттєво не змінюється або ж погіршується.

Базові припущення – місцевий рівень:

- Територіальна громада продовжує нести навантаження, спричинені війною – підтримка ЗСУ, інтеграція ВПО в громаду, їх супровід та підтримка, робота з релокованим бізнесом, робота з партнерами щодо надання гуманітарної допомоги тощо.
- Зростають демографічні ризики для громади через зменшення кількості населення працездатного віку, що спричиняє скорочення споживання усіх видів послуг.
- Посилений вплив на розвиток сільського господарства чинить скорочення експорту, втрата логістичних ланцюгів та напрямків збуту продукції тощо.
- Значно зростають видатки місцевого бюджету на заходи у сфері безпеки, забезпечення потреб військових, підтримку ВПО, соціальні виплати військовим та родинам загиблих тощо.
- Інвестиційний клімат у громаді погіршується.
- Рівень купівельної спроможності населення знижується.
- Обмеження на використання бюджетних коштів на капітальні видатки залишаються жорсткими, що не дозволяє оновлювати соціальну та інженерну інфраструктуру тощо.

Результат впровадження інерційного сценарію для громади:

В результаті впровадження інерційного сценарію розвитку для Тисменицької міської територіальної громади демографічна ситуація на найближчі роки залишається без змін, міграційні процеси тривають, вікова структура населення громади змінюється в бік скорочення кількості мешканців працездатного віку.

Несприятливий підприємницький клімат та низька інвестиційна привабливість громади не сприяють зниженню рівня тінізації економіки. Реальний сектор економіки повільно скорочується. Інженерна інфраструктура

продовжує зношуватись. Громада розвивається надто повільно, що не задовольняє потреб мешканців.

Розпорошення коштів по населених пунктах громади не дозволяє створити кумулятивного ефекту: модернізація інфраструктури розтягується на довгі роки. Аграрні підприємства, які ведуть діяльність на території громади, формують свою політику без урахування інтересів громади.

Модернізаційний сценарій розвитку.

Модернізаційний (оптимістичний) сценарій який включає наступальну та конкурентну стратегію розвитку, будується на припущеннях, за яких формуються найсприятливіші зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного розвитку країни.

Базові припущення - національний та регіональний рівень:

1. Внаслідок успішних дій ЗСУ та тиску Заходу на російську федерацію війна в Україні припиняється.
2. Уся чи переважна більшість території України деокупована.
3. Частина населення, що перебувала за кордоном, повертається в Україну, ВПО повертаються в свої громади.
4. Поступово відновлюється економічна активність в регіонах, в т.ч. за рахунок державних програм підтримки розвитку територій.
5. Поступово відновлюється інженерна та дорожня інфраструктура. Її активно модернізують із врахуванням безпекового фактора.
6. Приймаються та реалізуються програми для ветеранів, учасників бойових дій, які потребують реабілітації та інтеграції в мирне життя, а також супроводу в започаткуванні, веденні власного бізнесу.
7. Кредити та підтримка ключових секторів економіки з боку держави активізують місцевий бізнес.
8. Рівень «тіньової зайнятості» знижується, що обумовлено зростанням економічної активності та покращенням податкового клімату.
9. ВВП країни поступово зростає, гривня стабілізується, відбувається зростання купівельної спроможності населення.
10. Активно впроваджуються системні реформи.

Базові припущення - – місцевий рівень:

- Громада формує власну ідентичність, визначає та популяризує свої інвестиційні можливості для розвитку території.
- Чисельність населення в громаді стабілізується.
- Зростає активність населення і його залученість в процеси розбудови громади.
- Громада поступово відновлює власну економічну спроможність, покращується інвестиційний клімат, активно розвивається малий і середній бізнес.
- Зростання купівельної спроможності населення активізує місцеві ринки товарів і послуг в громаді, покращується якість надання адміністративних, освітніх, медичних, культурних, соціальних послуг.
- Сформовані стратегічні документи громади: Стратегія розвитку, інвестиційний паспорт громади, містобудівна та землепорядна документація.
- Активізується діяльність сільськогосподарських виробників, в т.ч. шляхом об'єднання в сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, що сприяє збільшенню експорту, покращення логістичних ланцюгів, напрямків збуту, сертифікації продукції.
- Громада стає активним учасником впровадження Стратегії розвитку регіону та, відповідно, реципієнтом Державного Фонду регіонального розвитку та програм міжнародної технічної допомоги
- Впроваджуються заходи із забезпечення енергоефективності та зростають видатки на екологічні проекти та модернізацію інфраструктури.
- Громада здійснює модернізацію мережі закладів освіти, охорони здоров'я, культури та спорту тощо, що супроводжується зростанням якості освітніх, медичних, культурних, соціальних послуг.

Результат впровадження модернізаційного сценарію розвитку для громади:

В результаті впровадження модернізаційного сценарію розвитку Тисменицької міської територіальної громади скорочення чисельності населення Тисменицької міської територіальної громади поступово припиняється, молодь отримує ширший вибір пропозицій щодо працевлаштування та рідше покидає громаду в пошуках кращої життєвої перспективи.

Внаслідок покращення інвестиційного клімату в громаді активно розвивається малий і середній бізнес, зростає виробництво створюються нові робочі місця.

Як наслідок систематичної та постійної роботи вдається реалізувати більшість запланованих у Стратегії заходів, що приводить до покращення якості освіти, охорони здоров'я, культури, якості життя населення та економічної

спроможності громади, а також зростання чисельності суб'єктів господарювання на рівні, достатньому для повноцінного забезпечення життєдіяльності громади, покращується стан навколишнього природного середовища.

Розпочавши процес стратегічного планування, Тисменицька міська територіальна громада зайняла тим самим активну позицію у формуванні власного майбутнього, яке повинно реалізуватися саме за **модернізаційним сценарієм** розвитку. Саме цей сценарій дозволить сформулювати стратегічну візію (бачення) розвитку - майбутній бажаний стан громади, до якого вона прагне, реалізуючи заплановану діяльність. Бачення виступає інтегруючим чинником, як на етапі планування, так і на етапі впровадження Стратегії. Досягнення стану, описаного в баченні – це мета, до якої прямує Тисменицька міська територіальна громада, досягаючи стратегічних та операційних цілей.

Реалізація Стратегії здійснюватиметься на основі партнерства, координації та узгодження діяльності всіх учасників цього процесу.

Впровадження Стратегії буде забезпечуватися через виконання комплексу інформаційних, організаційних та фінансових заходів, які будуть проводитися відповідно до Плану заходів реалізації Стратегії та рішень Тисменицької міської ради, що приймаються для досягнення стратегічних цілей. Також інструментами реалізації стратегії є програми та проекти розвитку громади; місцеві цільові програми в тому числі Програма економічного і соціального розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2023-2025 роки.

Стратегія у значній мірі покладається на компетентність, готовність і бажання мешканців громади сприяти змінам і покращенням.

Реалізація Стратегії – це завдання для Тисменицької міської ради, підприємств, установ, організацій, громадських організацій та громадян, які займаються різносторонньою діяльністю у сфері розвитку регіону, у тому числі за підтримки проектів міжнародної технічної допомоги. Реалізація Стратегії здійснюватиметься за рахунок коштів державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів обласного бюджету; коштів бюджету Тисменицької міської територіальної громади; коштів міжнародних донорів, міжнародних фінансових організацій; міжнародної технічної допомоги; грантів, благодійних внесків, інвестицій (в тому числі на умовах державно-приватного партнерства), коштів фізичних і юридичних осіб; кредитів вітчизняних та закордонних комерційних банків; інших залучених коштів, не заборонених законодавством.

Методика реалізації Стратегії передбачає її здійснення на основі реалізації Плану заходів на 2024-2027 роки. План заходів з реалізації Стратегії передбачає заходи, обсяги і джерела фінансування з визначенням очікуваних результатів їх виконання, та є основою для розроблення інвестиційних програм (проектів), спрямованих на розвиток громади.

Ускладнення, що виникли в процесі проведення СЕО

- відсутність офіційних статистичних даних про стан довкілля та здоров'я населення на рівні територіальної громади;
- відсутність актуальних даних - характеристики сучасного стану складових навколишнього природного середовища, біорізноманіття;
- відсутність інвентаризації природних ресурсів та особливо моніторингу довкілля безпосередньо для території громади, що розглядається у відкритому доступі;
- відсутність у відкритому доступі текстових та графічних даних щодо моніторингу проявів екзогенних та ендогенних геологічних процесів;
- в умовах воєнного стану в Україні можуть виникнути форс-мажорні ситуації, що перешкоджатимуть своєчасному та якісному виконанню запланованих завдань для досягнення стратегічних, оперативних цілей та виконання Плану заходів Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2024-2027 роки.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, у тому числі для здоров'я населення

Загальнодержавний моніторинг довкілля здійснюється у відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля». Система моніторингу спрямована на: удосконалення рівня вивчення і знань про екологічний стан довкілля; покращення оперативності та якості інформаційного обслуговування користувачів на всіх рівнях; підвищення якості обґрунтування природоохоронних заходів та ефективності їх здійснення; сприяння раціонального використання природних ресурсів та екологічної безпеки, сталого розвитку.

Моніторинг довкілля – комплексна науково-інформаційна система регламентованих періодичних безперервних спостережень, оцінки та прогнозу змін стану навколишнього природного середовища. Моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Підприємства, установи та організації незалежно від форм їх власності та

підпорядкування, діяльність яких призводить чи може призвести до погіршення стану довкілля, зобов'язані здійснювати екологічний контроль за виробничими процесами та станом промислових зон, збирати, зберігати та безоплатно надавати дані та/або узагальнену інформацію для її комплексного оброблення (відповідно до п. 10 Постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля»).

В основі моніторингової оцінки лежить система кількісних і якісних індикаторів, що характеризують повноту та ефективність реалізованих рішень та який вплив це справляє на систему управління. Екологічний моніторинг довкілля є сучасною формою реалізації процесів екологічної діяльності за допомогою засобів інформатизації забезпечує регулярну оцінку і прогнозування стану середовища життєдіяльності суспільства та умов функціонування екосистеми для прийняття управлінських рішень щодо екологічної безпеки, збереження природного середовища та раціонального природокористування.

Державна система екологічного моніторингу довкілля є інтегрованою інформаційною системою, що здійснює збирання, збереження та оброблення екологічної інформації для відомчої та комплексної оцінки і прогнозу стану природних середовищ, біоти та умов життєдіяльності, вироблення обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних соціальних, економічних та екологічних рішень на всіх рівнях державної виконавчої влади, удосконалення відповідних законодавчих актів, а також виконання зобов'язань України з міжнародних екологічних угод, програм, проектів і заходів.

Моніторинг довкілля здійснюється за достроковою державною програмою, яка визначає спільні, узгоджені за цілями, завданнями, територіями та об'єктами, часом (періодичністю) і засобами виконання дії відомчих органів державної виконавчої влади, підприємств, організацій та установ незалежно від форм власності. Суб'єктами Державної системи екологічного моніторингу довкілля, відповідальними за обов'язкове здійснення Державної програми екологічного моніторингу довкілля, є міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, які згідно зі своєю компетенцією отримують та обробляють дані про стан довкілля і виробляють відповідні рішення щодо нормалізації або поліпшення екологічної обстановки, раціонального використання і забезпечення якості природних ресурсів.

Об'єктами інформатизації в Державній системі екологічного моніторингу довкілля України є процеси відомчої екологічної діяльності та їх інтеграція на локальному, адміністративно-територіальному і державному рівнях, які відповідно охоплюють:

- території промислово-міських агломерацій, санітарно-захисних зон великих підприємств в тому числі АЕС, великих водоймищ, природоохоронних зон та інших спеціально визначених просторових одиниць;
- території областей України;

- території промислово-економічних регіонів, басейнів, великих річок та України в цілому.

В ході проведення СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку території та підвищення якості життя населення.

Оцінка фактичного впливу здійснюється на підставі та з урахуванням результатів моніторингу стану навколишнього природного середовища щодо реалізації господарської діяльності. На підставі проведеного аналізу ДДП зроблено висновок, що Стратегія відповідає державним та регіональним стратегічним документам, реалізація заходів Стратегії не справить значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення.

Моніторинг реалізації Стратегії включає моніторинг реалізації завдань, спрямованих на мінімізацію навантаження на довкілля, зумовленого проведенням комплексу заходів з покращення стану навколишнього природного середовища. Моніторинг базується на розгляді індикаторів та аналізі досягнення запланованих цілей. Моніторинг екологічних індикаторів ефективності Стратегії є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матиме виконання завдань ДДП.

Слід зазначити, що окремі індикатори дозволяють оцінити прямі наслідки впливу реалізації завдань Стратегії на довкілля, окремі – опосередковані. Для якісного проведення моніторингу необхідне забезпечення регулярності збору моніторингових даних за визначеними індикаторами та їх аналіз для врахування під час прийняття рішень щодо планування комплексу природоохоронних заходів у майбутньому.

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що Стратегія відповідає державним та регіональним стратегічним документам, реалізація завдань Стратегії не справляє значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення. При здійсненні моніторингу основну увагу слід приділяти заходам передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища.

Для підвищення якості оцінки антропогенного впливу урбанізованої території на навколишнє природне середовище та здоров'я населення, прогнозування стану екосистем та досягнення їх екологічної рівноваги необхідно щорічно проводити поглиблений аналіз лабораторних досліджень стану атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунту та інші. Для цього доцільним є налагодження на території системи моніторингу навколишнього природного середовища (повітряний та водний басейни, ґрунт, фізичні фактори впливу) з організацією пунктів контролю в межах житлової, промислової та рекреаційної зон.

Моніторинг Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади включає:

- **моніторинг зовнішнього середовища розвитку громади.** В його основі лежить аналіз стратегічно важливих для громади основних, економічних, соціальних показників, що відображають ситуацію в державі загалом та в регіоні зокрема. Результати аналізу зовнішнього середовища розвитку громади можуть бути відображені у зведеному аналітичному моніторинговому звіті.
- **моніторинг виконання плану заходів реалізації Стратегії.** На цьому етапі проводиться оцінювання стану та рівня виконання кожного заходу шляхом визначення фактично отриманих результатів.

Система моніторингу включає в себе, але не обмежується наступними етапами:

- вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для певних аспектів, визначення певної ділянки, території чи об'єкту;
- встановлення ключових параметрів моніторингу;
- візуальний огляд;
- проведення лабораторних досліджень, компонентів довкілля, що відбираються для ідентифікації впливу від функціонування проектних будівель і споруд на стан та якість компонентів навколишнього природного середовища;
- аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив функціонування об'єктів на навколишнє природне та соціальне середовище.

Передбачається виконання зовнішнього моніторингу об'єкту органами державного нагляду (територіальні органи Державної екологічної інспекції України, Держпродспоживслужби України та Держпраці), місцевого самоврядування та місцевих громадських об'єднань, представниками інвесторів, в т.ч. залученими аудиторськими компаніями. Органи державного нагляду будуть здійснювати моніторинг та контроль шляхом проведення планових та позапланових перевірок із залученням інших зацікавлених сторін.

Попутно із цим передбачається внутрішній моніторинг, проведення якого має бути забезпечено безпосередньо Замовником ДДП для здійснення спостережень наслідків виконання Стратегії та Плану заходів для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

У разі виявлення систематичних відхилень від гігієнічних нормативів складових довкілля необхідно здійснювати аналіз захворюваності населення громади з метою виявлення негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення, використовуючи в тому числі статистичні дані.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. №1272 Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, передбачається здійснення моніторингу з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я

населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Програма екологічного моніторингу складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету, ключові індикатори та критерії для оцінки.

Перелік індикаторів для моніторингу стану реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2024-2027 роки відповідно до стратегічних, оперативних цілей

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Індикатор	Одиниця вимірювання	2023	2024	2025	2026	2027	примітка
1. Покращення економічної спроможності громади	1.1 Створення умов для залучення інвестицій	Освоєно капітальних інвестицій	тис. грн						
		Обсяг капітальних інвестицій у розрахунку на одну особу наявного населення	грн						
		Обсяг експорту товарів	тис.дол. США						
		Обсяг імпорту товарів	тис. дол. США						
		Коефіцієнт покриття експортом імпорту	-						
		Сальдо зовнішньої торгівлі	тис.дол. США						
		Кількість виданих витягів з містобудівної документації	одиниць						
	1.2 Збільшення можливостей для розвитку малого і середнього бізнесу	Кількість сільськогосподарських кооперативів	одиниць						
		Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) на одну особу наявного населення	грн						
		Кількість юридичних осіб	одиниць						
		Кількість фізичних осіб- підприємців	одиниць						
		Кількість зареєстрованих безробітних	осіб						
		Кількість виданих паспортів прив'язок тимчасових споруд для ведення підприємницької діяльності	одиниць						

		Кількість наданих дозволів на розміщення об'єктів сезонної дрібнороздрібної торгівлі, надання послуг у сфері розваг та проведення ярмарок	одиниць						
		Кількість виданих дозволів на розміщення зовнішньої реклами	одиниць						
	1.3 Підвищення туристичної привабливості території	Сума сплаченого туристичного збору	тис.грн						
		Середньорічна чисельність відвідувань музею	к-сть відвідувань						
		Кількість проведених музейних екскурсій	одиниць на рік						
2. Підвищення якості життя мешканців громади	2.1 Розширення та модернізація комунальної та дорожньої інфраструктури	Загальна площа прийнятих в експлуатацію житлових будівель	м²						
		Кількість обстежених будівель та споруд з оцінки ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю	одиниць						
		Кількість наданих дозволів на видалення зелених насаджень (на обрізку та санітарну чистку дерев).	одиниць						
		Кількість наданих дозволів на порушення елементів благоустрою.	одиниць						
		2.2 Підвищення привабливості громади для молоді та сімей	Чисельність наявного населення	осіб					
	2.3 Розвиток громадської	Кількість громадських організацій	одиниць						
		Кількість підписників сторінки міської ради в Facebook	осіб						

	активнос ті	Кількість звернень від жителів територіальної громади	осіб						
		Кількість звернень від жителів територіальної громади на особистих прийомах міського голови	одиниць						
		Кількість інформаційних запитів в Тисменицькій міській раді відповідно до Закону України “Про доступ до публічної інформації”	одиниць						
	2.4 Екологіч на безпека та збереже ння навколи шнього природн ого середови ща	Площа лісів та лісистість території	%						
		Частка орних земель (ріллі) у загальній території громади	%						
		Частка площі сільськогосподарськи х угідь екстенсивного використання (сіножаті, пасовища) у загальній території громади	%						
		Кількість ліквідованих сміттєзвалищ.	одиниць						
		Кількість укладених договорів на вивезення сміття	одиниць						
		Кількість населених пунктів з роздільним збиранням ТПВ.	одиниць						
	3. Покращ ення послуг, які надают ся в громаді	3.1 Покраще ння якості освітньо ї галузі							
		Кількість дітей, охоплених дошкільною освітою	осіб						
		Кількість дітей, охоплених інклюзивним навчанням	осіб						
		Частка учнів, які забезпечені довозенням до місць навчання	%						
		Кількість здобутих призових місць за підсумками проведення III (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад	одиниць на рік						

		Кількість здобутих призових місць за підсумками проведення IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад	одиниць на рік						
	3.2 Покращення якості медичного обслуговування	Народжуваність	-						
		Смертність	-						
		Природний приріст населення	-						
		Кількість фізичних осіб/ працівників	ос						
		Кількість ліжок у стаціонарі лікарні	од.						
		Прийнято пацієнтів всього	ос.						
		Оглянуто учасників ліквідації аварії на ЧАЕС	ос.						
		На облік взято вагітних	ос.						
		Кількість укладених декларацій із лікарями ПМСД	од.						
		Виписані ліки згідно Програми Доступні ліки (к-сть рецептів)	од.						
	3.3 Покращення якості надання адміністративних та соціальних послуг	Кількість наданих соціальних послуг	одиниць на рік						
		Кількість відвідування осіб, які потребують догляду.	одиниць на рік						
		Кількість осіб, які скористалися послугою "Соціальне таксі".	осіб						
		Кількість адміністративних послуг, які надаються працівниками ЦНАПу Тисменицької міської ради.	послуг						
		Кількість наданих адміністративних послуг .	одиниць на рік						
		Кількість наданих консультацій працівниками ЦНАП щодо надання адміністративних послуг (в приміщенні ЦНАПу, телефоном, ел. поштою)	одиниць на рік						
		Кількість наданих послуг видачі та заміни посвідчення водія.	одиниць на рік						

	3.4 Покращення умов надання послуг у сфері культури і дозволя	Середньорічна чисельність відвідувань бібліотек.	к-сть відвідувань						
		Кількість проведених культурно-мистецьких заходів	одиниць на рік						
		Участь у міжнародних, всеукраїнських, обласних фестивалях-конкурсах.	одиниць на рік						
		Кількість проведених спортивних заходів: турнірів, змагань, ігор.	одиниць на рік						
		Участь в обласних спортивних змаганнях.	одиниць на рік						

Програма моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля за статистичними даними

Об'єкт моніторингу	Параметри моніторингу	Індикатори результативності
Атмосферне повітря	Вміст забруднюючих речовин на межі житлової забудови	Найменування показника, мг/м ³ : - вуглецю оксид (CO); - діоксид сірки; - аміак; - сірководень; - фенол; - формальдегід тощо
Ґрунти	Вміст важких металів у ґрунті	мг/кг: (вміст рухомих форм) - свинець; - кадмій; - цинк; - мідь; - нікель тощо
Водні ресурси	Санітарно-мікробіологічний стан підземних вод зі спостережних свердловин, криниць, тощо	Бактерії кишкової палички: - коліформи; - E. coli; - ентерококи тощо

Відходи (на місцевому рівні)	компоненти відходів (кількість відсортованих відходів по видам кг/тон на рік)	кг/тон/рік: - скло; - пластик; - папір; - метал тощо
Річний обсяг видалення відходів на полігон ТПВ	Вміст важких металів у ґрунті	тис. тон/рік
Біорізноманіття	моніторинг на живі організми, популяції тварин; озеленення в межах території; санітарний стан зелених насаджень	Загальна площа зелених насаджень, га
Здоров'я населення	Кількість випадків захворюваності дитячого та дорослого населення	За окремими класами хвороб, кількість випадків /рік.

***Значення параметрів моніторингу заповнюються з моменту затвердження ДДП за кожен рік проектного періоду.**

При проведенні моніторингу Замовнику рекомендовано використовувати наступні нормативно-правові акти, в яких визначено методичні вимоги щодо лабораторних досліджень:

Замовник СЕО здійснюватиме моніторинг наслідків виконання Стратегії шляхом збору та аналізу інформації/статистичних даних від суб'єктів господарювання, головного управління статистики в Івано-Франківській області, Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської ОДА, Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру в Івано-Франківській області, Департаменту економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської ОДА, Науково-дослідними установами УААН землеохоронного профілю, Департаменту охорони здоров'я Івано-Франківської ОДА, Регіонального офісу водних ресурсів в Івано-Франківській області Державного агентства водних ресурсів України. Державні та приватні установи, які мають відповідну атестацію/Держпродспоживслужба в Івано-Франківській області/ Державна екологічна інспекція Карпатського округу та відповідних виконавчих органів Тисменицької міської ради.

Заходи, що передбачені для здійснення моніторингу, розробляються у процесі стратегічної екологічної оцінки (СЕО) проекту документа державного планування та ***затверджується органом місцевого самоврядування – виконавчим комітетом Тисменицької міської ради, який затвердив документ державного планування.***

Здійснення моніторингу передбачається протягом всього строку розрахункового періоду, що визначений проектом Стратегії. Здійснення моніторингу впливів виконання документа державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дасть можливість своєчасно виявляти недоліки і порушення, що негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати

необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громади про стан, поточні ускладнення та прогностичні терміни їх усунення.

❖ **Повітря.** Основні показники моніторингу якості атмосферного повітря, етапи, механізми та строки його виконання затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. № 827 у «Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря», а також вимог Закону України "Про метрологію та метрологічну діяльність".

- здійснює організаційно-господарські, технічні та інші заходи щодо забезпечення виконання вимог, передбачених стандартами та нормативами екологічної безпеки у галузі охорони атмосферного повітря;
- заздалегідь розробляє заходи щодо охорони атмосферного повітря на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру щодо ліквідації причин та наслідків забруднення атмосферного повітря;
- контролює недопущення на територію планованої ділянки транспортних та інших пересувних засобів і установок, вміст забруднюючих речовин у відпрацьованих газах яких перевищує нормативи або рівні впливу фізичних факторів;
- здійснює контроль дотриманням нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин і рівнів впливу фізичних та біологічних факторів та інших вимог законодавства в галузі охорони атмосферного повітря.
- періодичне взяття проб повітря для аналізу на вміст шкідливих речовин від стаціонарних джерел для проведення контролю відповідно до дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами отриманого у встановленому законодавством порядку;
- організовує щорічне проведення контролю якості повітря на договірній основі акредитованою в системі ISO лабораторією;

❖ **Ґрунти.** Основні положення, мета, завдання, порядок проведення, виконавці, фінансування заходів з моніторингу ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення відображено у наказі Міністерства аграрної політики України № 51 від 26.02.2004 «Про затвердження положення про моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення (постанови КМУ «Про нормативи якісного стану ґрунтів»).

Проведення моніторингу земель здійснюється у такому порядку:

- виконання спеціальних зйомок і обстежень земель;
- виявлення негативних факторів, вплив яких потребує здійснення контролю;
- оцінювання, прогноз, запобігання впливу негативних процесів.

На локальному рівні моніторинг земель проводять районні, міські відділи, управління земельних ресурсів, на регіональному – управління земельних ресурсів, на національному – Держземагентство.

- ❖ **Вода.** Основні показники моніторингу якості води, етапи, механізми та строки його виконання затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 758 у «Порядку здійснення державного моніторингу вод». Для визначення якості питної води (за фізико-хімічними та бактеріологічними показниками) - ДСанПіН 2.2.4-171-10 (Затверджено Наказом Міністерства охорони здоров'я України 12.05.2010 № 400).

Окрім цього контроль за охороною водних ресурсів включає:

- нагляд за відведенням та очищенням поверхневих стічних вод з території;
- наглядом за будівництвом локальних очисних споруд, дощової каналізації та ефективністю їх роботи;
- виконанням технологічних та технічних заходів на промислових об'єктах (впровадження зворотних систем водопостачання, безстічних виробництв із замкнутими циклами водопостачання та інші).
- контроль якості води з водойм на договірній основі акредитованою лабораторією.

- ❖ **Відходи.** Для визначення показників утворення відходів (загальний обсяг, кількість відсортованих відходів по видам, послугами із збирання та перевезення побутових відходів) рекомендуємо проводити облік відповідно до Договору про надання послуг з управління побутовими відходами. Відповідно Закону України «Про управління відходами» №2320-IX від 20.06.2023 року (набув чинності 09.07.2023), та Порядок поводження з побутовими відходами в особливих умовах (Постанова КМУ №625 від 19.06.2023 року). Методичних рекомендацій з організації: збирання, перевезення, перероблення, утилізації побутових відходів та порядок управління ТПВ у населеному пункті, правилами благоустрою визначається затвердженням органом місцевого самоврядування Затверджених Наказом Міністерства України. - ведення обліку відходів;
- забезпечення належного збирання, сортування, підготовки відходів до повторного використання, рециклінгу, перевезення та передачі відходів, згідно чинного законодавства України.

- ❖ **Біорізноманіття.** Законодавчою базою для здійснення моніторингу рослинного, тваринного світу та об'єктів природо-заповідного фонду є положення закону України від 09.04.1999 № 591-XIV» Про рослинний світ», закону України від 24.06.2004 1864-IV» Про екологічну мережу», закону України від 13.12.2001 № 2894-III» Про тваринний світ», закону України від 16.06.1992 № 2456-XII» Про природно-заповідний фонд України».
- моніторинг на живі організми, популяції тварин, рослинний покрив, репрезентативні й унікальні наявні ландшафтні комплекси, види рослинного і

тваринного світу, занесені до Червоної книги України, об'єкти природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі.

❖ **Здоров'я населення.** Моніторинг стану здоров'я населення необхідно здійснювати згідно з положеннями постанови від 28.12.2000 № 1907 КМУ «Про моніторинг стану здоров'я населення, діяльності та ресурсного забезпечення закладів охорони здоров'я», в якій наведені основні індикативні показники стану здоров'я населення і рейтингової оцінки діяльності та ресурсного забезпечення закладів охорони здоров'я.

- статистичні показники в звітних формах, затверджених відповідними наказами Міністерства охорони здоров'я України, які відображають взаємозв'язок стану здоров'я населення зі станом навколишнього природного середовища.

На підставі результатів спостережень проводити порівняльний аналіз фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками. У разі виявлення перевищень минулорічних показників проводиться аналіз на предмет зв'язку з реалізацією завдань та проектів Стратегії. Крім того, заплановано проводити порівняння фактичних показників індикаторів виконання завдань Стратегії за всіма напрямками.

ВАЖЛИВО

Моніторинг наслідків виконання ДДП «Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року» для довкілля, у тому числі для здоров'я населення **ВИКОНУЄТЬСЯ ЗАМОВНИКОМ ЩОРІЧНО!**

Замовник протягом п'яти робочих днів з дня затвердження документа державного планування розміщує на своєму офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки затверджений документ державного планування (крім інформації, яка відповідно до закону становить державну таємницю або належить до інформації з обмеженим доступом), рішення про його затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, і письмово повідомляє про це Міндовкілля. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

Замовник у межах своєї компетенції організовує моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Результати

моніторингу мають бути максимально доступними для органів влади та громадськості.

У процесі виконання місцевого плану розробник:

- проводить моніторинг виконання місцевого плану;
- відповідальні виконавці щорічно звітують про результати виконання передбачених заходів для досягнення стратегічних та оперативних цілей Стратегії за формами визначеними Тисменицькою міською радою та подають звіт до відділу економіки, транспорту та благоустрою Тисменицької міської ради в термін до 01 березня року, наступного за звітним для формування узагальненого звіту про результати виконання передбачених заходів реалізації Стратегії та розміщує таку інформацію на своєму офіційному веб-сайті.

Відділ економіки, транспорту та благоустрою Тисменицької міської ради готує зведений звіт та проект рішення Тисменицької міської ради про його затвердження.

Рішення про затвердження звіту є публічним документом, який публікується на офіційному сайті Тисменицької міської ради.

На підставі результатів моніторингового звіту фінансовий відділ Тисменицької міської ради здійснює аналіз фінансових потреб для реалізації стратегічних та операційних цілей та виконання Плану заходів та враховує їх під час формування бюджету громади.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Громада розміщена у межах південно-західної околиці Східно Європейської платформи (Волино-Подільське плато), менше як за 150 кілометрів від географічного центру Європи. Громада межує на заході з Івано-Франківською міською територіальною громадою, на сході з Тлумацькою міською ТГ, на півдні з Отинійською селищною ТГ, на півночі з Єзупільською селищною ТГ.

Виконання Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на 2024-2027 роки та Плану заходів із реалізації стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на

2024-2027 роки не поширюватимуться на території за межами України та не матимуть впливу на довкілля суміжних країн. Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – відсутні та не очікуються.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, розраховане на широку аудиторію

Тенденцією розвитку сучасної України є зростання ролі регіонів і окремих територіальних громад до одиниць регіонального й місцевого рівня управління держави, які здатні, з одного боку, зменшити навантаження на органи центральної влади, перебравши на себе частину їх повноважень, а з іншого максимально враховувати потреби місцевих жителів при прийнятті рішень. Цей процес є результатом децентралізації, регіоналізації та демократизації.

Методологія розробки Стратегії містить кілька рівнів, серед яких – метод стратегічного управління розвитком територіальної громади як територіальної соціально-економічної системи, сукупність процесів (етапів, кроків) при укладанні (розробленні) Стратегії, а також прикладні методики та техніки, які застосовуються в тому чи іншому процесі. Стратегія містить два компоненти – «стратегічний», тобто систему стратегічних і оперативних цілей, досягнення яких повинно призвести до стратегічного бачення розвитку громади, та «оперативний», як окремі програми по кожному стратегічному напрямку, що складається з проєктів місцевого розвитку, в рамках яких передбачені реалістичні цілі, конкретні заходи, потенційні виконавці та фінансові ресурси, необхідні для реалізації проєкту.

У процесі проведення стратегічної екологічної оцінки ДДП «Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року» було окреслено першочергову пріоритетність утвердження екологічної безпеки та захисту навколишнього природного середовища, що у свою чергу слугують гарантами високого рівня безпеки, покращення стану здоров'я населення та екологічної ситуації території громади.

Проектом ДДП враховані наявні проблеми території і запропонована найбільш екологічно доцільна та економічно вигідна його територіальна організація та подальший сталий розвиток. Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року є документом державного планування місцевого рівня, та скеровані на покращення умов життя як мешканців громади, так і гостей, туристів, інвесторів через поліпшення бізнес та інвестиційного клімату, її культурної привабливості, якості громадського середовища та системи надання ринкових і неринкових послуг.

Основою для Стратегії та Плану стали конкурентні переваги громади, а також ті можливості, які відкриваються через зміни в її зовнішньому оточенні.

пріоритетів, завдань і заходів центральних, регіональних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування стосовно як розв'язання нагальних проблем розвитку, так і досягнення довгострокових стратегічних цілей. Тому, розробка та реалізація Стратегії розвитку громади здійснюється на основі системи взаємопов'язаних документів.

Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року розроблено відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про засади державної регіональної політики», Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», постанови Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 №695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки», Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30 березня 2016 року №75; «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади», Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021–2027 роки.

Реалізація Стратегії передбачається в рамках стратегічного партнерства влади, громади та бізнесу, де кожен партнер зможе знайти своє місце і свої інтереси та внести відповідний вклад у розвиток громади.

Стратегія ґрунтується на інших документах стратегічного характеру, зокрема, місцевих цільових програмах, які вже прийняті міською радою і впроваджуються її виконавчими органами. Основні положення Стратегії мають враховуватися при розробці щорічних та середньострокових галузевих програм розвитку громади.

Залучення широкого кола громадян до створення Стратегії розвитку дозволяє ідентифікувати та знайти прийнятні шляхи усунення проблем громади, забезпечити налагодження діалогу між громадськістю та владою. При цьому однією з основних складових процесу планування є обов'язкова участь у ньому всіх активних та зацікавлених представників громади. Розроблена таким чином Стратегія відображає інтереси усіх громадян, а тому сприймається громадою як «своя». Створена разом з громадою Стратегія незалежно від особистісних якостей керівників або політичної ситуації спрямовується на покращення стандартів життя, зміцнення місцевої економіки та системи надання послуг.

Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року передбачає такі стратегічні цілі:

1. Покращення економічної спроможності громади
2. Покращення стану навколишнього середовища
3. Підвищення якості життя мешканців громади

4. Покращення послуг, які надаються в громаді

Впровадження Стратегія розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Тисменицької міської територіальної громади на період до 2027 року забезпечить: покращення якості життя кожного члена суспільства, стабільне зростання людського капіталу, підвищення конкурентоспроможності економіки громади, розвиток інфраструктури та промисловості, сільського господарства, підтримки бізнесу, розвиток нових місцевих і регіональних продуктів і послуг, зокрема у сфері рекреації та туризму, покращення стану навколишнього середовища. Громада стане місцем розвитку людського капіталу через привабливе спортивне, культурне, мистецьке, історико-пізнавальне, екологічно-безпечне середовище. Сучасна територія з активною громадою, здатною співпрацювати з місцевою владою, стане сприятливим для життя та максимально комфортним для мешканців і гостей.

Стратегічна екологічна оцінка Стратегії дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та здоров'я населення, а також використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Екологічна ситуація на території громади характеризується відносною стабільністю показників. Разом з тим, для громади характерні такі проблеми:

- забруднення атмосферного повітря викидами транспорту і промислових підприємств;
- розробка та впровадження альтернативних джерел енергії;
- наявність на території громади звалищ і смітників твердих побутових відходів та відходів будівництва;
- недосконала система збору, сортування, вивезення та утилізації сміття;
- недостатній рівень роботи щодо охорони водних ресурсів;
- недостатній рівень розвитку екологічного виховання населення щодо захисту довкілля.

Серед основних завдань Стратегії, що мають безпосередній вплив на навколишнє середовище, можна виділити:

- реалізація заходів з енергоефективності з використанням сучасних інноваційних технологій, раціональне використання енергоресурсів у житлово-комунальному господарстві;
- запровадження повторного використання чи переробки побутових відходів та рециклінгу побутових відходів;
- створення ефективної системи управління та роздільного збору побутовими відходами;
- вдосконалення транспортної системи та модернізація технічної (інженерної) інфраструктури;

- розробка схеми розташування парковок у місті Тисмениця;
- паспортизація водних об'єктів;
- забезпечення якісного водопостачання та водовідведення у всіх населених пунктах громади (будівництво нових та заміна зношених та аварійних мереж водопостачання та водовідведення);
- розробці та встановленню на місцевості прибережних захисних смуг навколо поверхневих водних об'єктів на території громади;
- здійснення заходів з берегоукріплення, розчистки та виправлення русел річок та струмків (Ворона, Стримба, Обрашина, Унява);
- розвиток та збереження штучних водойм (озер, ставків);
- влаштування пляжів;
- раціональне використання водних ресурсів;
- забезпеченість медичних установ інвентарем, виробами медичного призначення та іншими матеріальними засобами, необхідними для своєчасного і якісного надання медичних послуг; покращення якості медичного обслуговування населення;
- створення каталогу туристичних об'єктів для інформування потенційних відвідувачів про місця для культурного, духовного відпочинку Тисменицької міської територіальної громади;
- розробка інтерактивних туристичних маршрутів;
- розширення інфраструктури дозвілля та відпочинку;
- проведення санітарно - просвітницької роботи в організованих трудових колективах, навчальних закладах, інше;
- залучення громадськості до прийняття рішень з питань охорони навколишнього природного середовища.

Реалізація Стратегії, за умови дотримання екологічних вимог, сприятиме збереженню довкілля та зменшенню антропогенного навантаження. Реалізація багатьох оперативних цілей Стратегії забезпечить покращення екологічної ситуації. Робота у напрямку досягнення її цілей забезпечить стійкий розвиток громади, що поєднуватиме діяльність екологічно відповідального бізнесу, раціональне використання природних ресурсів та покращить якість життя мешканців Тисменицької міської територіальної громади. Тому вирішення питань захисту навколишнього природного середовища має стратегічний характер.